

**Henrikas Nagys
Grižulas**

LAPKRIČIO NAKTYS

NAKTŲ VIENATVĖJE

ŽODŽIAI NAKČIAI

Aš niekad nemačiau tavęs ateinant —
tu visuomet esi manajam kambariui,
kai pakeliu akis... uždengus rankom veidą,
tu lauki. Ir tava širdis
iš lėto pradeda atbusti laikrodžiuose — —

Ji plaka vis garsiau ir vis garsiau aplink —
aš jau girdžiu lyg sunkų varpo dūžių aidą —
tamsa pro langą srūva kambarin,
tamsa užlieja praplėstas plačiai akis ir veidą,
ir jos didžioji ir juoda širdis
jau plaka erdvėje ir plaka manoje širdy...

PAVASARIO VAKARAS

Per drumstą dangų atskrenda paklydęs paukštis
ir sunkiai supa ilstančius sparnus...
Ir aš einu — į sąnarius atplūsta skausmas —
ir aš einu — ir ieškau, kaip ir jis, namų.

Namų! Bet argi turi elgetos namus?
Ar turi jie mergaitę, juoką, guolį?
Juk jie kaip ir anas, kur plakas po skliautus
ir nesuradęs savo lizdo, žemėn puola...

RUDUO

Sally Salminen'ai, „„Kotrynos" autorei

Tamsu ir šalta. Židiny dar plakasi silpna liepsnelė,
bet tuoj ir ji užges... Bus visiškai nyku...
Tik vėjas varstys neramias duris, ir medis
nuogom šakom daužysis į drėgnus stiklus...
Bus taip nepaprastai nyku — —

O rankos sunkios. Sunkios kaip uola,
kurios viršūnėje suklypus jos lūšnelė;
ir kvapas šaltas: neįpūs kaitrių
ugnies lašų šaltoj angly... Užges, užges
tuoj nerami liepsna, ir bus tamsu, bus šalta...

O sūnūs dar ilgai galbūt negrįš į griūvančius namus,
nors jos sena širdis tokia dusli, toks miegas neramus.

PRANAŠAS

Tu nesi arčiau Dievo, kaip mes:
mes visi nuo jo toli.

Rainer Maria Rilke

Tiktai pažvelkite į jį, į šitą pranašą:
jis iškalbingom lūpom skelbia naują Dievą;
jis įdeda Jį į kiekvieno mūsų tamsią sielą,
ir vėl toks pat dukėtas ir rūstus palieka mūsų kraštą.

O mes sustoję aikštėj kalbamės ilgai.
Mes nieko nesuprantančiom akim nueinantį palydim:
toli jo platūs rūbai vėjuje plevena, ir plaukai
prieš juodą debesį kaip sniegas žydi...

Mes stovime. Kiekvieno sieloje sunki mintis:
argi jis tikrąjį ir galingiausią Dievą atnešė?..
...Vienam išsisunkia ant skruosto ašara. Kiti
nuliūdę skirstosi — širdim išdeginta, tuščia...

DIDŽIOJI NAKTIS

Kai jis pravėrė pirmą kartą kūdikio akis —
dangus su žvaigždėmis jose paskendo...
Ir Jis žiūrėjo: —
kaip Motinos ir Tėvo bailios rankos
Jo kūną segė kailiais, nes naktis
buvo šalta ir didelė:

joje sutilpo bokštai miegančiais varpais
ir aukštos, trapios palmės,
sutikusios atjojančių karalių eiseną:
ir žėrinti žvaigždė, kurią kažkas ant delno
padėjęs nešė dangumi...

...Tokia didžiulė buvo ta naktis!
Bet Vaiko akys buvo dar didesnės:
ir tokios naktys — kaip žuvis gelmėn — jose paskęsta.

VASAROS NAKTIS

Sidabro tvenkinį pabudo keistos gėlės:
lėtai praviro dideli balti žiedai
ir suposi viršum gelmės, kaip vėlų
rugpjūčio vakarą sušvitusių aukštai,
Juodam danguj, pavargusių didžiulių žvaigždžių
šalti, lediniai atspindžiai.

Jos suposi visai visai lėtai... jos žaidė
sidabro tvenkinį viršum juodos gelmės...
Per taures ritosi lašai, kaip žvaigždės,
ir per lapus vanduo, kaip tolima giesmė.

Aš nežinau, šiandieną kas aidėjo: galbūt vanduo,
galbūt rugpjūčio žvaigždės erdvėje.
Arba galbūt žmogus iš lygumų atėjęs,
nustebintas keistų žiedų tvenkinyje
ir liūdintis, kad tuoj ateis ruduo
ir visa mirs, galbūt jisai stovėjo
kur nors juodam šakų šešėlyje
ir verkė mirusios dienos.

KOVOS BROLIAI

NERIMO VALANDOS

vakaras

Nešaukite, gatvės... Vakaro gatvės, nešaukite...
Leiskite man sapnuoti... leiskite man, vienam...
Mano sapnas, sunkus ir juodas sapnas, plaukia į čia.
Ak, nesakykite, broliai, kad tai vienuma,
kad bėgu nuo jūsų... Kaip dažnai aš nakčia
laukiu žingsnių, žodžių ir taip bijau tuštumos...
Bet šiandieną — gatvės, nešaukite: leiskit sapnuot...

Gal tai bus didelis sapnas ir nuostabus —
(gal prieš saulėtekį rasit mane sukniubusį
ant nepaliesto popieriaus lapo...) bet, gali būt,
mano rankos jį užrašys... Gali būt,
jis bus sapnas, kurio mes ieškom visi...
Gal tarp šauksmų ir maldos, gal vienas žodis nušvis,
vienas žodis, kurio mes ieškom visi...

naktis

Viešpatie, laimink visus. Žvaigždynai
tokie šalti šią naktį; šią vienišą naktį —
Viešpatie, laimink visus:

Vyrą, pavargusiom rankom prie mašinos ratų,
pilką kareivį — jis mąsto apie namus —
ir žmones, žmones mažose trobelėse šiąnakt
palaimink, palengvink jų vargą... Bet mus
palik. Mums nieko neduok. Nes mes ieškom Tavęs.

Mūsų brolių kraujas ir prakaitas puola ant mūsų...
Nieko neduok mums... Prakeik. Bet atverk,
atverk nors vienam akis, nors vienam iš mūsų:
pasakyk: ar esi? Jei ne — tai ko ieškome mes?!

rytas

Aš juokiuosi. Aš neverkiu, broliai, ne.
Aš juokiuos. Karštos ašaros
skruostais ir lūpomis teka.
Bet aš neverkiu: ne. Aš matau — tamsuma

skęsta į bundantį miestą.
Bokštai nušvito kaip liepsnos
saulėteky. Žingsniai girdėtis:
žmonės ateina! Žmonės!..

Skambėkite, rytmečio gatvės, skambėkit!
Skambėkit, bažnyčių varpai, skambėkite, bokštai!
Galbūt jūs nutildysit mus amžinai —
ir jūsų triukšmingam skambėjime,
gali būti, suduš ir numirs sapnai.

DAINA MANO BROLIUI

Mano broli. Tavo rankos pavargo,
ir akys merkiasi jau, ir mano daina
tau miegą papuoš.
Tu ilsėsis kaip vaikas. Ir varpas
skambės ir skambės tau sapne.
Užmik ir sapnuok.

Tu sapnuosi drugius ir saulę,
ir girdėsi motiną šaukiant
tave namo vakare...
Ir bus grįžusi tavo jaunystė:
tu dainuosi ir rankiosi vyšnių
žiedus sraunioj tėkmėje.

Ir upelis skambės kaip sidabras.
Ir saulėtos pievos, ir medis
tave ir vėl pasitiks.
Ir kalbės jie: žiūrėkite! grįžo
garbanotasis vaikas — ir tyliai
žiedai tau į plaukus kris...

Mano broli. Tavo rankos pavargo.
Ir nuo amžino darbo sugrubo tavo širdis.
Paklausyk, mano siela šiąnakt kaip varpas:
ji dainuoja tavo sapne. Mano broli — girdi?

SAULĖS DAINA

Mamertui Indriliūnui

Palaukime saulėtekio... Dabar šalta naktis
mums stingdo kraują; aš girdžiu, kaip tamsoje
pavargusiai ir dusliai mūsų širdys plaka.
Šitam mieste mes svetimi, mes palikti
tamsioj pastogėj klausomės, kaip mūsų kraujuje
lėti nuodai lėtai ir sunkiai teka...

Palaukime saulėtekio — palaukim — gal naktis
ir šaltis, ir tyla nutrauks surizgusias mintis,
ir mus apkris mirties tamsa...
Tik suvirpės į tuščią dangų pirštai ištiesti,
ir į plačiai atvertas, mirusias akis

žiūrės išblyškus pilnaties šviesa...

Bet laukime saulėtekio... Aš saule dar tikiu!
Jos ugnyje ištirps tamsa ir tas skliautų lavono veidas!
Saulėtekio palaukime — — Žiūrėk! virš bokštų ir miškų
jau švinta horizontas! Saulė jau ateina!

Mano lūpos šią naktį nunoko dainai:
Klausyk — aš dainuosiu mūsų širdims:
sunkūs nuodai dar srūva jose — ir mes kaip girti
žiūrim apsvaigusiais žvilgsniais: saulė ateina!
bet akyse mums dar tūno tamsa, kaip baisi gelmė...

Mes dar ilgai netikėsime saule: naktim
dar mus apglėbs sielvartinga, tamsi neviltis —
ir nepakelsime rankos, jos nuo širdies nusiimt, —
rankos, kurioj jau srovena saulės galia!
— ak, akyse mums dar tūno baisi tamsuma!

Bet per nušvitusias lygumas, bokštus skrenda pas mus —
kaip didelis paukštis, kaip laivas aukso irklais —
saulė.— Klausyki, širdie: ar ji nešaukia mums?
— Šaukia?! Kviečia?! Ir tu pabūgai ryto liepsnos?! —
Ak, akyse mums dar tūno per daug tamsumos!

BROLIUI

Šią naktį aš jaučiu — jis iš namų išeina:
— o rudenio audra ir lietūs plakas į stiklus —
jis šlitinėja gatvėmis, apglėbęs rankom veidą,
ir verkia. Aš žinau. Ir jam kalbu:

Kai aš rašau apie medžius, kurie dangun grūmoja,
kai apie pranašą, paniekintą minių,—
aš t a u kalbu, nes tu tikrasis mano brolis,
aš frau kalbu, kad ant drėgnųjų akmenų
tu nesukluptum, kad pakeltum liūdną galvą,
nes tu turi gyventi, mano broli — tu!

Ir tu žinai: kada tamsių namų palėpėj,
vidurnakty — kaip didelė nakties žaizda —
liepsnoja langas — ten yra atėjus,
pas vieną žmogų, tavo brolių — ta pati kančia,

kuri tave naktim kaip juodas sapnas
kankina, degina, bet žodžių jai tu nerandi; —
ir jis, jis ieško jų šitoj nakty,
šituos tylos atodūsius ir maišaty
audros dejavimo, šakų šniokštimo ir lietaus,—
ir tu norėtum glostyti šito žmogaus
pavargusias rankas: jis tavo žodžius rašo...

Aš tau kalbu. Mano tylusis broli.

Kai tu verki, ir aš verkiu kartu.
Kai aš sakau: esu kaip medis — vienas, išdidus, —
ir tu kalbi: aš vienišas ir išdidus kaip mano brolis.

POETO VIZIJA

Jo didelis šešėlis driekias per kalnynus,
ir palaidi plaukai plevena audroje...
Jis eina. Kaip sunkus griaustinio
dundėjimas jo eisena.

Neklauskite, iš kur tasai žmogus ateina:
jo akyse tokia keista liepsna!

Jo šviesios akys toliuose paskendusios:
JOS mato jūromis siūbuojančius laivus;
jos mato saulės nušviestus stiebus ir skrendančias
žuvėdras viršum burių plazdančių, lengvų...

Neklauskite, kodėl jisai uolom ir vienas eina:
o, kaip norėtų būti jis keleiviu ant anų laivų —

Nes jie į uostus grįžta. Jie namus suranda...
O jis taip eina klaidžiodamas amžinai.
Jo didelis, tamsus šešėlis krenta
ant žemės rutulio. Ir jo akių liepsna
audringą naktį šviečia tartum žvaigždės. —

Neklauskite manęs, kurion šalin jis eina:
jo akyse tokia keista liepsna!

DIDELIS MEDIS PRIE TURGAUS AIKŠTĖS

Mane čia žmonės pasodino. Kažkada: seniai.
Prie šios dulkėtos turgaus aikštės.
Dabar aš didelis. Ir jų, šitų žmonių, namai
po mano šakomis tokie maži ir baikštūs:
jie prisidengę pūvančiais pilkais stogais,
drumstom langų akim nedrįsta į mane pažvelgti.

O aš išaugau lig dangaus. Mane perkūnai skaldo.
Mano viršūnėn įsikimba vėtros kruvinais nagais
ir drasko žiedus ir šakas. Ir šaltis
žiemos naktim man kraują stingdo šakose, —
bet mano rankos tvirtos: lyg iš akmenio nukaltos:

audringom naktimis aš paneriu jas į žvaigždynus,
ir aš jaučiu, kaip žvaigždės srūva man per pirštus,
ir debesis drėgni ir tirštos
pajuodę ūkanos, iš vandenynų
ir jūsų milžiniškų miestų dūmų gimę...

O! aš jaučiu tada, kaip mūsų žemė
erdvėj pašėlusiai ir kaip apsvaigus skrieja!
Aš paneriu rankas — ir mano kraujas dega...

Aš paneriu rankas — mane migla užlieja — —
ir aš nenoriu niekad vėl matyti turgaus aikštės.

Ir kai žaibai kaip kraujo srovės srūva dangumi,
ir kai ateina debesys, dusliai dundėdami, erdve,
ir paskandina dulkių sukuriuos ir žmones ir gatves,
keliu rankas — ir šniokščia jos juodiesiems debesims:
ateikite! aš nuo padangių žaibo nebijau numirt!

PRAEIVIŲ SILUETAJ

KUMEČIO VAIKAS

Pro aprūkusį, drumzliną langą
tu svyruojantį medį ir purviną kelią matai.
Kartais pakeli veidą į dangų:
vėjo genami, lekia skliautais debesų skutai.

Tu matai ten pašėlusius, juodus arklius —
jų plasnojančias karčiai uždengę pusę dangaus;
ir ištryškęs pro debesį saulės skurdus spindulys
tau atrodo kruvino, ilgo, sunkaus
botago virvė... Kaip jie lekia, kaip lekia tolyn! — —
Tu norėtumei būti tenai — nors vieną kartą...

Pro lūšnelės aprūkusį langą
tu svyruojantį, pilką medį matai.
Ir kai pakeli veidą į dangų:
taip, tu norėtumei būti nors kartą tenai, su žirgais, aukštai...

PAVARGĖS FABRIKO DARBININKAS

Kasdien grįžtu namo pilkom, dulkėtom gatvėm —
širdis sunki ir visiškai tuščia.
Mano kraujų įsisunkė didžiųjų plieno ratų
duslus ir amžinas plakimas ir kančia.

Kai užmerkiu akis, naktim sapnuos jis skamba,
kai pabundu — jis aidi medžių šniokštyme:
skausmingas ritmas milžiniškų plieno rankų —
jos lankstosi, jos keliasi, jos puola ant manęs,—

ir man atrodo, kad širdies nebeturiu jau,
kad plaka ji tarp plieno ratų negyvųjų,
kaip geležis sustingus ir šalta.

Ir noriu aš praplėšti geliamą krūtinę
ir pažiūrėt prieš savo žingsnį paskutinį,
ar srūva dar nors vienas kraujo lašas ten.

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS PAMIŠĖS LAIKRODININKAS

Jie neturi širdies, nei vienos širdies,
jie — tie žmonės — kiekvienas krūtinėj —

aš girdžiu, kai klausau vidury nakties,
ir prispaudžiu ausį prie savo paties
sudraskytos odos — geležinį
didelį laikrodį plakant.

Jie neturi širdies! Jie neturi širdies!
Jie ateina kaip mėlynos šmėklos
ties mano langais — bet šitos paslapties
neatims, nepavogs, nesuplėšys: —
ją nešioju tvirtai prie krūtinės priglaudęs —
ai, kokia ji švelni ir kaip glaudžias — —

Nesakysiu... bet žemė plačioji, žalia,
ji paslėpus paslaptį tyli...
Nuėjau į laukus šito miesto gale
ir ten iškasiau duobę giliai;
ten padėjau laikrodį švelniai dugne
ir užklojau velėnom, ir niekas
nesuras jo dabar be manęs.

Nesakysiu... bet laikrodis grimzda gilyn,
ir jis auga ir auga ir auga...
Ir tyliom, ir šviesiom mėnesienos naktim,
kai išėjęs aš priglaudžiu ausį
prie grindinio drėgno: taip aiškiai girdžiu,
kaip ten skuba rateliai pamažu, pamažu,
ir kaip plaka pavargęs ir senas
didelis laikrodis žemėj...

ŽEMĘ PRARADĘS ŽEMDIRBYS

O žeme, aš girdžiu, kaip tu verki po mano kojom —
tavo akis užklojo kietas grindinio akmuo,
tavo krūtinę slegia miestų milijonai,
ir žaizdos, prakirstos ligi širdies, tau kūną kloja,
ir tavo drumstas kraujas trykšta bokštuos purvinius.

Kaip sielvartingai tu po mano kojom raudi!
Kaip plaka tavo mirštanti juoda širdis! —
Ją geležis, akmuo ją prislėgė taip skaudžiai,
man rodos, kad ir mano širdį akmenys labiau vis spaudžia,
ir ji pirmųjų paukščių grįžtant jau nebegirdės.

O, taip norėtusi į lygumas plačias dar grįžti,
ir brist per žolę šlamančią, ir naktimis klausytis,
kaip skrenda vėjas, lenkdamas medžius...
Ir ramų vakarą pro langą žemės kvapas sklįstų,
ir į juodąsias ažuolų viršūnes žvaigždės kristų,
tarytum kibirkštys iš didelių laužų...

O žeme mylima, kaip raudi tu po miestais, —
po grindiniu, po plieno ratais, po akmens namais...
Norėčiau grįžti į tave ir tavo juodą veidą liesti,

o tu turėtum vilnyti javais prieš saulės šviesą
ir mūsų pilkas pirkeles nešioti amžinai.

SUŽEISTAS KAREIVIS

Tu žiūri, plačiai pravėręs skaudančias akis,
pro aprūkusių vagono langą:—
vilnija laukuos javų auksinės bangos
ir sužvilga miestai klony, saulės nušviesti...

Ir mergaitė moja tau mažoj stoty...

Tu žiūri, plačiai pravėręs skaudančias akis...
Ir staiga gelsvų javų laukai prasmenga —
styro lygumose miestų skeletai nuogi,
medžiai nuplėštom viršūnėm dengia dangų,

ir sublyksi tarpe dūmų ir ugnies veidai,
prakaito prausti, lietaus srovių ir kraujo;
rankos virpančios, sugniaužusios ginklus kietai,
dulkini veidai, dulkėtos rankos, kraujas — —

ir tylą. Tartum per pakylėjimą — tylą.
Kažin kur dar šūvis vienišas nuaidi.
Ant juodos žolės nusvirusi šviesi galva.
Rankos kruvinos, apglėbusios dulkėtą veidą...

Tu žiūri, plačiai pravėręs skaudančias akis: —
skrenda miestai pro tave ir žmonės, saulės nušviesti.

Ir mergaitė meta tau gėlių mažoj stoty.

DIDŽIOJO MOLNO RAUDA

...Šį kartą aš išgirdau. Tai buvo
šauksmas, kurį aš kitados buvau
jau girdėjęs... Ak, aš prisimenu...
Tai šauksmas, kurį išgirde,
nesvarbu kur ir kada, turėjome eiti...
Henri Alain Fournier
„Le Grand Meaulnes“

— Tu ateitum. Tavo vėsios rankos
glostytų man degančias akis.
Tu ateitum. Būtų vakaras. Ir skambant
varpui, pro plačiai atvertą langą
mes žiūrėtume, kaip artinas naktis — —

EKEBY PASAKA

M.J.

Tu bėgai per pavasario audringą naktį,

tu bėgai lygumom ir per suskilusias lytis...
Tavo plaukai lietuj ir vėjuj plakės,
tavo plačiai pravertos, ašarotos akys
nematė rankų ištiestų: jose atsišvietė pavasario naktis.

Tu bėgai per pavasario audringą naktį —
švelnutes pėdas sužeidei į akmenis ir į ledus...
Bet nieko nejautei. Tartum apsvaigusi plaštakė
tu, keisto ilgesio ir šauksmo nešama, skridai per naktį,
nes kažin kur prapuolęs verkė vienišas žmogus.

ATSIMINIMAS

Užsimerkiu ir matau: tu ateini...
Senas laikrodis nuobodžią dainą skambina,
ir į langą plakasi žiedų vilnis...
Užsimerkiu ir — tai tu, tai tu, ištiesus ranką,
man pavasario žiedų neši.

Žėrinčiom akim vaikai tave apsupę
klega, juokiasi kaip paukščiai tarp žiedų...
Tu eini ramiai ir glostai juos... Tu upė,
jie upeliai... Jie upeliai be krantų.

Užsimerkiu ir matau... bet prasivėrė akys —
viskas dingo — ir tavęs nėra. —
Tiktai skamba laikrodis, tik sunkios gėlės plaka
langą ir alsuoja vakaro kaitra...

SVETIMOSIOS MOTERS PAVEIKSLAS

E. K.

Šį vakarą, kai parko tankmėje
stovėjau medžių šlamančiuos šešėliuos,
su vakaro migla ji prisikėlė,
ir aš nustebusiom akim lydėjau ją:

lengvi plaukai sroveno smilkiniais...
ir tamsios akys... ir išblyškęs veidas...
Aš ją mačiau, mačiau kažkur kadais
taip pat laisvai, nerūpestingai einant:

išblyškusi ranka ilgais, nervingais pirštais,
prigludusi prie draikomų plaukų,
ir lūpose šypsnyš pavargęs virpa;

o lieknas kūnas lengvo rūbo vilnyse
atrodo permatomas, kaip sunkių
rudens liūčių kapojama lelija.

SENAM DVARE

Tu jauti dar plaukuose kelionės vėją

ir ant lūpų rudenio lietaus lašus.
Kambary tylu. Jau vakaras atėjo —
ir tamsa languos plasnoja pamažu...

Tu norėtum, kad kas nors kalbėtų —
kad sudužtų ši siaubinga tyluma...
Užsimerki: kažin kur iš lėto
plaka laikrodis. Kaip didelė, sena
šių tuščių ir vienišų namų širdis...

Tau baisu vienai. Štai kyla vėjas:
sodo medžiai šniokščia — tu girdi.
Ir atrodo — iš tamsos drėgna alėja
kažin kas ateina. Vis artyn — artyn...
Lipa laiptais... Taip lėtai... Sustoja...
Laukia— —Vėjas miršta už langų...
Virpančia ranka degi tu šviesą — tau baugu:
gal tai vėl tas pats benamis valkata,
žmogus, kurs po rudenio liūtis klajoja.

DIDŽIOJO MOLNO RAUDA

Henri Alain Fournier'ui

Vieną naktį, skambant taurėms,
kai senam dvare puotaus svečiai,
tu nebegirdėsi liūdno šauksmo,
kurs tave į saulę kvies klajot ir žaist.

Ak, tada skambės taip garsiai juokas,
muzika srovens pro langus atvirus, šviesius...
Tu nebegirdėsi sukuryje šokio,
kaip beviltiškai aidės pavargęs ir nykus

šauksmas. Vidury nakties
jis tave į lygumas klajot ir žaisti kvies...

MANO ŽEMĖ

O jūs, melsvi šilai, o nykios platumos!
Aš jūsų sielvarto, jūs sopulio dalis...

Jonas Kossu Aleksandravičius

MANO ŽEMĖS RUDUO

O kaip man užrašyti rudenį ir savo juodą kraują,
kad vieną kartą popieriuje atsivertų kaip negyjanti žaizda —
lietaus ir vėjų nukankintos lygumos ir iškraipyti skaudžiai
mediniai kryžiai vakaro skliaute.

Ak, kai ateina sutemos ir paukščiai draikosi viršum miškų,
ir skamba liūdnas tolimas kapų koplyčios varpas,

ir eina vienišas žmogus su žiburiu per vakarą kažkur, —
tada esi tokia skurdi tu, mano žeme, skurdi tarytumei pats vargas,

Tada pabunda širdyje nauji ir nuostabūs — kaip sapno gėlės — žodžiai,
tada norėčiau glostyti tave, parpulti ir tave bučiuoti,
ir kaip tavęs tada, pilkoji žeme, nemylėt!
Juk pajuntu, kad ir many tas pats skurdusis kraujas
ir ta pati skurdžioji ir bekraštė pilkuma —
ir noriu užrašyti visą mūsų rudenį ir mūsų skausmą,
ir tai turėtų būti ašaras išspaudžianti, liūdna daina — —
O Dieve mano, Dieve — kaip dabar sunku tylėt!..

MEDŽIAI VĖJUOSE

beržai

Kai žalias lietus jų liaunom
ir ilgom, ir plasnojančiom rankom
srovena pavasario vėjas;
ir atrodo: alėja atėjo
vaikai; ir staiga neberanda
kelio namo — —
Ir jie stovi abipus alėjos,
ir verkia,
ir glosto pavargusiom rankom
vienas kito švelniai garbanotas
galvas šviesias.

pajūrio pušys

Vakaro saulėj kaip liepsnos —
jūsų kamienai liekni.
Vakaro vėjuos jūs vienos,
jūs vienos drėgna smiltimi

brendate jūron ir barstote
spyglius vilnims.
O kai ateina naktis
ir bangos pavargsta,

jūsų kamienai juodi
kaip didelės rankos
supa žvaigždynus ir dangų.

gluosniai

Didelė, nematoma ranka —
kaip ji taršo jus, dulkėti gluosniai!
Jūs linguojate, jūs paneriat šakas
mirgančion gelmèn — ir juodas
tvenkinio vanduo — kaip kraujas — jūsų lapais
ir drėgna žieve srovena vėl kūdron.

šermukšniai

Kaip kraujo lašai mažyčiai

jūsų vaisiai puola į purvą
su rudens dargana kartu...

O jūs stovite vieniši čia,
prie gatvelės, ir skurdžiai
svyruojate spalio lietuj.

eglės

Liūdnos, rimtos mano žemės moterys,
šiurkščiai austą rūbą užsidėjusios,
einat lygumomis, einat ir sustojat vis —
ir ilgieji jūsų rūbai supas vėjuose...

Begalinį ilgesį širdy pabudina
jūsų tylios raudos ir atodūsiai,
kai jūs einate, svyruojate ir skubinat,
ir pravirkstate saulėleidy sustojusios.

ažuolai

Jie ateina: didžiulė, rūsti minia.
Lėtai svyruoja jų sunkios viršūnės,
ir kaip tolimas griausmas,
kaip būgnai aidi keista ir šiurpi jų daina:

— mes nešame dangų —
— mes nešame kruviną dangų —
— mes nešame mirusį dangų —
— mes atnešam vakarą...

Jų didelės, tamsios rankos,
žaizdų iškraipytaisiais pirštais apglėbusios,
laiko sustingusį debesį:
kaip didelį, juodą karstą.

Jie ateina. Jie neša saulėleidį:
lėtai svyruoja didžiulė, rūsti minia.

PAVASARIO MINIATIŪROS

pavasario naktis

Nebijok —
tai sugrižtančių paukščių sparnai
tokį keistą skambesį kelia
nakty — —
Nebijok —
tai pabudo kalnai —
ir vandenys srūva upeliais
per šaltas jų akis,
per garuojančią žemę...
Nebijok —
tai pabudo naktis
ir pabudino žemę.

vidudienis

Ledinės žvakės puola nuo stogų —
ir sutrupa skambėdamos ant kelio...

Po sniegu girdisi mažų upelių
srovenimas. Ir saulėtu dangum
jau skraido dideli, pavargę paukščiai:
ilgos kelionės vėjai plazda jų sparnuos —

Maži vaikai, akis pridengę, stebi juos —
ir jų laiveliai užmiršti per kūdrą plaukia.

vyturiai

Vieną rytmetį vėjas svaigus —
jaunikaitis plaukais palaidais —
siautė vienas šaltaisiais laukais
ir išmėtė jus į skliautus!

Dabar jus plazdate baugščiai
pilkais sielvartingais sparneliais —
ir padangė skamba taip skaudžiai,
kaip stiklo varpeliai.

žibuoklės

Kai eglėjų mėlynom viršūnėm ėmė plaukt
dar nematyti debesys — tokie lengvi ir skaisčius,
tą vakarą mažieji gnomai ir sapnų mergaitės
išėjo žaist iš savo požemio gilaus.

Ir žaidė jie tenai smagiai ligi pačios aušros.
Ir mėlynos sapnų mergyčių akys skaisčiai degė.
Ir žalios jų kurpaitės — lakios kaip plaštakės —
iš džiugesio mažuosius gnomus vertė ašarot...

Bet puolė ant aikštelės pirmas saulės spindulys!
Ir gnomai dingo po žeme. Tiktai sapnų mergaitės
suklupo plazdančiom širdim. Ir išsisklaistę aikštėj,
jos dairo mėlynom, plačiom akim aplink.

gandrai

Baltos, plazdančios džiugesio vėliavos —
mano žemėn sugrįžta gandrai!
Ant spandinčios upės andai
krinta ir krinta šešėliai jų!

Tai jūs atnešat ilgesį tolimą
ant plačių, ant sidabro sparnų!
Ir kartu su šešėliais nupuola jis
ant pilkų mano žemės namų!

vaikai

Išblyškusiais veidais, giliom akim ir tylūs

jie žiūri, kaip laiveliai iriasi prieš srovę, —
o saulė akinančiai spindi vandeny...
Toli, sustingusius sparnus iškėlęs, stovi
tamsus malūnas... Ir sidabro debesim
nuo jo tamsiujų rankų paukščiai kyla.

Jie žaidžia ir nemato tolumos. Jie žiūri, kaip laiveliai
baltom mažytėm burėm virpa vandeny —
O nuo juodų malūno rankų keliasi ir kelias
ir skrenda paukščiai dideliais sidabro debesim...

pirmasis drugelis

Viršum bundančio drumsto vandens
skrenda paukščiai pilki
ir debesys, lyg iš akmens nukalti.

Ir vėjas dar dvelkia naktim...

Tik staiga nušvinta srovės sūkoriai,
juodi ir drumsti — —
Ir vandenyje sumirga ir virpa balti
drugelio sparnai.

MANO ŽEMĖS PAVEIKSLAI

žiema

Šią naktį sapnavau: mes skridome per lygumas —
ir mūsų rogės buvo lengvo juodo medžio,
ir mūsų žirgas — juodas kaip naktis...
Per žvilgančius sniegynus klaidžiojo trobelės
tartum mišių varpeliai sidabriniai ir balti...

Tada tu palietei man ranką ir parodei tyliai —
ir sapnas man iš lėto mirė širdyje: —
mačiau tiktai mažas, vargingas lūšneles
tartum mažus našlaičius, klūpančius pusnyuos...
Ir giedras, didelis dangus pridengęs jas,
ir dideli liepsnojantys žvaigždynai,—
jie buvo ir per puošnūs, ir per dideli šiai žemei:
mažiems pilkiems kaimams ir šniokščiantiems eglynams...

Žiūrėk: kokia skurdi ji ir pilka. — Per tavo veidą ašaros sroveno.

pavasaris

Kaip dideli, balti sidabro paukščiai
plasnoja debesys nušvitusiu dangum —
ir jų šešėliai skrieja lygumomis.
Kaip dideli, balti laivai jie plaukia
šviesiom, lininėm burėm, ir lengvu
skambėjimu palydi juos bažnyčių bokštai...

Ir iš plačių, juodų ir nelaimingų ažuolų
pasikelia dar silpnas kaip plaštakė vėjas

ir puola prūdo vandenin... Tada pakyla išdidus ir skrieja
per lygumas, ir glosto stogus šiaudinius, ir didelių
klojimų atplėšia plačiai duris,
ir per pabudusių beržų alėją
jisai nubėga siausdamas... Ir keturi
seni sparnai užsnūdusio malūno vėjo sukury
dejuodami iš lėto ima suktis ir mirgėt saulėteky...

Ir šviesiaplaukė moteris iš tolo artinas keliu —
auksinė jos galva tai suliepsnoja, tai užgęsta saulėj —
ji rankoj neša puokštę mėlynų mažų gėlių.
Staiga sustoja ji. Prisdengia akis. Ją šaukė?
Ak taip! Ji mato, kaip per lygumas klampiu keliu
žmogus ateina: vėjas taršo rūbus jam ir plaukus,
ir akyse jo atsispindi skrendantis pavasario dangus!

vasara

Į debesis artėjančios audros
nuklysta mano žvilgsnis, pridengtas dulkėtos rankos:
kaip supasi javai, javai, javų auksinės bangos,
kaip vilnija jos nuo kalvos anta kalvos!

Ir bitės dūzgia pakelės žieduos,
ir paukščiai plazda žvilgančiais sparnais viršum beržynų, —
bet jau iš tolo artinas pavargusios audros
atsidūsėjimai ir sunkūs žingsniai akmeniniai...

O taip tylu aplinkui! Tik šešėliai slenka vis arčiau kamienu,
ir virpančios aguonos nulenkia atokaitoj sunkias taures...
Ir į sodybą iš toli atklysta piemenio
šauksmai ir skubančios bandos maurojimas; ir kibirai
triukšmingai skamba jau tyliam kieme...
Sugirgžda svirtys, ir vanduo sidabro čiurkšlėm liejas, ir būriai
balandžių plazda virš galvų drėgnais sparnais...

Tada ir vėl tyla,
lengvai skambėdama vabzdžių sparneliuos,
apkrinta žmones, gyvulius, gėles — —

Bet jau iš tolo atleikia pakilęs pirmas vėjo sukury per kelią,
ir dunda jau griaustinio žingsniai temstančiam skliaute.

saulėtas ruduo lygumose

Tarytum uždegtos didžiulės vaško žvakės
šventoriuj spindi saulės nuplieksti klevai:
ir tarpe jų maža bažnyčia klūpo, kaip mergaitė
baltais rūbeliais,— ir visai visai lengvai,
kaip mintys jos — melsvi ir skaidrūs dūmai sklaistosi ir plakas.

Visuose lygumų kraštuos liepsnoja smilkstantys laužai —
ir dainos skamba ilgesingos ir bekraštės — —
Atrodo, kad dainuoja lygumose vieniši liekni beržai,
linguojančiom šakom apsvaigusios jų dainos teka.

Ir lygumos atrodo plačios, aiškios ir taip gyvos,

et širdyj giliai paslėpusios jau savo keistą mirtį.

SAULĖLEIDŽIO VALANDA

Kai sustings tamsusis kraujas man širdy,
aš giliai norėčiau žemėje miegoti —
mano lygumų pilkųjų pakrašty.
Šimtamečiai ažuolai rankas šakotas
į miglotus, rūškanus skliautus iškėlę
melstūsi saulėleidžiams ir ryto vėjams...

Ir mane jų juodos šaknys teapraizgo!
Mylimos, galingos, ramios rankos, —
kad girdėčiau skrendantį viršūnėm vėją svaigų
ir matyčiau amžiais savo žemės dangų:

dyvinai pavasariais nušvitusį —
ir lengvučiais debesim kaitroj praplaukiantį —
rudenėjant pilną paukščių klykiančių —
o žiemom sustingusį ir aukštą. —

Tik vidunakčiais, kai kelsis rūsčios vėtros
ir taip gūdžiai šauks kamienus apkabinusios,
ir siūbuos aukštas viršūnes ir dejuos —
mano kraujas vėl atbus ir ims tekėti,
mano kraujas šakose jų susipynusiose —
ir sugaus jisai dangaus maištinguose skliautuos.

IŠSVAJOTOSIOS LYGUMOS

PIEMENĖLIO MIRTIS

Skardusis tavo tošies ragas ir dainelė
pažadindavo paukščius ir lieknus beržus prie kelio,
ir saulėje mirgėdavo drėgni ir skleistūs jų lapeliai...

Kiekvieną rytmetį kai kūdros ir atbundančių namų
langai nušvisdavo saulėteky ir imdavo iš kaminų
į dangų vinguriuoti sidabrinės dūmų virvės,
ir žmonės užmiegotomis akim atverdavo duris —
tavo daina nuskaidrindavo jų niūrias mintis,
ir lyg linksmiau suplakdavo jų grubios širdys...

Kiekvieną rytmetį, kai nuo plačių ganyklų
ir upių rūkstančių vagų išdrikę miglos,
lašėdamos šaltais lašeliais, keldavos mėlynėn —
tavo botagas sumirgėdavo viršum miglos lengvai,
ir skambančios mediniais tarškais bandos ragai
nušvisdavo saulėteky tartum auksiniai...

Ir kai vidudienio kaitroj virpėdavo melsvi ir tolimi miškai
ir svaigdavo anta aukštų lazdų nualpę apyniai,
ir driekės vieškelis pro kaimą tuščias į tolybes — —
Be tavo tošies rago paprastos, linksmos dainos
atrodė sodžius tuščias ir išmiręs, ir senos

klajojančios po kaimą elgetos pavidalas tegyvas...

O vakare, kai gėlės imdavo kvepēt taip svaigiai,
kai upės vandenin juodan sumerkdavo juodas šakas karklai
ir vakaro dangus sužaižaruodavo kaip gaisras, —
tu vieškeliu dainuodamas sugriždavai į kaimą:
— Žiūrėkite, jau vyturys namo pareina!
Ir grubios širdys plakdavo linksmai ir taikiai.

O kruvini mirgėdavo berželių lapai pakelėj...

Dabar tu miegi. Dvi geltono vaško žvakės
kaip mažos peteliškės mirgančiais sparneliais plazda, —
tartum žali ir ašarojantys berželių lapai...
Balsai pavargę, niūrūs liūdną giesmę tęsia...
Nuo žvakių vaškas lygu ašaros didžiulės laša...
Naktis. Tu miegi... Lygumose upės teka...

KAIMAI RUDENIO VAKARĄ

Širdį veriančios bekraštės raudos liejas
su lietaus srovėm, su vėjais, sopulingais vėjais
ant sukniubusių rudens platybėje kaimų...
Jie pavargę nebepakelia akių liūdnu:
baigtos tolimos kelionės, nuostabios kelionės baigtos,
šaltas nuovargis kaip rankos mirusios užklojo žaizdą,
gęstantį ugniakurą tamsioj širdy...

Dar drumstose, blėstančiose akyse
atsispindi sielvartinga ratų vilkstinė, ir nykią
giesmę, širdį draskančią, giedotojų balsai
tęsdami liūdnei išlieja lygumų platybė — —
Kaip lediniai vandenys sustingdo ji širdy
paskutinę dar rusensią svajonę šviesią...
Ir sukniubusius juos rudenio ateinanti naktis
kaip negyvus lopšius gedulo skraistėm užtiesia.

ILGESIO ŽEMĖ

Poetui Jonui Sereikiui

Prie virpančios švieselės vėlią naktį,
kai žvelgė didelėm juodom akim vidun rudens tamsa —
mes rinkom žodžius pasakoms keistoms pasekti,
mes rinkome liepsnojančių vaizdų gijas,
o vėjas šaukė skundą tolimą, klajodamas laukais — —

Ir kai išėjome naktin — tau iš dangaus
nupuolė į rankas juoda žvaigždė...
Ir tolimi miškai garsiau pradėjo gaust,
ir jų gaudimo prisipildė medžiai ir erdvė...

Tada tu žvaigždę lūpom palietei ir pasakei:
klausykime — tai kalba mano pelkės ir miškai — —

Ir naktįje suspindo klaidžiojančios liepsnos...
Ir pasigirdo irklų palaimus pliuškenimas...
Ir upė spindinti, bekraštė išsiliejo šešėliuotom pievom...
Naktis išnyko. Vėjas mirė. Likom tiktai mes...

Tavojoj rankoj vis plazdėjo dar juoda žvaigždė...
Bet šviesūs paukščiai skrido skambančiais sparnais,
ir kaip sidabras biro plunksnos jų vandens gelmėn,
ir vėrėsi žiedai, žėrėdami kaip kraujas kruvinai;
ir degė medžiai, įsisiurbę didelėm šaknim
į žemę juodą ir garuojančią, kaip liepsnos,—
ir jie ligi vidudienio nunoko, ir naktim
šlamėdami jų lapai krito žemėn, lyg ruduo juos liestų —
ir kitą rytmetį stovėjo vėl nuogi saulėteky...

Tenai lengvi kaip tošys skrido luotai,
ir baltos burės švietė kaip pražydę vyšnios,
ir nedrąsi mergaitė ėjo kaistančia smiltim...
Ten sietuvos kaip akys gilios, juodos
žiūrėjo į pravirusią dangaus mėlynę —
ir lengvas vėjas žaidė permatomomis vilnim.

Naktis buvo išnykus. Vėjas miręs. Likę mes vieni.

Klausykime, tai kalba mano pelkės ir miškai —
tu tyliai palietei ranka mane ir pasakei.— —

Prie virpančios švieselės vėlią naktį,
kai gaudė už pelkynų tolimi miškai —
mes rinkom žodžius pasakoms keistoms pasekti,
o vėjas šaukė lyg žmogus, klajodamas laukais.

SNIEGAS

Mano langą akmenys juodi uždengę —
jie kankina mano sielą mirtinai, —
kai tarp jų kasdien matau taip svetimai
švytintį kraštelį mėlynos padangės...

Ir girdžiu žingsnius praeinančių žmonių —
skamba taip dusliai nakčia jų žingsniai! —
Ir bekraščiai duslūs lietūs krinta
ant griuvėsių, aikščių ir ant akmenų.— —

Ir sapnuoju aš — ant lygumų manų
puola sniegas: anta upių, ežerų ir klonių,
puola lyg rugpjūčio žvaigždės — milijonais
puola, puola jos ant vienišų kaimų,

ant pilkų ir tylinčių bažnyčių bokštų,
ir ant tvenkinių, lyg atmerktų juodų akių,
ir miškuos ant vienišų klaidžių takų —
puola sniegas dideliais sidabro pluoštais — —

Tai balti ir pasakiški paukščiai plazda!
Ir aplinkui taip nepaprastai šviesu!

Aš sapnuoju — puola sniegas ant tamsių
mano lygumų — skaistus žvaigždžių sidabras...

Bet staiga ir vėl girdžiu žingsnius praeinančių —
vėl girdžiu, kaip nesibaigiantis lietus srovena. —
Ir kai pramerkiu akis — vėl širdį mano
slegia juodas, svetimas akmuo — jaučiu.

LAIŠKAS MANO DRAUGAMS TĖVYNĖJE

Parėmęs galvą ant rankų,
klausau kaip lietus srovena. —
Mano rankos tuščios ir sunkios,
ir toks šaltas svetimas namas...

Kaip keleivio pavargę žingsniai,
kurs paklydo naktį ir vėjuose,
iškankinta širdis mano tvinksi...
Argi tokius žodžius aš norėjau,

draugai mano brangūs, rašyti jums,
palikusiems žemėj gimtojoj?
Bet ranka svyrinėja ir klysta

ir raides tokias liūdnas vedžioja,
kaip nuvytusius rudenio stagarus...
O lietus... O vienatvė... O vakaras.

VALKATA

B. V.

Tai rudenio beviltiškai nuobodūs lietūs
man baigia širdį pilką užgesint.
Aš taip ilgiuos vienplaukei galvai vietos —
o lapai skurdūs ir šalti man krenta į akis.
Praeina verkiančios mergaitės siluetas...
Praeina žmonės. Daug žmonių. Ir artinas naktis...

Nesuradau tavęs. Užgesusiom akim ieškojau
didžiulėse stotyse skubančių žmonių veiduos
tokių akių liūdnu... ir rankų, kurios moja
kaip medžių šakos vėjuos ir žieduos — —
Maniau sugrižt vėjuotą vakarą, linojant,
ir pasakyti: noriu pasilikti... lauke ruduo...

O lapkričio beviltiški, bekraščiai lietūs...
Ir lapai širdį mano apkrenta... ir skaudūs, ir šalti...
Sumirga girto draugo akyse ieškoto miesto
pavargę bokštai... debesys... keliuos, einu... naktį
girdžiu kažin kas šaukia dar palaukt, tikėti, —
bet veidą plauna lietūs tamsūs ir beviltiškai šalti...

PALĖPĖ

Jurgiui Švedui

Vėl vieną vakarą per darganą ir vėją
į pilką namą, seną mūsų burlaivį, grįžtu...
Virš stogo šlama ažuolas lyg burė vėjui,
ir supas laiptai girgždančių lentų.—

Užu langų viduj žėruoja šviesos,
ir skamba melancholijos pilna daina.
Tai jie susėdę ten — mano draugai — penkiese,
svajodami dainuoja spalio naktyje...

Ir kai aš praveriu duris — jie nenutyla,
tik pasitinka žvilgsniai jų šviesių, gerų, sapnuojančių akių. —
Ir aš nusibraukiu nuo skruosto vėją svetimą ir lietu tyliai,
ir naują posmą pradedu su jais kartu...

Ir taip ramu ir gera vėl manoj širdyje! —
Tarytum lygumas, saulėteky nušvitusias, regiu — —
Kai mes dainuojam: broliai ir draugai septyni
(nes ir senasis ažuolas mums pritaria užu langų)...

Ir taip pailsusias ilgoj kelionėje akis užmerkęs,
sugrįžtantį širdin gyvenimą jaučiu — —
Ir mes dainuojam. Broliai septyni, pamiršę vargą
ir grįžę nakčiai į namus iš tolimų šalių plačių...

KARSTAI

Tylūs karstai, balto ažuolo lopšiai,
gera jumyse bus kartą užmigt,
medžiams lopšinę lyg pasaką ošiant
ir kopiant žvaigždėms dangumi.

Dar pasūpuosite, juostos lininės,
mylimos rankos, mane virš duobės —
grįžusį valkatą sūnų gimtinėn,
ir paguldysite amžiams ilsėt.

Ašaras krintant ant dangčio girdėsiu,
smėlį ir lietu... Apklostyk mane,
žeme: sapnuojančią širdį ir šviesią,
pavargusią galvą... Man šalta... Seniai

laukiau švelnių tavo motinos rankų,
jau nepaliksiu tavęs niekada...
Supk savo sūnų, sugrįžusį amžiams,
miegantį ažuolo lopšy — karste.

VASAROS VĖJUOSE

Mano draugui Juliui Kaupui —
klajokliškų vasarų atminimui

Palauk! Tu nusineši saulę
ir vėją savo širdy ir plaukuos.
Mano paukščiai seka tau iš paskos.— —
Mano vėjas... Tavo galva šviesiaplaukė
skendi tartum baltam debesy,
saulės ir vėjo ir paukščių sparnų mirgesy — —
Palauk! tu nusineši mano vasarą savo širdy!

Atėjai per sodo šešėlius dainuodamas...
Tavo akys šypsojosi: Štai! kaip ateina geri draugai!
Akys mėlynos, mėlynos akys,— dulkėti, šviesūs plaukai.
Ir iš tolo skamba šaltinių ir upių juokas.

Iš džiaugsmo greičiau ėmė plakti širdis.
Mano sodo medžiai staiga antrąkart pražydo.
Aš juokiaus ir kalbėjau tau: Liūdesys?
Tokio keisto žodžio aš nežinau! Nematytos

gėlės žydi tiktai po kojų mums. Beržai pakelėj
tiktai supas apsvaigę vėjui ir saulėj...
Ir kaip nesilenkti prie kiekvienos gėlės?!
Ir kaip nepamot kiekvienam praplasnojančiam paukščiui?!

Tu lengvai randi miške pažįstamą medžio pavėsį.
Tu man rodai raides, išpjautas tilto grubioj atramoj.
Tau kedena vėjas plaukus, palaidus ir šviesius...
Teką upės, dainuodamos teka tvankioj tylumoj...

Palauk! Tu nusineši vėją ir saulę savo širdy!
Palauk! Mano paukščiai skrenda tau iš paskos — —
Mano rankos nemoka nešti kelionės lazdos.
Tu nusineši vasarą savo širdy.
Palauk! man užklojo akis
liūdesys.

RUDENIO MIŠKAI

Šlama mano miškai gedulingai,
tūkstančius rankų nuogų iškėlę dangun.
Minia nuolankių ir rūsčių maldininkų.
Gieda mano miškai po rudens dangum.

Saulėtų lapų srovės liejasi žemėn;
aukso apsiaustai puola po kojų man...
Tai paskutinė šventė liūdnuj ir benamių,
ir paskutinė medžių manų aimana.

Lapkričio lietūs plaus jų skeletus nuogus:
juodus nuodėgalius šventės saulėtos ugnių.
Ir apkabinsiu raudodamas juos, savo brolius,

ir glausiu savo sudegusią širdį prie jų širdies.
Mano miškai liepsnodami saulėje miršta.
Rūsčiai skamba jų sielvartinga giesmė.

MANO NAMAS GIMTINĖJ

Dulka vieškeliai balti pro mano namą
ir nusidriekia tolybėsna lyg dainos,
ir beržų žaliasai rūbas jau plevena;
vasaros vidudienių palaima
supa mano tėviškės gimtinį namą...

Ir draugai mano — bastūnai šviesiaplaukiai —
iš kažin kurios šalies atnešę juoką
ir kelionės lazda, ties langinėm šaukia,
šaukia mano vardą. Klausosi. Ir juokas
lūpose jiems miršta... Stovi jie ir laukia...

Driekias vieškeliai tolybėsna pro mano namą,
Ir beržai dainuodami į tolį eina...
Ir draugai prasibastydami klebena
uždaras langines... Niekas neateina,
durų niekas jiems neatveria į mano namą...

NAMAI

Vieną vakarą sugrįšiu vėl namo.
Bus skaidri, šalta žiemos naktis.
Švies didžiulės žvaigždės tylumoj,
ir beržai stovės šalikelėm balti.

Taip prieisiu kelią į namus...
Tolumoj suvirps varpeliai — ir skambės, skambės.
Grįžulas tarp ažuolo šakų plazdės —
didelis, liepsnojas, neramus...

Ir praversiu aš namų duris —
pasigirs pažįstami balsai, ir atspindys
plazdančios ugnies ant mano veido kris...
Ir suplaks taip taikiai ir lengvai širdis...

SAULĖS LAIKRODŽIAI

IŠSIGELBĖJUSIEJI

IŠSIGELBĖJUSIEJI

Jūs išsigelbėjot visi.
Jūs verkėte ties jūra.
Ant kranto liejos lūždama vilnis
ir plovė jūsų laivo sudraskytą burę.

Troški atogražų naktis jus pridengė ranka.
Nuo medžių puolė sunkūs vaisiai
ir dusliai dužo ant: uolų. Ugnim klaikia
į jūsų veidus švietė svetimos ir piktos žvaigždės...

Jūs glaudėtės parpuolę į pakrantės smėlį
ir vilgėt lūpas žemės vandenių gėlu.

Sala miegojo šniokščiančius medžius dangun iškėlus.
Jūs laukėte stebuklo. Laukėte iš rytmečio miglų

didingo laivo, brendančio su saule ir su vėju
stiebuos ir jūrininkų akyse į jūsų
negyvą salą ir į širdis. Laukėte... Bet niekas neatėjo...
Jūs išsigelbėjot visi ir verkėte ties jūra.

RUDUO

Rūstūs rudenio trimitininkai vėjai trimituoja
liūdną maršą žemėj merdinčių gėlių.
Miesto aikštėje mergaitės jiems į taktą rankom ploja,
ir krumpliais kareivis aklas muša būgnelius.

Iš skliautų gelsvųjų skambančiais ugnies lašais
krisdami ant akmenio, suaižėja kaštanai.
Gatvėmis prarieda, saulės ir grūdų pilnais maišais,
patylom murmėdamas, vežikas senas.

Užmirštas visų, šešėly kukčioja fontanas.
Susigūžę skuba niūrūs žmonės į namus.
Tik plakatų stulpo gelstančioj reklamoj
supas vasaros gėlėtos valtys ant vilnių.

TVANKI VALANDA

Vėl žygiuoja kareiviai gatve
per įkaitusį vakaro grindinį.
O reklamų ugnis negyva
jų šalmų geležy atsispindi.

Rauda varpas burna varine:
vėl kareiviai į mirtį žygiuoja.
Rėkia aikštės, orkestrai, minia.
Ir vaikai vėliavėlėm mojuoja.

Pražygiavo kareiviai. Ramu.
Vėlias popieriaus vėliavos gatvėj.
Pro akis moteriškių liūdnų
žiūri siaubas miestan ir vienatvė.

RUDENS DIENA

Rudens diena giedra kaip vaiko siela.
Liepsnoja topoliai lyg angelo sparnai.
Pro juos praplukdo saulę vėjo sieliai,
šnarėdami iš lėto irklais mėlynais...

Aruodan paneria žemėtą sauja
laimingas žemdirbys. Srovena skambantys grūdai
pro pirštus jo — geltonas žemės kraujas...
Vienodai laša klonin vakaro varpų aidai.

Tolybėj tyso vieškelio išblyškę rankos.

Iš tvenkinio burnos, prikritusios žvaigždžių,
užtvinsta visą žemę balto garo bangos...
Per kryžiaus medį Dievo ašara nurieda pamažu.

ŽMOGAUS NAMAI

Kalnų šaltiniai rytmetį mane pabudins,
ir mano šuo džiaugsmingai saulėj los.
Paimsiu lazda, ir išeisime abudu
po akinantį sniegą paklajot.

Iš skambančios miglos iššoks upokšnis
ir praklegės pro baltus akmenis, pro mus.
Snieguotas debesis — šviesi žmogaus svajonė —
nuplauks į tolimus dangaus namus.

Kaip žalias žiedas prasiskleis po kojom
nustebęs ežeras. Kaip žemės ašara — skaidrus.
Jis miega Dievo delne ir alsuoja
į veidą jo — žuvėdras ir drugius...

Kalnų šaltiniai rytmečiais pabudins.
Kalnų šaltiniai užmigdys naktim.
Kad amžių taip gyventume abudu
su saule, ežerais ir debesim!

LAPKRIČIO MIGLOJ

Nepalik manęs vieno... Rudens
paslaptingi laivai plaukia gatvėm...
Kruvinų jų žibintų vienatvėj
man šiurpu be žmogaus. O šalta

ir baidi tuštuma mus užtvinsta:
skęsta medžiai, namai ir dangus...
Šaukia varpo balsas baugus
kažin kur tolumoj. Mūsų žingsniai

grimzta gailiai šnarančiuos lapuos.
Tai nuplautas ledinio lietaus
mūsų motinos vardas ant kapo

akmenio žiūri į mus: Nepalik manęs vieno...
Man taip šalta, šiurpu be žmogaus...
Tekta rudenio purvinas kraujas velėnom.

SŪNŪS PALAIDŪNAI

Taip vėlų vakarą atėjome prie miesto vartų išdidžių.
Sargai mums švietė mėlyna žibintų ugnimi į veidus.
Mes klausėm tylūs, plakančiom širdim, skaudžių
keiksmų; apdriskę, permerkti rudens lietaus liūčių...
Įeikit, valkatos — jie šaukė mums. Jie mus įleido

į gimtą miestą, metų metais sieloje nešiotą...
Parpuolę glostėm grindinį, kiekvieną akmenį bučiavom
ir svaigom nuo gausybės skambančių lopšinės žodžių:
juos godžiai gėrėme nuo kiekvienų praeinančiojo lūpų...
Didžiulėm, nuostabos pilnom akim vaikai stovėjo gatvėj.

Ligi vidurnakčio... Ak, tai naktų lietus ir bokštų
varinis laikrodžių skambėjimas į širdį laša — —
Geltonas tėviškės medus! Per lūpas, per akis ištroškusias
jis teka... Viešpatie, kaip gera verkti debesų gimtųjų ašaras!
Kaip gera ant gimtinės grindinio miegoti?

Kažkas kvatodamas pro mus praeina. Užpučia šviesas.
Išblyškus gatvės moteris dejuodama šalia suklumpa.
Mes keliamės. Mes einam — tylūs ir bežadžiai. Mūsų klumpės
kaip sausas kosulys nuaidi skersgatviais tamsiais.
Sūpuoja vėjas mums rankas nulytas ir tuščias.
O tolumoj putoti marių būgnai dunda...

Vėliau mes sėmėm sūrų vandenį suprakaitavusiais šalmais.
Ir jūrų smėly — kaip grabuos — po valtim apvožtom užmigom
su valkatom šunim ir sutrupėjusiais geltono gintaro žvaigždynais.
Ir glaudėme juos akmenėjančiais delnais
prie išrašytų pervertom širdim ir burlaiviais nuogų krūtinių...
Ir nepabudom rytmetį, ir niekad nepabudom gimto marių miesto lekiančiuos smiltynuos.

PRIEBLANDŲ SLĒNYJE

AGONIJA

Ugnies raudoni dantys kandžioja žabus.
Karštose samanose ilsisi pavargę basos kojos.
Į žemės praplėštą krūtinę vėjai sumetė lapus,
ir sudaužytos saulės gabalus migla užklojo.

Mes žiūrime, kaip teka kraujas bruknienojais
ligi saulėlydžio tamsybėn nubrendančio šilo.
Kažin kieno burnoj alsavimas sustojo.
Kažin kieno krūtinėje širdis suskilo.

Po gluosniu krūpteli arkliai ir glaudžiasi arčiau kamieno.
Jų karčiais palaidais srovena žemėn sutema.
Mes veidus palenkiam viršum ugniakuro duobės —
ir klausome, kaip po vėsiom, didžiulėm plaštakom nakties
mūsų ugnis užgęsta verkdama.

SPALIO LIETUS

Drėgnoje alėjoj atsispindi
susigūžę medžiai milžinai.
Apkabinę verkiančius žibintus
šnabžda jie ir supasi liūdnei.

Drumzlini šaligatvių upokšniai
neša peteliškes ir lapus.

Tolumoje kriokliai malūnų šniokščia,
sukdami putojančius ratus...

Plaukia vasaros žiedai ir žodžiai
ir mergaičių juokas pasroviui...
Miesto akys pilkos ir nuobodžios,
sklidinos svajonių negyvų.

KARALAITĖ

Pilkam mieste, paskendusiam rudens migloj,
praėjo ji kaip saulės spindulys pro mano langą.
Pašaukt norėjau ją, paliest jos ranką
ir tykiai pasakyti jai: — Sustok!

Ateik, užtiesk šiltais plaukais man veidą
ir paskandink savų akių žvaigždes
manų ištroškusių akių gelmėn...
Į kraują įsiliejo niūrūs, rūškanoti dangūs!

Skurdžioj gatvelėj sutrupa vežėčių aidas
ir sminga man širdin lyg juoko geliantys ledai.
Pilkam mieste, migloto vakaro drėgmėj,
tu sutirpai kaip saulės spindulys už mano lango.

LAPAMS KRINTANT

Tavo žodžius nutvėręs vėjas
nusineša svyruojančia alėja
ir lieja mums į veidus lietų ir lapus.

Sustojam tylūs vandens pakrantėj
ir klausom, kaip į blaškomus kaštanus krenta
rudens ir gervių klegesys šiurpus.

RUDENIO LAUŽAI

Po skrendančiais variniais debesim
sužėrę skambančius lapus į krūvą
ir juos ugnim užpjudę, darbininkai su kastuvais
liepsnojančiais prapuola didmiesčio raudono klegesin, —

viršum kurio galvažudys ruduo, padegęs visą dangų,
ant bokštų sėdi vienas, pagiežos pilnom akim,
ir žiūri, kaip karti migla ir dūmai dengia
žaiždotą žemės veidą, grimztantį naktin.

MAŽO UOSTO ŠVYTURYS

Į atvertas tavo šviečiančias akis
mirkuliuodamas iš lėto puola sniegas.

Nuo žiūrėjimo į šniokščiančias naktis
pavargai. Norėtumei užmerkt akis bejėges.

Nusibodo tau vienodas ūkavimas garlaivių.
Jų smaluotas prakaitas ir aitrūs dūmai.
Ir aukštai stiebuos, tarp svyrančių virvių,
girtu jūrininko reikiamų dainų graudumas...

Žlegančiom grandinėm kojos prirakintos tau
prie dumbluotų akmenų, susmigusių į jūrų dugną.
Ir tiktai viena svajonė tavo veidą liūdną
nušviečia kasnakt: Tu taip norėtumei išplaukt,

džiūgaujančią vėliavą ugnies iškėlęs vėjam,
nusigėrusiem, putojančia, bekrašte platuma, —
tu norėtumei išplaukt, palikęs persunktą aliejum
uosto vandenį, laivus ir sniegą, kvepiantį žeme.

RUDENIO SAPNAS

Per miglotą sodą ateina mergaitė. Žaliom akim.
Taip spindi senų pilių žalvariniai stogai mėnesienoj.
Ji tiesia man saują drugių negyvų: Paimk!
Paimk ją — saulėto mūsų rudenio dieną.

Vakarais, kai atskleisi prie židinio mylimą knygą
apie Didįjį Molną, išklydusį savo svajonių ieškot,
ji sudegės su drugiais tavo namo gimtam židinyje,
ir pravirks kamine paskutinį kartą mūsų ruduo.

Jūs klajosit abu po savo pasakų šalį, benamiai broliai,
ir ant smuklių stalų prabudėsite daug bemiegių naktų,
laukdami karalaitės vežėčių atriedant iš tolo
ir nušvintant platanuose skendinčio dvaro akių.

Goesta Berlingo kalvėj dainavot dainas palaidūnų,
liejot vyną ir juoką žėruojančion žaizdro ugnin.
Degė karčiai laukinių žirgų. Sidabrinų dūmų
kalavijai susmigo žvaigždėton šiaurės naktin.

Geležiniam vėjuje žvanga rudens surūdiję lapai.
Jūsų žingsniai ir akys ieško namų šilimos.
Liko vienas kažkur Lietuvoje karalaitės kapas.
Jūs sugrįžot namo. Pasitiko užšalusios akys žiemos

ir apsnigęs tėvų židinys, ir palaidoti sodai.
Suledėjusiom rankom svajonių knygą atskleidęs,
savo galvą padėjai ant jos... Ir sukniubo
raudodama tau prie kojų išblyškus, maža mėnesienos mergaitė.

ŠEŠĖLIŲ KARALYSTĖN

Grįžtu saulėlydžio keliu atgal,
karklam siūbuojant.
Salų raudonus akmenis migla
skarom užkloja.
O vakaras vėsus ir liūdnas
per lygumas, per lygumas ateina.

Toli paliko žemė, ir sapne
girdėti žodžiai.
Paliko soduose diena, pilna
ugnies ir rožių.
Paliko šuliniai neišgerti
giliai gelsvoj smilty.

Grįžtu. Girdžiu šnarėjimą vienodą
lengvų irklų.
Po mano kojom teka juodas
vanduo kitų šalių —
žvaigždėtas ir gilus.
Toli, virš tėviškės salų —

viršum salų šikšnosparniai plasnoja:
viršum nebepažįstamų salų.

ŪKININKO MIRTIS

Vėjuotą vakarą pravėrė jis namų duris.
Jo ramios akys žvelgė į svyruojančius beržus.
Didžiuliais kąsniais ėmė pirmas sniegas krist —
užklojo upių sietuvas ir žemę pamažu.

Kaimai, suvystyti į sutemų skaras pilkas,
užmigo vėjo švilpiamų lopšinių supami.
Mažytes spingsinčias akis nakties ranka
užspaudė vieną po kitos... Jis glostė tvenkinį

smaluotą luotą ir apsnigusias žvaigždes delnais.
Ir šaltą plūgo geležį, susmigusia į gruodą...
Pavasari užtvinusius laukus regės sūnai
ir, bėrius žvengiančius pakinkę, vėl nublizgins juodą,

rūdžių suėstą geležį garuojančiuos arimuos.
Vėl supsis paukščiai ant saulėtų ir trankių dainų,
ir prakaitas tekės nudegusiom, plačiom krūtinėm.
Miškai pabus. Šaltiniai prasimuš iš žemės gilumų,

ir bitės puls iš avilių tamsybių saulėn...
O aš, gulėdamas smilčių kalvoj, regėsiu dangų
pro šulinių gaivias akis; regėsiu kaulo
baltumo debesį aukštai — šviesių ėriukų bandą, —

šnabždėsis jie su vėjais miegančiais mėlynėj.
Į mano kūną sunksis kvėpiantys medum
lietaus lašai. Ir drieksis žolės susipynę —

mano žali plaukai — upelio skambančiu dugnu...

Jisai ant balto kiemo protėvių sukniumba. Tyliai
susminga sopulingais kalavijais jo širdin
sietyno spinduliai. Pro karštas lūpas išsipylęs
sunkus jo kraujas sunkiasi į žemės gyslas...
O sukrekėjusiam lede beržai ir žvaigždės atsispindi.

PERGALĖS ŠVENTĖ

Už tavęs prasideda žemė ir vilnija vėjais dangus.
Sutrupintais sąnariais atšliaužei vienas ir pilkas
per rėkiantį grindinį. Žvilgsniai pašaipūs ir šilkas,
pridengęs žvilgančio aukso nugirdytas sielas, išdegino
ilgesį tavo. Akmenio luitai tau pavogė saulę ir debesis.
Niekas nelaukė tavęs... Tada palikai juos. Be vardo ir be draugų
užumiesty tu suklupai po aprūkusiu Dievo dangum.

Tau nuplovė akis duburys, užakęs draugų milinėm.
Sustingusias kojas užklojo suplėkus pernykštė žolė.
Priglaudęs kulkų suaižytą šalną prie savo krūtinės,
tu užmigai, jį kaip vaiką sūpuodamas... Toj pačioj pakelėj
miegojo kartu su tavim šilta žeme apsikloję kareiviai
ir ant prasto medžio kryžių išraižytos raidės kreivos...

O miestas dainavo ir šaudė spalvotas raketas į naktį,
švėsdamas pergalės šventę. Tavo užmerktos akys
regėjo liepsnojantį beržą kautynių lauke.

EPITAFIJA ANT POETO KAPO

Vytautui Mačerniui

Nepasiėmei nieko kartu: tavo rankose miega
paskutiniojo vasaros vakaro kvapas ir vėsuma.
Tavo galvą padėjo ant kieto drožlinio priegalvio
ir giliai akyse tebegyvą dangų užžėrė žeme.

Tavo mėlynos upės sustingusios tyso smėlynuose —
kaip ilgi kalavijai rūdija ant žemės širdies;
į apakusius ežerus krenta sudegę žvaigždynai
ir į tavo miškus numylėtus šaltos nebūties

tuštuma. Tavo knygoje pasakų saulė užgeso,
ir už atdaro lango sudužo ant kelio akmens
nebaigta svajoti svajonė. Tiktai vystančios vasaros
vakaro vėju kvėpėjo tavo rankų atšalę delnai.

Tavo antkapio raidėmis teka pavasario vandenys.
Vaiko akys mato pro tirpstančias ledo gėles už stiklą: —
tavo upės pabunda, atmerkia akis ežerai, ir į dangų
kelias debesis paukščių iš klegančių tavo miškų...

UŽ VAIKYSTĖS LANGŲ

VAIKYSTĖ

Laukinių rožių vijokliuos paskendę kapai.
Išblyškusios moterys raudančiu vieškeliu veža
eglaitėm skurdžiom apkaišytą mėlyną karstą.
Iš tolo ataidi skausmingi koplyčių varpai...

Mano vaikystės rytmetis! Dieve, kaip maža
davei Tu manajai kelionei per žemę.
Kas kartą, kai paliečiu rankomis ją: tai mano pilkoji vaikystė —
pageltusio veidrodžio šukė — liūdna ir mažytė...

Ak, bet užteks man ir jos. Ji brangesnė už saulę,
žvaigždynus, marias, nes ji mano. Tik mano.
Ir kai apkarsta man visas bekraštis pasaulis:
žmonės, laivai, žiburiuojantys miestai ir žemė, —
jūs nepaliksit manęs, mano dienos gyventos, kaip aidas
dūžių širdies, kol ji plaks; nes be jos — kur jūs eisit, našlaitės?

Mes nusilipdėme molio pilis. Mes stiklu išraižėm
ant kelio dulkėto namus ir gyvenom laimingi
juose ligi saulės laidos. Ir kai vėjai ir žingsniai
praeivių juos sutrypė, užpūtė — aikštėj
statėme miestus vėl, karalystes, pasaulius iš smėlio...
Rudenio vakarą visa apkrito lapais ir paukščių šešėliais.

TĖVŲ KIEMAS

Kai mano basos kojos pirmąkart palietė žemę,
ji buvo šilta ir drėgna kaip motinos lūpos.
Toli, dangaus drumzlinam pakrašty, dar dudeno
griaustinio būgnai ir vėjai kvepėjo lietum.
Mano pėdą kuteno apvalios žvyro kruopelės
ir plovė žalia ir rasota žolė... Platus
ir didžiulis atrodė man kiemas tėvų be galo.

Upės vagojo ir vieškeliai raižė jo nugarą.
Pilna buvo jame šalių paslaptinių ir tolimų:
skaisčiai geltoni miškai, kurie dangų ir saulę sugeria,
ir jūros, sklidinios spindinčių sraigčių namų.
Dievo karvyčių vilkstinės ilgos ropojo
per dykumų smėlį, nešdamos lobius mano pilin.
Juodi skruzdėlynų kareiviai žirgais greitakojais
slapstėsi po sidabriniais dilgėlių lapais ir sodo usnim.

Per drumzliną griovio vandenį plaukė iš lėto
kibirai, rūdžių suėsti, — pikto priešo laivai.
Už stūksančios kiemo tvoros, kurią dengė suplėkė
voratinkliai, sklido galandamo peilio riksmi...
Baltai išplauti virtuvės laipteliai garavo saulėj.
Sukišę krūvon snukučius, kačiukai miegojo ant jų.
Pro atvertas duris riedėjo į kiemą sausas
tarškėjimas lėkščių, virdulių ir motinos balsas jaukus.

Visa buvo čia pat: dangus su saule ant žvilgančio žvyro,
Debesys — šilto, putoto pieno ašočiuos sunkiuos;
sodriai žaliuos varnalėšų karstuos — numirę
mažytės karalių dukterys, ir paslaptinguos leduos —
sudužusio butelio šukėse — spingsinčios paukščių akys...
Visa buvo arti — kada paliečiau koja basa
pirmąkart žemę, šiltą kaip motinos lūpos, kai naktį
jos mano vokus bučiuodavo: Mik, aš užpūsiu šviesas!

DIRBTUVIŲ KIEMUOSE

Negyvų garvežių grandinės. Migloj surūdiję bėgiai.
Smaluotas pienes šiurena vėjai dirbtuvių kiemuos.
Mažos, purvinos rankos jas renka ir neša namo.
Už aprūkusio rūsio lango pavargę žmonės užmiega.

Sulinkusios moterys neša kraujuojančius vaisius pintinėm
ir krūpčioja, kai traukiniai surinka... Topolių minios
dauboj susirinko aplinkui durpyną garuojantį
numirusios saulės ugnies apraudoti. Klausausi lalančio
miesto anapus miegančių bėgių ir laukiu tėvo pareinant...
Jo žibintas raudonas supas toli naktįje.
Jo sunkūs, pažįstami žingsniai! Ranka šilta ir grubia
glosto jis mano galvą. Už upės dainuoja kareiviai.

Liepsnojančioj durų angoj mūsų laukia motina.
Tykiai traškėdama dega namų židiny naktis.

VASAROS DIENA

Mane pabudino balandžių sparnų švilpimas
ir saulės potvynis, tvinstantis man į akis.
Vienodai dūzgia senelės ratelis šviesiam kambary,
ir dūzgia nematomi bičių spiečiai kaimyno
žydinčioj liepoj. Supasi vasaros vėjas trapiuos mezginiuos
Žydrių ir banguojančių lango užuolaidų.

Uždusę kelionėj ilgoj, alsuoja stoty traukiniai.
Ir čirpia, kartu su žiogais, geležinkelininko
švilpukas. Išbėgu basas baltais akmenim
į sodą, pilną vėsių šešėlių. Užlieja mane tenai
saulėgražų, žemės ir žydinčių vyšnių kvapas.
Ten snaudžia ant kalkėm nubaltintų plytų,
primerkęs žalsvas akis, mano driežas mažytis.
Ir žvirbliai tako dulkėse maudos ir plepa.

Parpuolu į žolę; klausau, kaip iš lėto plaka mano širdis.
Kaip užgauna šakas obelies skambėdami debesys.
Kaip nunokęs vidudienio saulės karštos spindulys
nukrinta ant veido ir vokus man degina...

Vėjas užmiega žolėj. Girdžiu, kaip nudilę akmenys
apšėpusio senio galanda žirkles ir peilius kieme.
Čirpia žiogai. Ir švilpukas. Čirpia peilių atšipę ašmenys.

Visa girdžiu aš vasaros dūzgiančiam ir didžiuliam name.
Pramerkiu akis — ir mėlynė visa su šiltais debesim
į užmigusius mano delnus lašas po lašo laša.

MERGAITĖS LAIDOTUVĖS

Išdegusi žolė anglėja saulėje. Barzdoti vyrai
ant kiemo žarsto žvangančiais kastuvais žvyrą.
Pro langą žiūri, galvą supdama liūdnei, senelė.

Juodais arkliais kinkyti ratai pasuka iš kelio.
Pušinį karstą tylūs vyrai iškelia ant slenksčio:
sakais ir vėju kvepia lygios, baltos lentos.
Vidudienio ugnis ir dulkės jiems į plaukus krenta.

Iš namo muša saldūs tirpstančių vaškinių žvakių dūmai;
ir moterų giesmė, skaudi kaip gervių klyksmas rudenį.
Asloj molinėj dunda atsimušdamos kaimiečių sunkios klumpės.
Senelės mėlyna ranka, senelės lūpos miegančiąją budina...
Aš ją matau pro alpstantį agrastų krūmą.

Tada krumplėtos, lėtos rankos pakelia didžiulį dangtį,
apkaltą angelo sparnais auksiniais ir balandžiais,
ir juo užvožia tylinčią mergaitę. Paima ją, žengia
vienplaukiai lauk iš kūkčiojančio kambario...
Arkliai kieme, kapodam kanopom aštrų žvyrą, žvengia.

Nutolo vieškeliu geltonas dulkių debesys. Subilda
medinio tilto rąstai slėnio gilumoj. Tyku ir tuščia
namuos. Pakilęs vėjo drebulys nupurto dilges
griovy ir karštus pelenus po krūmais pusto.

GELEŽINKELIO STOTIS

Mažytė, liūdna geležinkelio stotis ant žemės —
gimtinės laukų begalybėj — pabunda mano kraujuj...
Atgirgžda išblyškusio žydo skurdus diližanas —
migloti jo ratai aptiškę dumblais ir lietum —
ir atveža pilką, sudrėkusį rudenio vakarą.

Į stulpo viršūnę užtraukia žibintą dejuojantį
kažką švebeldžiudamas sargas. Jo akys šviesios ir geros.
Tolybėj surinka išgąsdintos traukinio girios,
ir eglės į degantį debesį paneria galvas raudonas.

Žmonės. Nuliūdę ir šypsantys žmonės. Moterys. Vyrai.
Akimirksniui širdį ir veidą užtvinsta man klegesio bangos.
Susiliečia lūpos ir rankos. Kažkas susitinka ir skirias...
Ir klykia ilgai skepetaitė balta iš traukinio lango.

Ir vėlei sudrėkę nakties ir tylos skudurai
nukrinta ant kosinčio sargo ir aklo žibinto,
kupertos stotelės mieguistų akių ir nuaidinčio
žydo vežimo, ir šlepsinčių sutemos žingsnių.

Kreivi, susigūžę namukai, priglaude suodinus veidus
prie spengiančių bėgių, sapnuodami miega...

Gelsvoj žibalinės lempos šviesoje susiliejusios raidės
ima mirgėt po minkštais nakties peteliškių šešėliais.

SNIEGO BALANDŽIAI

Svetimo kambario kvapas. Drumzlinas indas
gėralo keisto padėtas saulėj ant lango.
Šviesiaplaukis berniukas išblyškusiom rankom
laiko gitarą ant kelių ir skambina
žemėje niekad dar negirdėtą gaidą.
Pilkos jo akys suplėkusioje prietemoje spindi —
du šuliniai užledėję... Giliai pasilenkus
gėsta diena virš jo miegančio veido.

Mano draugas paliko mane ir miega, ir miega...

O seniai, kai pro tylinčius sodus upės nebėgo,
mudu būrį baltų balandžių nulipdėm iš sniego
ir paleidome juos į didžiulį, šarmotą dangų:
jie plazdėjo tenai ilgai, nutūpę ant lengvo,
linksmo, laimingo debesio spindinčių rankų...
Ir žemė sėmė kiekvieną rytmetį mūsų balandžių
prisisunkusias saulės plunksnas nuo mėlyno sniego.

Tada, vieną naktį, atėjęs kažkas pabudino sodus:
glostė ir glostė pusnynus ir gruodą karštais delnais;
nuo garuojančių upių nuklojo sidabro paklodes
ir paleido iš narvo vėją žaisti malūno sparnais.
Mudu klausėmės, veidus iš siaubo paslėpę į juodą
žvyro duobių užuovėją: daužė kažin kas kvatodamas,
žydrą dangų kažkas sudaužė kumščiais kietais.

Kai pakėlėme galvas — drebėdami tiesė šakas
medžiai į prarają: baisų ir svetimą dangų:
jo dugne sandėliai gulėjo kaip žvėrys miške,
sukryžiuotom letenom suodinus veidus pridengę;
iš nasrų pravirų išsilieję, kaip ilgos jų iltys spengė
bėgiai po rėkiančiais ratais... Akli traukiniai
lėkė ir lėkė ir lėkė per baltus balandžius...
Mano draugo geliantis riksmas nukrito ant jų kaip rankos.
Jo kakta šešėliuota tekėjo mėlynas paukščių kraujas...

Nepažįstamos žemės kvapas. Pelėšiais aptrauktas
indas raudono gėralo stovi prie uždaro lango.
Mano miegantis draugas vaškinėm numirėlio rankom
laiko gitarą ant kelių ir skambina, skambina
žemėje niekad dar negirdėtą gaidą.
Sniego balandžiai plazda prieš baltą jo veidą.

SAULĖS LAIKRODIS

Paskutinį randą įrėžiau į tilto turėklą:
ar ne aš pasakiau sudiev savo pasakų sodui?
Vasarų debesys miega ant tvenkinio juodo.
Miega po mano medžiu jo raudonas šešėlis.

Mano pilies langai į saulėlydžio dangų
žiūri pro tuščią, pašiurpusį rudenio mišką.
Mano pilies! O nepalietos spindi jos durų rankenos —
mano rankom nepalietas spindi jos veidas išblyškęs...

Niekados nakties nebebus. Bus vakaras, vakaras, vakaras.
Vasaros niekad nebus. Bus ruduo. Per amžius — ruduo.
Dievas pridengė rankomis saulės ugniakurą.
Sukrekėjo po tilto turėklais tekėjęs vanduo.

Ar ne aš pasakiau savo pasakų sodui sudiev?
Nužudytas paskendo mano medžio šešėlis
giliai tvenkiny... Mano pilies
miręs saulės laikrodys miega ant smėlio.

TVENKINYS

Rieškučiom smėlį žarstėme į vandenį,
dainuodami pavasario dainas.
Ir matėm gintaro pilis paskendusias
slaptingo tvenkinio rudam dugne.

O vakarais, kai niūrūs vyrai su deglais
subrisdavo į miegančias gelmes,
mes laukėm, kol į kranto žolę jie išmes
keistus turtus: pilis skaidriais langais,
žibintus ir vežėčias auksines...

Rasoton pievon krenta dusliai jų našta.
Ir pro lelijų žiedus, maurus ir šaknis
nerangūs ir juodi vėžiai ropoja —
ir keista ugnim žėruoja jų šarvai drėgni.

PRADŽIOS MOKYKLA KAIME

Jų rankose žvakutės ledo saulėj dega,
ir teka šalto vėjo ašaros blakstienom;
po jų klumpaitėmis gėlėtom kietas gruodas skamba...
Mano maži draugai! Senos mokyklos sargas
variniu varpeliu jus šaukia žvarbią žiemą:
Sugrįžkite! Sugrįžkite atgal į šiltą kambarį:
čia jūsų laukia didelis geltono molio pečius
ir išpaišytas jųrom mėlynom, rudais kalnais gaublys,
ir mokytojas, ant lygios lentos raides išrašęs
ir šlamančias knygas atvertęs į nežinomas šalis...
Ir paukščiai iš margų kiaušinių kevalų linguoja
karpptom uodegom, lenktais sparnais ant siūlų palubėj;
ir trokšta pasisupti jūsų juoko vėjuje... Svajoja
skrajot aukštai ir niekad nepalikt žydros erdvės...

Sugrįžkite, maži draugai, sugrįžkit vėl — —

*

Jau skamba priemenėj nekantrūs jūsų žingsniai,
ir laša kaip varvekliai saulėje skaidrus, laimingas
jūsų kvatojimas į tamsą, kvepiančią sakais ir dūmais.
Nušvinta akinančiai baltos ažuolinės grindys,
ir šaukia jums kukū!, galvotrūkčiais iššokusi iš liūdno
medinio laikrodžio, maža, linksma gegutė...
Tylumoje ritmingai ima mirganti švytuoklė suptis.

O jūs, ant pilko popieriaus laukų palinkę,
prikandę lūpas, plukdot burlaivius iš tolo
per mėlynas, per mėlynas marias pas jus.
Pakrantėj'e jų laukia pilys gelsvo gintaro,
mergaitės raudonom suknelėm ir auksiniai generolai,
ir bokštai, apkaišyti vėliavom, vainikais kvepiančių gėlių...
O čia štai aš! — jūs sakote — tuo dideliu laivu plaukiu,
aš atvežu turtų daug, aukso, marmuro, žemčiūgų —
ir visos pilys ir mergaitės verks, jeigu pražūsiu...
Už lango kranksi varnos saulėje ant kaminų kreivų
ir taršo dideliais snapais sparnus aprūkusius.

*

Saulėgražų didžiulės aukso akys žiūri į saulėlydį —
aprauda paukščių nesuprantamą kelionę:
jų virtinė po virtinės numirga ir paskęsta į raudoną,
vylingai spindintį padangėj saulės tvenkinį... O vėjai
iš lėto jį užklosto mėlyna, žvaigždėm išsiuvinėta
skara. Ir lygumas visas, ir upių sietuvas.
Tik girdis, kaip šaltinių vandenys per žemės skruostus bėga.

*

Šiandien jūs klojate į knygas medžių trupančius lapus:
jų išraudotas ašaras, žalius sapnus, raudoną kraują.
Įnirtę liūtys šniokšdamos stiklus skalauja
ir supa varpinėje verkiančius varpus,
ir liejasi sudrėkusiom virvėm į žemę...

Vėliau jūs puošiat plunksnom popierinį paukštį:
jis kaba pilkas, apdulkėjęs palubėj... Šiurenimą neramų
sparnų girdėjo jis ir išskrendančių paukščių šauksmą,
bet jo širdis nebepabunda: jo stiklinės akys
atspindi abejingai mirusią saulėgražose saulę.
Jam liūdna čia vienam,— maža mergaitė sako
ir glosto jo pašiurpusius sparnus.— Mes lauksim,
kol jie sugrįš... Gerai? Mano mažyte, mėlynoji paukšte?

*

Basas pavasaris atbėgo ir išbarstė ant laukų gėles
ir ant auksinių saulės siūlų danguje priraišė
mažyčių, džiūgaujantių vyturėlių milijonus...
O jūs kvatojančiam upely plukdot tošies valteles

ir leidžiate į dangų aitvarus, spalvotais kaspinais apkaišę,
su vėjais ir su sklandančiais gandrais lenktynių.

Prie seno, darganų sutrupintais sparnais malūno,
ranka akis pridengęs, žilas mokytojas seka
tarp debesų ir paukščių jų keliones į skaisčias ir tolimas
erdves, kurių ir jo širdis kadais ilgėjos. Pasakos
pražysta jo širdy... Ir lig vidurnakčio klajodamas
dainuojančiom ir kvepiančiom žolių vilnim,
jis kalbasi su akmenim baltais ir palaidais šunim.

*

Sudužo aitvarai. Ir mirė melsvas popierinis paukštis.
Į mokytojo namą takas smėliu ir eglėšakiais apibarstytas.
Giliai į žemę paskandinome jaunystės
sapnus. Virš debesų drėgnų išskrido aukso paukštės
ir snapuose nusinešė ir vasarą, ir saulę.

PAUKŠČIŲ TAKAS

PAVASARIS IR VAIKAI

Pavasaris ant lygumų patiesęs
lininę juostą — vieškelį —
džiovina saulėje. O šviesūs
plaukai raudono riešuto
eglyne spindi.

Laimingi

išdykusių klumpaičių žingsniai
sumaišo vieškelio geltoną smėlį.
Pavasaris, praskleidęs plaukus jauno riešuto,
vaikams rieškučią peteliškių
beria į akis.

VANDENS MALŪNĖLIAI

Pro žaizdotą žemės plutą trykšta
saulėn krykšdamas pavasario vanduo.
Linksi vėjui drėgnos karklo rykštės.
Atsispindi mėlynas dangus vaikų veiduos.

Malūnėliai, sukītės linksmi ir žaiskit,
ir taškykit į akis man mirgančius purslus!
Tepabus širdis ir plaks apsvaigus
dar greičiau užu sakuotus sparnelius.

SIELININKAI

Lietingą vakarą paniurusia vaga
sroveno drumstas, šniokščiantis vanduo.
Ir paskutiniai sielininkai nuplaukė žemyn srove,
dainuodami liūdnas dainas... Ruduo.

KARUSELĖ

Tu nuėjai toli. Tik vieškelis dar šviečia —
tylus ir tuščias vieškelis mėnulio pilnaty.
Ir iškelta ranka manoji vėliavėlių spiečių
turbūt iš tolo tau atrodo kaip skaisti

drobinė skiautė laibo karuselės laivo,
kurs bėga supdamasis, bėga, bėga vis ratu...
Nuo riksmo, nuo šviesų, nuo muzikos apsvaigęs,
nebematau jau nei kur vieškelis — kur tu.

MERGAITĖS RANKOS

O, kaip žydi tavo išblyškę delnai nakty!
Apsvaigę drugiai tūpia ant jų ir užmiega.
Ant jų galėtų ilsėtis ir mano širdis —
tavo blakstienų šešėly, kaip ant kvepiančio sniego.

Tavo lūpos ir ją palytėtų galbūt —
sūrų kraujo ir jūrų vandens lašą.
Tokia tyla po klajonių, vėtrų, žaibų!
Viešpatie, tokia tyla ir ramybė bekraštė!

Noriu užmigt. Tavo žydinčių rankų pusnynuos,
leisk, tegul ilsis nugrimzdusi mano širdis.
Ir teužpusto akis man ir tuščią krūtinę
degančiu smėliu šios žemės vėjai karšti.

EILĖRAŠČIAI APIE LIETŲ

B. V.

Krūmai gegužio lietuj

Vilgomos šilto šiušenimo
šakos šnabždėdamos šneka:
teka ir teka ir teka
žalsvais drabužėliais į žemę
karštas medus.

Kažin kas surinka džiaugsmingai —
paukštis raudonas ir linksmas.

Ir vėl šakos šnara ir linkčioja,
kai kiekvieną lankstų ir liekną
liemenį paliečia
limpančiom lūpom
lietus.

Meškeriotojai senamiesčio uoste, lietui lyjant

Lyja.
Baidokai, panėrę smaluotus

veidus į uosto vandenį,
snaudžia.
Jų plačios nugaros
pasišiaušę
drėgnom meškerykočių rykštėm.

Pro tirštą alyvą jie mato, kaip plyšta
purslos upės paviršiu.
Mato miesto miglotus bokštus,
mažytes žuvis, pramirgančias
jiem pro akis;
ir girdi,
kaip krinta čiurlendamos plonos virvės
lietaus
nuo basų meškeriojų kojų...

Bilda skardos kibirėliai.
Pypkėse čirškia žarijos.
Lyja ir lyja.

Liūtys skandina žemę

Vėtra susigūžusiom miškų viršūnėmis atūžia
ir kapoja degančiais botagais žemę,
viską paskandindama liepsnojančiam tvane:

verda upių vandenys užlieję slėnius,
bėga bandos, baubdamos iš siaubo,
žaibo čaižomom ganyklom; šniokščianti žolė,
nešama per lygumas pašėlusio lietaus,
teka į aptemusį akiratį žėrėdama,
kur, rankas grūmojančias iškėlusi minia
debesų nusineša raudoną saulę,
žemę vėtrai ir liūtim palikdama.

ŽEMĖS ATOKAITOJ

EŽERAI

Pasakų milžino pėdos —
tyvuliuoja užlietos žydrinės tyrais vandenim...
Dainuodamas ėjo jisai: į akis neregėtos
debesų ir paukščių vėliavos švietė,
ir į plaukus jam pynėsi vėjai drėgni.

Ilsėjosi jis, paskandinęs auksinę galvą
tarp šlamančių medžių vainikų vešlių.
Ir primėtė žaisdamas sraigių geldelių
ir gelsvų akmenų į dugnus duburių gilių.

Ir svajojo: atbėga mažytės, sakuotos valtys. —
Jas kaip paukščių plunksnas nurankios jo pirštai
ir ant kranto padės... ant įkaitusio kranto balto...
šimtus peteliškių, sparneliais nutirpusiais virpančių...
Ir žiūrės, kaip ant smėlio gėlėto iš lėto diena numiršta...

Po rasotais vokais svajodamos milžino akys užmiega.
Jo alsavimas supa skambančių nendrių miškus.
Žalvariniai lydžiai guli tingūs ant dugno smėlėto.
O žerincios bangos į mėlyną krantą bėga ir bėga
ir trupėdamos taško purslom jo lūpas, akis ir drugius.

PAVASARIS UŽIMA DIDMIESTĮ

Ant ežerų suskeldėjusio stiklo
parpuolus, regi bundančias žuvis žiema.
Jos nugaron susmigę saulės peiliai blyksi,
ir baltas kraujas teka čiurkšlėm krūtine.
O vėjai jos suplėšyta, dėmėta miline
pavasario kariuomenei sukilti moja.

Miglų apsemtos platumos sudunda.
Drėgna žeme nubėga šiltas drebulys.
Ir greitos kojos klykiančių ir klumpančių
minių ir dūmai, kvepiantys medum,
užlieja vieškelius visus mieguisto miesto link.

Tada staiga surinka priemiesty skardus trimitas,
varinį saulės rutulį sukandęs spindinčiais dantim, —
ir liejasi ugnis iš jo nasrų ir sudraskyto
dangaus, gurgėdama lediniais gatvių akmenim, —
o apsikaišę beržo šakomis, basi ir sutaršytai
plaukais kareiviai bėga šūkaudami grindiniu
ir žarsto pumpurus ir žiedus ir paukščius aplink.

MEDŽIAI ATEINA

Gatvių sankryžose tingiai stoviniuoja valkatos.
Į skylėtus puspadžius degioja degtukus.
Ir kvatoja pragertais balsais, užkalbinę nekaltą
priemiesčio mergaitę, nešančią purienų krepšiukus.

Purvinos jų šypsenos iš lėto stingsta,
kai jie mato, kaip per vakaro miglas tirštas
brenda šlamančiais, didžiuliais žingsniais
paskui mažąją mergaitę nuostabiai keista,

tylinti minia. Žalios, žvaigždėtus plaukus
užsiskleidę ant apsamanojusių kaktų,
neša jie, drėgnais delnais suskliautę,
tūkstančius kaštanų žvakių uždegtų.

Auksas už stiklų ir miegančios alėjos suliepsnoja;
žalvario karaliai ir poetai atveria akis.
Ir aliejaus dėmės žydi uosto vandeny pajuodusiam,
kai juos paliečia klajojančių deglų ugnis...

Medžiai atėjūnai padegė Jau visą miestą:
stovi rūtūs jų sargybiniai prie rūmų, smuklių, fabriku —
veidus jiems suaižyto ir trupančio akmens nušvietę
žemės amžinu krauju, liepsnojančiu iš pumpuro sakų.

KAIMAI ATEINA Į EŽERŲ PAKRANTES

Ežerų pakrantėna pamažu susirinko kaimai.
Vedini kaip vaikais skaisčiai žaliais berželiais.
Jie dainavo ir taškės ir krykštė linksmai.
Ir rymojo rimti vakarais prie boluojančio kelio.

Vėjai sumigo miškuos. Artėjo šilta naktis.
Jie nedrąsiai padavė vienas kitam ranką.
Tą naktį atklydo pas kaimus keleiviai keisti.
Jie girdėjo, kaip plakė jų širdys — dusliai ir tankiai.

Ir suraižė ateiviai plieno peiliais pievas žalias.
Nukapojo vėjui banguojančią žolę.
Dugno smėlį sumaišė šiurkščiais ašutiniais tinklais
ir ant kranto iškėlė žuvis iš jų mėlyno guolio.

O rugpjūčio naktim, kai nugrimzdavo saulė į ežerą,
jie nuo kaimo lig kaimo nutiesdavo skaudžiai liūdnu,
ilgesingų dainų drobules. Ir tekėdavo ašaros
samanotų namukų veidais ant kiemų akmenų.

Taip pamilo kaimai šviesiaplaukius ateivius.
Pamilo akis jų žalsvas kaip bangų supami ajerai.
Ir dainuojančias širdis jų, kurios plakė kaip gaivūs,
apsvaigę putojančioj saulėj bažnytkaimio balto varpai.

KAIMAI VASAROS VIDUDIENĮ

Šiaudines kepures pasipuošę
apynių nualpusiom kekėm
ir kaip pieno puta balandžiais baltais,—
per lankas, per laukinėm rožėm
nubarstytas, klajoja apakę
nuo spalvų ir nuo mirgančio vėjo — kaimai.

Didelėm ir svajingom akim
jie atspindi bedugnį vasaros dangų —
skaidrų tinklą, gilių vandenų gelmėn panardintą...
Tiktai kartais šešėliai greitai
debesų arba paukščių padangėj
jų širdin nukrinta kaip rūškanos mintys.

Ir upokšnių skaidriais kaspinais
jie savo ilgesį pilką išklosto;
ir | kūdras jie išverkia ašaras savo karčias.
Prie ūksmingų, gilių šulinių jie sidabrą laisto:
užu šviesią savo jaunystę kiloja ašočius
ir žvalgos į tolimą kelią slapčia:

Ten gelsvom peteliškėm vidudienio žemė alsuoja,
ten dainuoja jaunas neklaužada beržas
žuvims, vikriai raibuliuojančioms gėlo vandens gelmėj.
Ten juos šaukia, vilioja nepaprastos platumos, toliai,

jie norėtų klajoti, užmiršę širdgėlą karčią,
klajot ir pritarti vėjų saulėtoms giesmėms.

KAIMAI IŠEINA

Eglyne pasikelia vėjai. Tykiai
jie per miegantį sniegą atbėga —
ir, nuskynę varveklį ledinį,
paskambina lango stiklan.

Ir staiga geležiniam šalty surinka
raudona ugnim visų trobelių langai. Gurgėdama
verčias tamsa dideliais kamuoliais pro palinkusius
kaminus į apledėjusį dangų.

Vėjai grindžia spindintį kelią kaimams per ežerus.
Vėjai tiesia rankas apšerkšnijusias mano kaimam.
Vėjai saulės auksinus žvangančius žemėn pažeria —
ir išsiveda kaimus, netarę nei žodžio man.

Palaukite dar! Mano broliai pilkieji, kelionėn?
Į kurią gi šalį, kaimai?—Bet po sniego našta klupdami jie
ir apsvaigę nuo vėjų kerėjimų — eina — tolinas — tolinas —
ir pusnynuos palieka išmintas saulėtekin pėdas.

GRĮŽIMAS

Spindį saulėj langai po audros ir lietaus,
mano tėviškės namo langai.
Sugrįžtu iš kelionės ilgos ir matau:
skęsta saulėje tėvo namai.

Beržo tošis balta kaip balandžio sparnai.
Klega medžiuose paukščių minia.
Mane sveikina kaimo linksmi kaminai,
mirkuliuodami saulės tvane.

Basos kojos surinka iš džiaugsmo — tai ji!
mano tėviškės kiemo smiltis.
Ir nuo raudančių rankų nukrinta
klaiki prakeikimo naktis.

UPĖS

Lygumų upės! Spindinčios saulėj, plačios ir tingios
srūvate jūs iš rytų horizonto bekraščių pelkynų
per šimtamečius raistus, kur medžių kamienai galingi
šlamantį dangų supa virš jūsų. Ten jūsų gimtinė.
Ten jūs vingiuojat siaurais sidabriniais voratinkliais
tarytumei žemės gyslos: skaisčios ir nuostabiai mėlynos,
per tankumynų puvėsius, šaknis ir per baltus akmenis,
kol išsiliejat saulėtom strūklėm į žydinčius slėnius.

Kaip garbanoti vaikai, kurie burlaiviais puošia jums vandenį,
bėgate jūs, palaukiate vingyj sesers ir padavusios ranką

vėl raibuliuojat tolyn ir tolyn. Pasenę malūnai stovi
prie Jūsų krantų ir sparnų šešėliais žegnoja jums srovę.
Pilkos ir varganos klaidžioja Jūsų šlaitais šiaudinės pirkelės;
medinius kibirus neria gelmėn dainuodamos Jaunos merginos, —
o Jūs vis skubat ir skubat į tolį, ir užmirštieji laiveliai
rypuoja skaidriam vandeny lyg didžiuliai drugiai sidabriniai.
Taip pamažu platėja Jūsų slėniai ir vagos,
drumsčiasi tyras vanduo ir dangaus vis daugiau atspindi.
Debesys, saulės kaitros pritvinkę, verpetuose dega
skaisčiai tvaskėdami. Sodai žydi, ir sninga
žiedlapiai Jūsų tėkmėn... Horizontuose miestai marguoja.
Jūs plaukiate plačios, išdidžios pro juos. Išdraskytus
atspindžius kryžių, žibintų ir bokštų sūpuodamos,
prašniokščiat tiltus, lenktus iš plieno ir šalto granito.

Dūmai virvėm juodom ima driektis virš Jūsų,
ir atspindi aprūkę rausvi kaminai sūkuriuotam paviršiu.
Didmiesčių purvino kraujo dėmės plačios ir tirstos
užlieja jums veidą. Tik kartais džiaugsmingai atplūsta
mažytės vilnys nuo skalbiančių žlugtą krante moteriškių;
ir šokančio plokščio akmens, kurį priemiesčio valkata metė.
Kartais lėtais vairais surakinti pragirgžda
pavandeniui sunkūs, smaluoti laivai — kaip naktys...

Jau virš galingos tėkmės vis dažniau žuvėdros nardo.
Riksmas jų ir plazdėjimas kelia jums nerimą keistą.
Užmirštate miestus, mažuosius upokšnius bevardžius,
kurie įsilieja į jus kaip juostos mėlynos skaisčiai, —
Jūs tekate plačios, kaip potvynių vandenys tekat,
saulėlydžiai tamsiai raudoni žėruoja Jūsų paviršiu,
ir taip įsiliejat į užiančios jūros putotus verpetus,
ir vilnyti imat bekrastėj platybėj — ir šniokšdamos mirštat.

MĒLYNAS SNIEGAS

MĒLYNAS SNIEGAS

MĒLYNAS SNIEGAS

Seni pranašai tebevaikščioja ant baltų debesų:
jų nekaltos pėdos šviečia kaip platina,
nepalietusios žemės dulkių ir žemės žolės.

Mano žodžio skelbėjai atėjo per mėlyną
rytmečio sniegą. Nepatekėjusi saulė gulėjo
girių užuovėjoje. Garavo šaltinių vanduo.

Mano pranašų lūpom kalbėjo akmuo ir smėlis.
Kalbėjo drumstas ir žydras žemės vanduo.
Kalbėjo broliai ir seserys. Mano draugai.

Mes atradome savo žemę ir savo dangų.
Mėlyną žemę. Mėlyną dangų. Mėlyną sniegą
tarp kieto gruodo ir minkštų debesų.

Seni pranašai tebevaikšto baltais debesim.

TABULA RASA

Krentančio sniego tyla neapsakoma: žydro paukščio skridimas, kreidinė sala migloje. Ararato viršūnėje vėjai ir debesys suledėję. Aštrių stalaktitų žvakės. Išbalusio lino drobulė pridengti mirusio veidą. Tavo ir tavo brolio akis.

Angelas veidą nupaisė su kalkėm ant balto bažnyčios mūro, kur žiūri Vevey vynuogynai į žalią Ženevos ežerą akinančiam burių plazdėjime. Angelas tavo akis nudažė permatomu Aukštaičių upės vandeniui. Angelas apsiautė tavo pečius neapsakoma krentančio sniego tyla.

Mokytojo spindinčios kojos praėjo pro tavo lūšną: irklus, valtį, tinklus palikai ir sekei. Ne tau daugino duoną, žuvį ir vyną. Kanos vestuvėse, Vevey vynuogynuose, Mūšos smėlėtam dugne atradai baltą paukštį ir salą, sniegą, drobulę, stebuklą.

TĖVIŠKĖ

Prietemoj tylios moterys stovi prie atviro lango: dengia pečius palaidi peleniniai plaukai. Ievų medžiai žydi ir žiūri į žydrą vandenį. Teka garuodama tėviškės upė lėta Vaidmena.

Tokia vėsi molinė asla pavargusioms kojoms. Pro lygų žiogų čirenimą prunkščia arkliai, panėrę snukius į tamsią ir tykią srovę. Dėdė niūniuoja dainą apie ievą ievužę.

Glosto gera ir gaivi migla mano veidą. Medžių melsvi siluetai grimzta į naktį. Pilkos moterys stovi ir tyli prie lango. Atsidūsdami aidi už girių varpai.

CAPRI

Capri saloj kiparisai liekni ir liaunūs kaip moterys. Legendarinėj Capri saloj ašočiai liekni ir moterys. Vynuogynai vingiuoja pakalnėn. Jūra ir uolos dainuoja. Tu atėjai ir stovėjai žvarbų gruodžio vidurnaktį mano sapne, aikštėje, pūgoj, pusnyuose, viena ir balta. Kaip žydintis medis, žuvėdrų debes, Neapolio kolona.

Kolonos kareivių žygiavo kitam sapne — rūškanam — ar atsimeni? Iš Monte Cassino į Romą. Dainavo mano draugas poetas sutrupintą saulę vidurdienio dulkėse. Tu jo dainos negirdėjai. Alyvų ir palmių šakas sukapojo ant imperatorių kelio apokaliptinių tankų plieniniai vikšrai.

Legendarinėj Capri saloj vaikai neša saujose saulę.
Citrinų pintinėse auksą renka rinkėjų rankos.
Linguoja luotai lengvai ir ritmingai. Santa Lucia.
Kodėl atėjai į mano sapną? Kodėl nesvetingon šiaurėn?
Sninga ir sninga ir sninga ir sninga. Ant sniego nekalto
baltą poeto veidą paišo žiema.

RAUDA IR VAIKYSTĖS FUGA

Juodžemio tankūs plaukai — sunkus plaukai kaip žemė.
Medaus geltonumo plaukai — kaip vasaros korių vaškas.
Ugniniai raudoni plaukai — tiršti kaip saulėlydžio rūkas.

Juodos akys ir rūškanos — kaip rudeninė verdenė.
Akys geltonos kaip gintaras — vėstančio vakaro varis.
Pilkos kaip juodžemio dūmai — skaisčios kaip ledo pluta.

Baltos kvepiančios rankos kaip vyšnių sodai pavasarį.
Baltos ir lengvos rankos kaip balto balandžio sparnai.
Baltos ir šaltos rankos kaip sniego pusnis.

Vaikystės žaidimų draugai, surinkau jus
į vieną atsidūsėjimą: jūsų plaukus, akis ir rankas,
kad galėčiau sugrįžti atgal prie Žemaičių upės,
kai neša pavasariai ledą, varnėnus ir debesis
virš stebuklingo šaltinio, aklus pagydziusio:
atverkit ir man nuo dulkių apakusias mano akis!

EPITAFIJA DRAUGYSTEI

Mes vis dar kalbam apie baltą brastą
atokaitoj, toli, Žemaičių kaime:
tyra tėkmė tekėjo per geltoną smėlį,
(mūsų plaukai, saulės nudeginti, geltoni —
kaip smėlis, kaip rugių laukai, kaip gintaras ir vaškas)
tyra srovė nubėgo per geltoną smėlį,
draugystės mėlynajam veidrodyje veidus supdama.

Mes dar tebekalbame apie karštą ugnį,
plevenančią miglotą vakarą ir rudenį prie kelio,
kada drebėdamos atgrubę mūsų rankos
(panašios vienos į kitas, kaip brolių)
viršum žarijų laikė krintančią į žemę naktį.

Mes kalbame apie bevardę mažą stotį,
atsiminimų lygumose tolstančią nuo mūsų,
kur paskutinį žodį sukapojo ratų ritmas
ir geležiniai dūmai mums išdegino akis.

Mes kalbam apie pasakų pasaulio paukštį,
kurio sparnus nukarpė kietos laiko žirkklės.

Mes kalbam apie gyvą, žalią medį,
kurio šaknis supūdė neatlaidūs lietūs.

Mes kalbame apie dainuojantį pavasarį,
kurį seniai palaidojom žiemos karste.

Mes kalbame ir kalbame apie draugystės saulę,
kuri užgeso danguje ir žemėje po pelenų pluta.

TERRA INCOGNITA

Mėlyno sniego žemėje medžių nėra:
tik medžių šešėliai ir medžių vardai,
parašyti niūraus atsiskyrėlio aklųjų raštu.

Veidrodžių salėj nebėra nei vieno žmogaus:
tik profiliai, iškarpyti Tilžės turgaus karpytojo,
ir siluetai, kuriuos išvedžiojo ant stiklo
dulkėto mirusio smuikininko pirštai vėlų Vėlinių vakarą.

Senkančių upių slėnyj gimtojo miesto nėra:
tik ilgos barakų eilės, mediniai sfinksai,
padėję suodinus veidus ant letenų, tebesapnuoja
vėliavas, vasarą, saulę ir smėlį.

Mėlyno sniego žemėj liko tiktai vardai,
liko linijos ir piešiniai ir raidės ant pelenų.
Mėlyno sniego žemėj žemės nėra.

PIEŠINIAI ANT SNIEGO

LATERNA MAGICA

Lango kryžius krenta ant kreivo kambario sienos.
Linguoja laivų siluetai. Liepoja. Plaka ir plaka
elektrinio kalvio maža statulėlė raudoną geležį.
Budi stiklinėje bonkoje burlaiviai. Vario švytuoklė
monotoniškai mirga: šviesa ir šešėlis. Tėvo
balsas ir didelio miesto ūžimas. Naktis ir tyła.

Sniego prikritę plaukai. Liekni, nepažįstami vyrai
įneša pirkion Kalėdų giesmę ir žėrinčią žvaigždę.
Eglių skujų ir degančių žvakių kvapas. Karaliai
dėsto žaislų kaladėles ir šypsosi. Jūrų pakrantėj
bangos skandina baltą skardinį laivelį. Ūžia saulėta
vasaros popietė. Rieda tramvajai per aukštą ir trapų tiltą.

Mėlynos gėlės po traukinio ratais. Upė ir smėlis.
Sukasi margos vežėčios, žirgai ir geltonos gulbės.
Juokiasi, miltais veidą ištepęs, žmogus. Meškerioja
mano draugai Ventoje. Nuvytę vainikai. Motina merkia
puokštę neužmirštuolių prie kapo. Senos moterys
tyliai šnabždėdamos žiūri liūdnei į gilų slėnį.

Brolio rankoj maža vėliavėlė. Trispalvio popieriaus.
Aidi varpai. Smilkalai vingiuoja virš žalio vitražų angelo.
Šlama kaštanai lauke. Alėja vėjuotoj pakrantėj, kur lūžta
banga po bangos. Elektrinis kalvis kala ir kala

nakties pakraštj. Išblyškusios švyturio rankos
bėga ir bėga ratu ir glosto man šaltą veidą.

PASTORALĖ

Iešmininko sūnūs groja šešėlyj gitaromis: renka
permatomi pirštai seną ir gailią melodiją.
Balto metalo lėktuvai nardo begarsėje erdvėj.

Už ežero girdisi dalgio plakimas.

Vystančio sodo medžiai dūsta tarp dūmų ir dulkių,
Ant degutuoto smėlio, atokaitoj, stato vaikai
basi pilis ir dainuoja dainele.

Anapus sodo girdisi dalgio plakimas.

Dienovidžio saulėje žvilga langai ir bėgiai.
Blyksi lėktuvai mėlynėje kaip sidabrinės žuvytės.
Apatiškai aidi — pro vaikišką juoką — senos gitaros.

Čia pat, už gyvatvorių, žvanga dalgio plakimas.

TOLIMOS NAKTIES ATSIMINIMAS

Vakare senelės sodyboje blykčioja tolimo žaibo
išgąsdintos lygumos. Meldžiasi medžiai linguodami.
Ilgas grūmojantis griausmas nurieda
per pilką ir piktą dangų. Už lango
žiūri sulytas veidas liūdnei į mane.

Balta knyga atversta po mano rankom.
Knyga balta, be raidžių — vaikystės dienoraštis.
Senelės žingsniai basi, be garso: ateina, nueina...
Lempos šviesa geltona kaip žvakių vaškas.
Tėvas toli. Nėra motinos. Tik tyluma.

Bėga ir bėga medžiai blyškiam horizonte.
Šniokščia ir šniokščia ir šniokščia lauke lietus.
Senelės ranka lengva kaip paukštis ant mano plaukų.
Vaikystės knyga balta kaip vidudienio sniegas.
Mano veidas žiūri pro langą liūdnei į mane.

AMŽINAI ATMINČIAI

Atsiminimų knygon įrašyta:

Atsimeni
sidabrinų topolių tylą?
Baltų debesų plaukimą
ir siaurą šešėlio liniją
ant saulės laikrodžio veido?
Laukinių rožių kvėpėjimą
ir mėlyną atspindį
seno malūno tykiam tvenkinį?

Ar atsimeni dar?

Karštą rupų žvyrą po kojom basom?
Vėsią vakaro žolę. Laiptus. Išdegusį ažuolą?
Bokštą — baltą ir liekną kaip moterį
keisto krašto. Alėjos gale. Ir už jos —
žydintį lygumų vėją? Žemės alsavimą?
Ar prisimeni visa tai?

Ar prisimeni dar
lengvą ir linksmą vežėčių dardėjimą
ant kieto, dulkančio vieškelio?
Paukščių skridimą, javų bangavimą,
liekną liemenį, piemenio ragą, primerktas akis,
putojančio pieno ašotį,
valtį, vandenį, vasarą?
Ar prisimeni visa tai,
Ar atsimeni dar?

IDILĖ

Pelkių tyloj švilpiniuoja Pano skudučiai.
Giriose briedžiai geria iš gėlo šaltinio.
Paparčių pavėsyje plazda vėjo plaukai palaidi.

Sidabriniai upėtakiai nardo po krioklio purlom.

Debesys šlama senų ažuolų viršūnėse. Piemenys
tvenkia linksmą srovę vandens malūnėliais.
Šoka ėriukų banda nuo akmens ant akmens.

Auksiniai upėtakiai žaidžia su krioklio purlom.

Žvejo sapne teliūškuoja vanduo į luotą.
Žiūri pro miglą raudona saulės akis.
Kvepia nendrės. Iš ežero dvelkia drėgna vėsuma.

Vakare per lygų vandenį grįžta valtys namo.
Girgžda irklai, ir aidi nuo kranto laimingas
juokas ir jaunos moteriškės daina.

Tamsūs upėtakiai miega po krioklio purlom.

KŪČIŲ NAKTIS

Paliko mane ir nutilusią stotį visi traukiniai.
Žeri raudonos žarijos tarp žvilgančių bėgių.
Miško užuovėjoj miega mano namai.
Vakaras kvepia eglių sakais ir sniegu.

Ūžiantį vėjo žibintą neša tėvas tylus.
Mūsų šešėliai prišąla prie medžių kamienų.
Spingsi ugnis toli už šarmotų stiklų.
Dunda gruodo širdis po žingsniu kiekvienu.

Žiūri tėviškės žvaigždės į veidus mums.
Klausosi kiemo topoliai mūsų alsavimo.
Mirga virš gimtojo stogo sietynas ramus
ir beria baltą sidabrą į rūkstančius kaminus.

Ažuolo durys praviros laukia. Tenai
plūsta švelni šviesa iš ugniakuro. Šypsosi motina.
Miško užuovėjoj bunda mano ir mūsų namai.
Kvepia vidunaktis juodalksnio dūmais ir žemės duona.

PIEŠINIAI ANT PELENŲ

IMAGO MORTIS

Juodi valdininkai mirties salonuose
vaškuoja laiptus į rūšį:
slidus tebūna kritimas į tamsą...

— Kalkite karsto dangtį ant mano akių.
Kaskit mane, duobkasiai, giliai į žemę.
Berkite žvyrą ir druską mano širdin.

Kas išbraižė rožės spygliu tokį trapų piešinį
ant horizonto ledinio, pačiam dangaus pakraštį,
kur atverti į mėlyną tylą stikliniai vartai?

— Plakit žilvičio rykštėmis mano akis.
Atverkit delnuos žaizdas surūdijusiom keršto vinim.
Nuplaukite smėlį nuo kojų, kad pėdos pamirštų
žemės gairių ir saldų šiurkštumą.

Dega virš karčemų groteskiško užrašo raidės:
Mihi propositum est in taberna mori.
Krenta pulkai purvinų žuvėdrų į rėkiantį miestą.

— Paimkit baltas bures nuo minkšto dangaus aksomo,
kad nieko tenai nebūtų, tik atviros burnos
juodų kaminų ir dūmai, tik dūmai ir dūmai,
ir liūdno lietaus šnarėjimas ant vandenų...

Juodi valdininkai mirties salonuose
vaškuoja laiptus į rūšį:
slidus tebūna mūsų kritimas.

LATERNA OBSCURA

Mudu piešiame vaiko veidą ant pirmojo sniego.
Po laukinių aviečių šakom supa lėlę sesuo.
Lengvą sniegą paklojo nakčia darbininkai ant gruodo
ir dažo derva medinį tiltą per Bartuvą.
Pirmagimis sniegas purus kaip sesers plaukai.

Per susigūžusį tuščią Žemaičių kaimą
lekia kazokai, nuogais kalavijais kapodami
baltą bežadę žiemos mėnesiena.

Mudu piešiame brolio veidą ant pirmojo sniego.
Nuomariu serganti sargo duktė sužiedėjusią duoną
trupina kapo duobėn. Kaimietės vaškinį veidą
ir klostyto popieriaus priegalvį sniegas užpusto.
Pro pūgą aidi kimi giesmė ir uždusę varpai.

Per tylų, miegantį, baltą Žemaičių kaimą
lekia kazokai, rimbais ilgais kapodami
medžiuose žėrinčią žydrą žiemos mėnesieną.

Niekas tavęs nebučiavo labanakčio. Niekas kartu neraudojo
mirusios motinos. Tėvo pakarto nelaidojo niekas.
Tavo žemė buvo tuščia ir nuoga. Tavo žemė, kaip žemdirbio delnas.
Niekas tavęs karalystėn neleido — pilki apdarai plazdėjo
kaip seniai pamirštų pakasynų vėliavos. Maro marškonys.

Per skurdų Žemaičių kaimą lekia kazokai,
ant iečių ilgų nešdami sukapotą
mėlyną žiemos mėnesieną.

Skaistų sekmadienio rytmetį spindinčioj žemėj
dažo derva darbininkai medinį tiltą per Bartuvą.
Teką giliai po ledu neskubėdama upė į jūrą.
Po aviečių šakom užpustyta miega sesers lėlė.
Mudu piešiame miegančio brolio veidą ant mėlyno sniego.

APOKALIPSĖ

Išbalę debesys plaukia virš miesto griuvėsių.
Pamėlusio kalno šešėlyje žiūri užakę
šaltiniai ir šuliniai į nuodingą dangų. Mėnuo teka
tarp suanglėjusių vinkšnų kamienų į vėsią
ir metalinę erdvę tuščios nakties.

Valanda tarp gyvenimo ir nebūties:
nutilo širdis, o mirtis dar neatėjo.
Upelio klonyj giliam nustojo lalėję
laimingos lakštingalos. Krenta kryžium svirties
šešėlis ant turgaus išbalusios aikštės.

Naktį ir tylą kapoja dejuodami klaikiai
seno genties kapinyno suaižyti vartai.
Žolė sutrypta. Pajuodę grindinio plytos. Apkartę
vyrų žemėti veidai. Pilnatis šviesoje belaikėj
guli šalmai sklidini vakarykščio šilto lietaus.

IŠSIPILDYMO PSALMĖ

Vėjas neša degėsių ir dūmų tvaiką.
Vakaro akys tamsiai mėlynos, liūdnos.
Miesto sode išdėliojo Monsieur LeMort marionetes —
kareivius platanų pavėsyj ir žaidžia žaidimą:
lėlių laidotuves.

Broliai ir seserys mano išėjo ilgon kelionėn
duonos pluta nešini ir svajonių paukščiais,
į ten, kur riešuto medis kietas ir lengvas,
į ten, kur linguoja lopšiai ir volungės ulba,
padėjusios galvas ant samanų žalio aksomo.

Vienas likau. Nuolat aidi ir aidi ir aidi
vėjo gaida iš gilos sutemos, iš niekur...
Geležinė siaubo pirštinė man surakina krūtinę
ir neša mane į užiančią upę bevarde,
be miestų, be medžių, žmonių ir dangaus...

Atėmė saulę, paliko tiktai šešėlius.
Atėmė žodžius, paliko lūpas ir burną.
Aidi vėjo nyki aimana iš nakties, iš niekur...
Mes visi — prakeikti angelai, drumzlinoj pašvaistėj
ieškome žemėj tuščioj savo balto šešėlio.

Prieblandoj liko apkurtusio žalvario aidas.
Vakaro akys liūdnos ir skaudžiai mėlynos.
Vėjas neša degėsių ir pūvančios žemės tvaiką.
Aikštėj vaikai mažais kastuvėliais laidoja smėlyje
mažą geltoną paukštį ir didelę vasara.

MANO MIESTO MIRTIS

Kietos arklių kanopos, minkštos kūdikių pėdos,
medinės žemdirbio klumpės, kruvinos bėglio kojos,
pilki kareivių batai, kaustyti plienu ir neviltim...
Visi praėjo pro nustebusį ir mažą mano miestą šiaurėje.

Potvynis prašniokštė. Tylu ir tuščia. Namai vėl miega,
užtroškę gaisro smalkėmis, apkurtę nuo keiksmų, varpų gaudimo
ir ratų dardesio, apakę nuo patrankų sudaužytos saulės mirgesio.
Vėl miega gatvės po groteskiškai siūbuojančiom vielom ir iškabom,
po suanglėjusiom šermukšnių ir klevų šakom...

Paliesk dar kartą rankomis
įdubusį ir skaudų grindinį
ir pasakyk — tik sau vienam — be balso: a k m u o.

Paliesk dar kartą dulkes,
sausas ir karštas,
apokaliptinio dienovidžio sudegintas į paraką,
ir pasakyk — tik sau vienam — be balso: ž e m ė.

Paimk į saujas pelenus
namų, stalų, vežimų, kryžių, popieriaus ir skroblo lapų
ir pasakyk — tik sau: u g n i s.
Glostyk ant suodinių šaligatvių ir sienų nupaišytus —
išblyškusių mergaičių ir berniukų rankų —
minkštais spalvotais kalkakmeniais
veidus, vardus, pilis ir paukščius, —
ir sau kartok, kartok be balso, tik sau vienam:

Ne, nepalikite manęs, draugai ir akmenys, ugnie ir žeme,

jūs nepalikite manęs sapnuoti liūdno sapno ir baisaus
lig paskutinio Teismo išsipildymo dienos.

MORS ATOMICA

Mes esam žvėrys negyvenamoj saloj.
Netilpę Nojaus arkon žvėrys, suvaryti
nematomų lankų, strėlių ir iečių.
Niekas neatsiuntė mums išsigelbėjimo laivo.
Niekas nerašė mums ugnies rašmenimis ant debesų.

Mes laukiame nuolankūs pastaros nakties
negailėstingų mėlynųjų ašmenų. Visi laivai,
iškėlę panikos bures, pro šalį plaukia.
Nebėra paukščių. Vėjo. Saloje šaltiniai
užako. Duonmedžiai visi bevaisiai.

Po lūpom jaučiam vėstantį ir sūrų smėlį.
Parpuolusio šalia akių, plaukų artumą,
alsavimą, kapojantį ritmingai amžinybę
| dabarties smulkias sekundes. Tylą.
Ir paskutinę bangą, plaunančią mums kojas.

Mes esam žvėrys, šventraštyje neminėti. Suvaryti
apokaliptinių lankų, strėlių ir iečių
į negyvenamą, į tuščią, į koralų salą.
Niekas neatsiuntė mums išsigelbėjimo laivo.
Mūsų vardų vanduo nenuskalavo smiltyje.

DEVYNI ŽEMĖS VEIDAI

AKMENYS

Pilki uolų kauburiai liepsnojančioj dykumoj —
banda senų dramblių, nučaižytų vėjo, lietaus...
Raudoną jūrą išklojo vergai ir karaliai koralais.
Nuo palmių žiūri paukščiai drėgnom, deimantinėm akim.
Opalą ir auksą skalauja upeliai nepaliesti.

Iš kieto titnago trykšta, eremito lazdos užgauta,
šaltinio versmė: išbalę mėnulio akmenys,
Egipto sfinksai, Kartaginos mūrai, Eufrato krantinės,
ledyno gadynių kirviai, nudailinto marmuro kaukės,
dievai ir atletai Praksitelio ir Michelangelo, liūdnos
figūros sintetinio akmenio prarasto rojaus vaikų.

Žėruoja žėručiai žvyryno atokaitoj, vaiko rankoj.
Genezės uola sutrupėjo. Nuėjo į mėlyną rūką
kalnai. Siluetų lengvutė linija virpa ir tirpsta
akiratyj. Karštas Afrikos vėjas supa masyvią
ir drumzliną amfiteatro užuolaidą. Smiltys užpustė
ir rojų, ir paukštį, ir angelą brangakmenio akim.

UGNYS

Prometėjas

Pirmąjį žaibą tau dovanojo dievai Eladoj.
Tu mokėjai laikyti smėlį, gėlę ir irklą.
Jauną ugnį. Tavo ranka išbraižė akmenio sienoj

strėlę, medžiotoją, žvėrį. Iš mirusio medžio
šokančią liepsną. Per nugalėtą naktį ir vandenį
lenktą valtį plukdei, Prometėjau, broli, namo.

Kedrų giria, nepažinusi gaisro, dainavo tau.
Stiklas, dar neatskirtas nuo motinos savo — smilties,
glostė tau pėdas. Krematoriumuose nedeginti kaulai,

tyro vandens plaunami, gulėjo balti ant kranto.
Vėjai ir vandenys dar tebebuvo kraujo broliai.
Tu jiems atvežei keistą, laukinę seserį.

Pavadink ją vardu ir palik. Mūsų rankos nemoka
laikyti nei irklo, nei smėlio, nei žiedo.
Nieko nemyli mūsų delnai: nei bangos, nei jaunos ugnies.

Dega mūsų nelaimių laužai vandenų ir naktų pakraštj.
Naktys auga, ir potvyniai užpila liepsną.
Sudegino lengvą luotą dievai Eladoj.

LIETUS

Suaižėję vieškeliai tiesia dulkėtas rankas
į rytus, į vakarus, šiaurę ir pietus. Į dangų ir žemę.
Bespalviai, kurtūs miškai anglėja vidurdienio saulėj.

Bokštai varinėm burnom atsivėrę į peleninį skliautą.
Sausi šuliniai. Suskirdusios lentos — lopšio ir karsto.
Sukepusios lūpos kartoja bebalsį burta.

Vidurnakčio valandą drėgno vėjo plaštakos paliečia
sausą ažuolo žievę, žvaigždžių nuodėgulus, tuščią
tvenkinį, kaip pavargėlio delną, atvertą į debesis.

Gailiai surinka pirmojo lašo šaka užgauta:

Tada susverdi ir pradeda šniokšti giria,
giliai ir godžiai alsuodama tirštą miglą,
puolančią garo baltom bangom į slėnių gilybę.

Vieškeliai plaukia akiratin žvilgančiomis gyvatėmis.
Veidai suodini, pakelti į šiltą šniokštimą. Godžiai
gerdamos saldžią drėgmę, švebeldžiuoja laimingos lūpos.

VĖJAI

Saulėlydyj kaba suplėšyti debesys. Burlaivių griaučiai,
pažaliavę tinklai, žvynai, žuvys ir žvaigždės ant kranto.

Bežadės moterys, tylūs vaikai tebežiūri į jūrą.
Praūžusio pikto tornado liūdnas nature morte.

Vėjai, gimę iš kūdikių pirmo ir nedrąsaus alsavimo.
Vėjai, bangavę ramiai javų neužmatomą platumą.
Vėjai, ritmingai ir taikiai sukę malūnų sparnus.
Vėjai, klajotojų broliai, poetų draugai, kodėl

akiračiu rieda pagieža pritvinkę griausmai, kodėl
priebėgų ieško paukščiai, laivai ir žvėrys balti, kodėl
skaudūs siaubo botagai čaižo žemę, dangų ir vandenį,
plazda taifūnų vėliavos, aidi vėtrų varpai?

VANDENYS

Dykumų smėlyj atsiveria žemės akis — žydra oazė.
Girių gūdžioj glūdumoj ima juoktis verdenė.
Pro kietą klintį prasimuša geizerio strūklės.

Naktį kalniečių sodybose tykiai čiurlena fontanai.
Mėnesienoje miega — permatomi kaip stiklas — fiordai.
Vėsių vandenynų paviršiuje mirga žvaigždėta migla.

Dumbliną džiunglių žolę neša atogrąžų potvyniai.
Teką Azijos tyrais iš nuovargio mirštančios upės.
Putodami puola Alpių upokšniai į slėnius žalius.

Lietūs ir liūtys. Rasa, ledai ir mėlynas žemės sniegas.
Žvejų nuolat masina slaptinga gili sietuva: vanduo.
Neramų jūreivį vilioja nežinomi toliai: banga.

VASAROS

Saulėgražų soduos pabunda ir gieda strazdai.
Nušoka per akmenis šaltas šaltinių vanduo.
Putojančių liepų žiedų sklidini šuliniai.

Įkaitę vėjų pėdos nudulka per vieškelį kietą.
Išdegę grioviai kvepia moliu ir žemuogėm.
Seno tilto turėklai prakaituoja sakais.

Lanka atlinguodami vyrai vienmarškiai neša
ant žvilgančių dalgių baltą dienovidžio saulę.
Sukasi kregždžių verpetai jiems virš galvų.

Padūmavusi erdvė dreba. Žydrą voratinklį
karpo lėtais sparnų mojavimais gandas.
Žadą prikandę žiūri žaliom akim miškai.

RUDENYS

Ant varpinės bokštų gula lapkričio miglos,
primirkę gailių sutemų ir atodūsių. Pilkos
išblyškusio sielvarto marškos lininės.

Į atvirą duobę žiūri žiūri pajuodę veidai.
Milinių, skarelių, lapų šlamesys. Ir —
kanopų kapojimas tolimas... žirgo regėto sapne...

liepsnojančiais karčiais... širmojo žirgo kanopos
kapojo žolę žalia, šviesiai žalia, dar žalia..
Dunda į didelę duslią duobę žemė juoda.

Krenta į duobę debesys ir dargana.
Krenta veidai ir varpai, krenta vakaras, krenta
žemė visa ir dejuodamas juodas dangus.

ŽIEMOS

Rytmetį grįžta nebylės bandos ražienom.
Tingiai keliasi saulė pro garo kamuolius.
Spindi šviningėj šviesoje apledėję ragai.

Vidurdienį pievose gęsta lapų laužai.
Krankia varnai išbadėję virš stingstančių kūdrų.
Geležiniai gruodo pirštai į žemę sminga.

Vakare per Paukščių Taką atpučia sniegą šiaurys.
Lengvos plaštakos glosto nedrąsiai brastą,
žolę, šnarančius stogus, eglynus — pernakt

niūniuodamos supa ir vysto į vėsų audeklą..
Sapnuojantį lopšį užraizgo šerkšno gijom.
Pirkioj traškėdama baigia liepsnoti skala.

PAVASARIAI

Kužda ir kužda neramūs miškai pro miegą.
Nuo alsavimo karšto dreba malūnų sparnai.
Mėlyno mėnesio akys spindi tankmėj.

Nakčia skardi ir skardi giriom laukinis juokas.
Debesys lenkia ir lanksto eglė viršūnes.
Ir — pažadinti vandenys puola į prarajas.

Upės apglėbusios neša į jūrą suaižytą ledą.
Aidi akiratyje slopūs griaustinio dunksėjimai.
Ilgas žerintis žaibas atveria dangų.

Ant laukų drumzlinų lyja rytmetis.
Žmonės vienplaukiai stovi bundančioje žemėje.
Tolumoj, už nakties, lengvai atsidūsta miškai.

DEVYNI BROLIŲ VEIDAI

IŠRINKTIEJI

Kiniečio skalbėjo kieme — už jo baigiasi miestas —

žydi atogražų gėlės. Nebyliai darbininkai
lenkia per purviną upę tiltą. Šalti dolomitai
klastingai žėruoja karališko kalno urve.

Aklo auksakalio sūnūs žaidžia su butelio šukėm:
pro aprūkusį stiklą leidžiasi gęstanti saulė
raudono smėlio aikštėj. Grenada. Jaučiai ir dulkės.
Poetų rojus: Bahia de Todos os Santos. Balto
ir juodo kraujo sapne. Pro mėlyną rūką

ateina jauni mano broliai dainuoti žemę ir jūrą.
Purvą ir tyrą vandenį. Girią ir ūžiantį miestą.
Žalią ir pilką mirtį. Berankį skulptorių veda
mergaitė per akmenio kalnus. Mėlyno sniego
atašvaite mano delnai, kaip gili ir bežvaigždė naktis.

Leisk. Paliesiu tavo akis. Bet tu liksi neregium.
Duok man atogražų gėlę — raudoną kraujo aguoną.
Nebyliai darbininkai išlenkė tiltą anapus. Į tyrus.
Duokit man stiklo šukę: tegul, tegul supasi luotai
Grenadoj, Bahioj, Šventojoj, aprūkusioj saulėj!

PENKI NEPARAŠYTI LAIŠKAI:

Pirmas laiškas:
ADELAIDĖ

Atėjai viena. Adelaidės uosto tiršta migla
kvepia derva ir aguonom. Dega geltona, keista
nematyto pavasario saulė: oranžiniu kamuoliu
plūduriuoja plačiam purvinam dangaus baseine.

Tu atbridai sapnuodama juodą uosto vandenį,
kaip Guliveras paskui save vilkdama
mažytes kristalo valtį. Virš Torrenso lėto tekėjimo
liekno tilto vibruojanti linija sminga naktin.

Senam Vokietijos mieste (atsimeni?) tau dovanoti
platanai ošia prie kito tilto per seklią upę:
rytmetį gauda vaikai sidabrinę forelę rankom,
pakrantėje šnara lapai ir vėjai žaidžia aikštėje.

Katedros laikrodis muša griuvėsių valandą.
Trupa balta mėnesiena. Sunkių kontraforsų šešėlyj,
kur Angelas pučia Teismo Dienos trimitą,
mūsų žingsniai liko ir aidi. Tu Adelaidėj

žiemą sapnuoji, lengvą tošies valtį pusnyne.
Papūgų lalėjime ieškai pamesto pilko paukščio.
Tiltai. Mūro vartai raudoni. Sukasi saulė
oranžiniu kamuoliu tavo sapne. Adelaidėj.

Antras laiškas:
HONG KONGAS

Naujagimis mėnuo žydi vyšnių sode.

Hong Konge.
Geltonas ir apvalus, kaip vario skarda.
Kaip gongas.
Mano mažoji sesuo migdolo akim, porceliano pirštais
žiūri, kaip šilkaverpiai apatiškai miršta
ant tilto trapių turėklų Hong Konge.

Ryžių degtinė saldi. Šešėliai ant lengvo šilko
svyruoja kaip nendrės tuščiavidurės blyškioj akvarelėj.
Bado duona sprangi. Šešėliai priemiesčio pilko
kavinėj svyruoja marihuanos dūmuos kaip lėlės.

0 mėnuo žydi geltonas tyrų krašte. Uoste.
Hong Konge.
Žėrintis ir apvalus, kaip vario skarda.
Kaip gongas.
Mano sesuo prieš tūkstantį metų pamiršo,
kad moka juoktis ir verkti. Prūdo paviršiuj,
po tilto turėklais trapiais Hong Konge,
žiūri migdolo akim į mane Gioconda.

Trečias laiškas:
AUKSINIS KRANTAS
l o p š i n ė

Efua,
balto mėnulio pieno ežerai tyvuliuoja
tavo sapne. Liauna
tavo juoda oda kaip šventoji
Modomodų giria vakare. Efua, tavo jauna
širdis kaip basų ir apsvaigusių kojų
dunksėjimas, būgnų tam tam ir ritminga derliaus daina.

Efua, tavo sapne nunoko oranžinė saulė,
nuogo rytmečio nuotaka ir nekaltybės akmuo.
Tavo rankų riešai lengvi kaip paukščio kaulai
tuščiaviduriai. Kaip nendrė vėjuje — tavo liemuo.

Šnara tavo sapne kukurūzų auksiniai plaukai.
Verda varinio vandens upė. Palmių plaštakos plaka
tinginį vėją pavėsyj. Iškėlęs aukštai laikai
lanką ir strėlę. Efua, tavo vingiuojantį taką seka

tigro klastinga akis. Bet tu nugalėsi
piktą žvėrį ir tamsią tankmę, kur kabo keisti
beždžionių sapnai ir vėjų vėsūs
peiliai, supjaustę debesį minkštą. Garuoja šilti
ežerai mėnulio pieno tavo sapne.
Efua, tavo ilgam ilgam sapne.

Ketvirtas laiškas:
1956 METŲ RUDUO
Budapešto baladė

Imre, ar tai tu stovėjai
(vienplaukis berniukas moksleivio miline ir vaiko akim)
ant poeto paminklo pakopų tą nepaprastą spalio vakarą

ir šaukei į mirtiną tylą virš neužmatomos jūros galvų,
užkimes nuo tėviškės tyrų ir drungno Dunojaus vėjo
ir jauno kraujo plakimo:
„Kelkite, vengrai, tėvynė šaukia jus!
Laikas atėjo! Dabar arba niekad!
Visų vengrų Dievo vardu mes prisiekiam, prisiekiamo
niekad daugiau nebebūti vergais!"
Ar tai tu kartojai, Imre, kartu vėliau su minia
ir žeme, ir vėju, ir vandeniū šitą karčią laisvės priesaiką?

.....

Imre, ar tu rašei
(krauju — kokia patetika! — savo jaunu, šiltu krauju)
nuo pirmojo rudenio šalčio sugrubusia, peršauta plaštaka
raudonom ir tiesiom raidėm ant balto krantinės mūro,
kad matytų visi: žingeidūs, bailiai, savieji ir priešai
didžiulėm raidėm sukrekėjusį šauksmą: Mirtis pavergėjams!
Mano žemė gyva per amžius!

.....

Imre, ar tu užklojai
savo šiurkščia miline (ir vėliava, iš kurios tavo draugo ranka
išpjovė — kaip votį — gėdingą vergijos žvaigždę) liesą, ištįsusį
kūną, geltonus padrikus plaukus savo sesers
ir padėjai žodžius ant gatvės grindinio, sudraskyto
tankų vikšrų:
Miegok ramiai, maža Budapešto mergaite,
tavo mirtis nebuvo veltui...

.....

Imre, ar tu parašei
siauroj popierinėj juostelėj
mums anuos nepamirštamus sakinius
iš anapus nakties, iš miesto mirties konvulsijoje
(dundant juodai nevilties kanonadai... žvilga Dunojus
po tiltais tuščiais... ir durtuvai... siauros mongolų akys.
barbaras stovi už miesto vartų...),
Imre, ar tu mums rašei
iš anos paskutinės, baisios, nemirtingos nakties:
„Dieve, išgelbėk Vengriją.
Dieve, išgelbėk mūsų sielas.
Sudiev, draugai...“?

Penktas laiškas:
LOS ANGELES

Vandenyno pakrantėje šoka basi angelai.
Varinēm gerklēm rėkia mėlyną liūdesį džiazio trimitai.
Poetai girti deklamuoja kavinėse — aštrūs šešėliai
legendarinių paukščių plonais sparnais
sukapoja užiančią dūmų uždangą — žiūri pro ją
plaukais palaidais užsidengusios veidus merginos
į ramią, apatišką, lygią kaip veidrodis jūrą...

Ant karšto asfalto šoka basi angelai.
Džiunglių būgnai dunksi laukinio kraujo ritmą.
Juodieji poetai dainuoja dienovidį, degančią dieną:
iš peleninių palmių pasipila paukščių pulkai
virš šokančio, šaukiančio, šėlstančio miesto...
Karnavalo oranžinėj vėliavoj smilksta išdeginta saulės akis.
Ant uosto krantinės šoka basi angelai.

Kavinėse ir karčemose šoka basi angelai.
Juodi angelai. Balti angelai. Mėlyni angelai.
Poetai iš dūmų prikėlė žalio koralo salą
ir albatrosų tėvynę. Variniai džiazio trimitai
drasko palmių šakas ir aižo dangoraižių akmenį.
Trupa vitražų stiklai, ir skyla vitrinų stiklas.
Dirbtiniai mėnuliai skrieja bežvaigžde erdve.

Ant žvaigždžių ir stiklo šukių šoka basi angelai.

TOMAS NIPERNADIS

Po laimingai šlamančiu gluosniu, ant tilto,
tave sutikau.
Tu žiūrėjai į žėrinčią, žvilgančią upę. Ir švilpavai.
Tavo šviesiai geltonus — kaip vasara — plaukus
kedeno šiltas vėjas. — Mūsų gyvenimai
kaip upių (vandenys trykšta iš žemės ir grįžta į žemę)...
Pasakei. Patylėjai. Nusijuokei.

Tavo skaisčiai žali marškiniai ir lengva kuprinė,
ir atsmaukta skrybėlė kaip mėlynas lopas dangaus.
Putoja kriokliai ir liepos. Velėja žlugtą merginos.
Aš laukiau tavęs ilgai. Savo draugo brangaus.

)Užsidegei pypkę. Primerkęs akis pažiūrėjai į tolį:
„Einam kartu. Dar vasaros daug — o kelias be galo.
Žemė dabar pasiilgusi kojų basų ir klajoklių
juoko. Eikim kartu su baltais beržais. Jų dainelė
tokia šviesi ir be rūpesčio aidi prie krioklio,
kur linksmos merginos velėja vasaros vandenį žalia.

KELIONĖ NAKTIN

Svetimšalis ranką padėjo ant tavo peties
vėsu, vėlyvą vakarą seno uostamiesčio smuklėj.
Tekėjo geltonas smėlis ir vynas iš vieno indo
į kitą stiklinį indą plonyte srove.

Verkė girtas žmogus, ant purvino stalo padėjęs
mėlynas plaštakas. Bėgo nervinga reklamų šviesa
per drėgną jo veidą, kai aukštas svetimšalis palietė
mano pavargusio draugo petį balta ranka.

Mirė poetai smuklėse dar prieš Villon ir Poe,
apsvaigę nuo žalio absento ir prasto vyno,
uosto žibintų žėrėjimo ir nuo riksmų laivų,
paliekančių juodą krantinę saulėtai kelionei.

Žaidė jauni žirgai jų sapnuose, ganykloj bekraštėj...
šoko taškuotos forelės vaikystės krioklyj kristaliniam
upėm į aukštumas neršti ir mirti... rinko šešėlius
lėtų debesų išblyškę berniukai nuo šilto smėlio...

Svetimšalis ranką padėjo ant tavo peties.
Šešėlių svarstyklės virpa skausmingoj lygsvaroj.
Stikliniame kūgyje smėlio srovė greitėja ir senka.
Vienintelė gatvė akla ir veda į tuščią krantinę.

ATISISVEIKINIMAS

Ar tu stovėsi šalia manęs kaip atspindys
akmenėjančiu veidu ir rankom, kolei pašauks
iš slėnio keltuvininko balsas mane?

paskutinė lakštingala gieda

dunksi uždaromos durys
susigeria smėlin devintoji banga

Ar tu stovėsi šalia manęs balto kalno pavėsyj
klausydamasis ledinėj tyloj teliūškuojančio
vandenio iš Anapus — nesenkančioj Stikso upėj?

paskutinį kartą ranka liečia ranką
dūmų ir debesų kamuoliai suvynioja
gyvą saulę į šermenų ašutinę

Ar tu kvėpuosi kartu su manim praretėjusį
kartų orą tolimo ir nepažįstamo krašto,
kurio niekad nebuvo, kurio nėra?

plaukia valtys pavandeniui plaukia
sesers ir Ofelijos baltos rankos
plaukai palaidi ir nebeatspėjama šypsena

Ar tu stovėsi šalia manęs paskutinę valandą —
mano šešėlis, aidas ir atspindys —
kai rūstaus laivininko irklai palies mano petį?

BROLIAI BALTI AITVARAI

Antanui Škėmai
Juliui Kaupui
Algimantui Mackui

POEMA APIE BROLĮ

Mano brolis ragavo užginto vaisiaus.
Rojaus paukščiai tūpė ant tavo plačių pečių.
Šlamėjo palmių šakos nakčia virš tavo miego.

Tu išbraižei ant akmeninės sienos
medžiotoją, stumbrą ir saulę. Ugnį išskėlei
iš titnago ir numirusios medžio šakos.

Mano broliui kalbėjo Dievas griaustinio balsu.
Mano brolio burlaiviai raižė jūras ir vandenynus.
Brolio rankos sudėjo akmenis sfinksams ir piramidėms.

Tu smėlyje žuvį piešei, kuri nušvietė niūrią
drėgnų katakombų tamsą. Tu meldeis su pirmais krikščionim,
kai laukiniai žvėrys puolė arenon pro narvo duris.

Mano brolis valgė sprangią pelų ir nelaimės duoną,
užsigerdamas šaltu šaltinio vandeniu. Mano brolis
dainavo su baudžiauninkais apie vargą varteliuose žydintį.

Tu plaukei su maištaujančiais Kristoforo Kolumbo jūreiviais
ir verkei bučiuodamas naują atrastą žemę.
Mano brolių palaidojo jūroj, suvyniotą į burių audeklą.

Tu vienplaukis klauseisi Kristijono Donelaičio pamokslų

Tolminkiemio mažoj bažnytėlėj ir skaitei prie balanos
Aukso Altorių ir Mažvydo katekizmuso žodžius prastus.

Mano brolis dainavo girtas Kretos salos vynuogyne
ir mėtė kriaukles į juodą, raudoną ir žalią jūrą.
Mano brolis išgėrė Sokrato taurę nuodų.

Tu stovėjai šalia Frederico Garcia Lorca,
kai egzekucijų šautuvai sutrupino mūro sieną raudoną,
kai ant karšto Grenados smėlio sukniubo poetas.

Tu irklavai prirakintas kartu su vergais prie galerų
irklo sunkaus. Žygiavai kartu su pilkais kareiviais,
kritai, žudei ir nešei savo sužeistą draugą iš žemės pragaro.

Mano brolio ieškojo motina sukilimų kartuvėse.
Jis gulėjo kartu su miško broliais turgaus aikštėje.
Jis kalė tėvui medinį kryžių į kietą Sibiro gruodą.

Mano brolis maištavo su visais maištininkais už laisvę.
Mano brolio rankomis buvo sugriautos Bastilijos sienos
ir atnešta paskutinė žinia iš kraujuojančio Budapešto.

Tu šaukei dangaus keršto kartu su Savonarola.
Tu degei su Giordano Bruno pasmerkimų laužo ugnij.
Tu dėvėjai kartu su žydais geltoną Dovydo žvaigždę.

Tu tylėjai kartu su suomių šauliais raudonųjų atakos metu.
Tu išlenkei švelnią lūpų šypsena Mona Lizai.
Tu šaudei dažus į drobę su Salvadore Dali.

Mano brolis medžiojo dramblius Auksinio kranto džiunglėse.
Su vikingais statė laivus, su romėnais mainė gintarą.
Mano brolis dažė actekų šventykloj derliaus dievo akis.

Mano brolis dainavo eiles trubadūrų turnyruose.
Ant bastūnų vieškelio valkatavo su François Villon.
Gėrė ryžių degtinę mėnesienoje su Li-Tai-Po.

Mano brolis kalbėjo su visais auksaburniais.
Mano brolis tylėjo kartu su visais žemdirbiais.
Mano brolis kopė į kalną paliesti Laimės Žiburio.

Mano brolis gyvena kartu su mumis mūsų karčią vienetvę.
Kvėpuoja tą patį orą. Geria tą patį vandenį.
Laukdamas s a v o mirties.

Tavęs neparklupdė kazokų bizūnai Kražių šventoriuj.
Tavęs nepapirko Aliaskos ledinėj upėj išplautas auksas.
T a v o karstui auga pušynai gimtojoj smiltij.

KRYŽKELĖ

Kryžkelėj auga platanai. Kelio atgal nėra.
Ūkanoj aidi kareivių žingsniai ir geležis.
Tarp debesų ir lapų alsuoja žemė gera.

Miega koralų saloj nepažįstamoj žemė graži.
Šlama platanai ir plazda paukščiai virš mūsų galvų vakare.

Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit...
Basos kojos ant guodo ir šimtametė giria.
Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit...
Žvanga metalo žvaigždės virš mūsų galvų vakare.

Auga platanai ant vieškelio — amžių giria.
Broliai paklydo ir seserys verkia prie vartų.
Baļa ant balto debesio Šiaurėj lininė skara —
gėrėme mirusių upių vandenį žalią ir kartų...
Miega toli vandenyno saloj nepažįstamoj žemė gera.

Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit...
Moterys klūpo prie kartuvių — ūžia giria.
Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit...
Žvanga kareivių žingsniai ir žvaigždės tuščiam vakare.

* * *

Liaudies poetai sudėjo
dainas apie saulę močiutę
ir žemę
motiną.
Liaudies poetai kalbėjo
su vandeniu, vėju, vėlėm.
Liaudies poetai užaugo kaip medžiai,
lėtai ir tykiai. Naktim.
Liaudies poetai buvo kantrūs
kaip juodžemis,
kaip ažuolai
ankstyvą pavasarį:
kiekvienas žodis skleidėsi
kaip pumpuras, kaip lapas,
žėrėdami saulėj,
linguodami vėjui,
plaunami nuolankaus
ir šilto lietaus.
Liaudies poetai kalbėjo
žemės,
vandens
ir velėnos
kalba.

BROLIAI BAUDŽIAUNINKAI

Padėta duona ant stalo,
giros ašotis.
Duona, gira ir peilis.
Padėtos
kietos rankos,
malda ir atodūsiai.

Kyla saulelė už miško.

Kyla saulė iš ežero.
Kyla paukščiai iš pievų.
Auga žolė.

Ant ažuolinio stalo padėję rankas,
laukiam dienos.
Laukiam trumpiausio šešėlio.
Laukiam naujos rugiapjūtės.

Dalgiai supasi uosyje.
Grėbliai ant sąsparų.
Basos kojos klimpsta
į skaudų žvyrą.

Kukuok, gegule,
kukuok ilgai ilgai.

* * *

Merginos padėjo naščius
prie apledėjusio šulinio.
Kukuok, gegule, kukuok.
Sužiedėjusią duoną raiko
motinų rankos.
Kukuok, gegule, ilgai.

Kerta Jauni medkirčiai
ūžiantį žalią pušyną.
Kukuok, gegule, kukuok.
Saulėleidyj dulka keliai
į aukštą smėlio kalną.
Kukuok, gegule, ilgai.

Broliai miega kalne,
pušynas pakalnėje.
Kukuok, gegule marga.
Nugenėti kamieniai,
sakuotos lentos,
kukuok, gegule, kukuok.

BROLIS PASAKOJA:

Tada sumainėm žiedus
su sesule Naktim —
plukdėm erškėčių vainiką
ir degančią tošį
pavandeniui...
Laukėm dalgio plakimo,
žirgų kanopų
už nuogo beržyno
ant smėlio kalvos.

Tu paėmei mano rankas
į *savasias*,
kad pasitiktumėm

didžiąją vėsumą
kartu.

Sesuo stovėjo viena
ant aukšto kalno,
laikė saulę rankomis,
kad mūsų diena
nesibaigtų.

* * *

Sesuo, sesuva, sesele,
balta epušėle, drebėk,
kai dar niekas nejaučia,
niekas
negirdi audros.

Drebėk ir sakyk, kad mano
rankos ir mano širdis
drebėtų kartu
prieš ateinančią
vakaro miglą.

Vakaro miglą,
varpo aidėjimą,
žinią,
kad dar vienas brolis
paliko tave.

Sesule, kodėl palikau tave
viena drebėti
dangaus pakraštyj?

* * *

Uždenkim plaukais akis,
uždenkime delnais,
uždenkim lininėm marškom,
kad niekad
pasakų paukščio plasnojimas
mūsų nebeišgąsdintų.

Tegul praskrenda aitvaras,
tegul praskrenda mūsų neliesdamas,
tegul geria iš girių šaltinio,
iš žemės delnų:

rasą ir ašaras,
ašaras, rasą...

Tegul geria
ir auga
vienas į saulę.

Saulele motule, ne mūsų.

Diena motinėle, ne mūsų.

Dienoja Dievo diena.

SVAJONĖ

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
pilką, išdidų paukštį,
aitvaro brolių.

Norėčiau prisijaukinti sakalą
gintarinėm akim,
vienai vienintelei medžioklei,
kurios ilgėjausi visą gyvenimą.

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
raibą poetų paukštį,
kad plūktą molio aslą
atsiminimų gadynėj
papuostų plačių
sparnų šešėliais.

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
aitvaro brolių,
išdidų, pilką paukštį
gintarinėm akim.

DIENORAŠTIS

* * *

Pardavinėjam su broliu Žemaičių turguje
gyduoles žoles. Basi vienuoliai giedodami
stato šventyklą. Trenkia prakaitu ir sakais.
Apkalbam rožę, išglostome kaulų gėlą:
slaptais burtažodžiais nugalim nuomari.
Kunigaikščių raiteliai
lekia dulkėtom smėlio kalvom.
Mudu su broliu
keliaujam basi.

* * *

Sudėjom dainas
ir dainuojam prie laužo. Girti
kareiviai klausosi.
Prunkščia žirgai.
Vėliau užsimetam kankles per petį
ir jojame dovanotais arkliais.
Klausomės upių tekėjimo. Apuokų. Griežlių.
Daina galingesnė už mirtį.
Aitvaras seka mus
debesimis.
Plati šalis Dainava.

* * *

Mainome gintarą. Romėnų laivai
kaip gulbės.
Žaibo išdegintam ažuole
apsigyvenom su broliu:
skaitom žvaigždes, medžiojam,
skobiam iš medžio kamieno
luotą. Dėliojame saulėj
velnio pirštus.
Už girių ūžia jūra.

* * *

Mudu mainom gintarą.
Lūpos limpa druska.
Romėnai, vikingai, ilyrai
šypsosi baltais dantimis.
Geria midų. Dainuoja.
Mūsų pilys tvirtos.
Sūrėstos iš kieto, gumbuoto ažuolo.
Mūsų pirštai kaip titnagas.
Mūsų širdys ramios
ir plaka lėtai.
Plati šalis Dainava.

* * *

Užsiauginom aitvarą,
jauną, išdidų, piktą paukštį.
Aitvaras tupi ant brolio peties.
Kaip sakalas.
Aitvaras lesa iš mano rankos.
Aitvaro plunksnos kaip varis,
akys kaip gintaras.
Svetimšaliai perka iš mūsų
burių audeklą. Kelia prieš saulę.
Trupina baltą duoną žuvims.
Laikome rankose
sunkų, geltoną gintarą —
medų, kopų smėlį.
Išdidūs svetimšaliai tyli
ir liečia pirštais
sukrekėjusią saulę.
Ūžia šventi miškai.
Aitvaras plazda ant brolio peties.
Plati šalis Dainava.

* * *

Skaptuojame luotą iš klevo.
Atokaitoj laša pavasario sniegas.
Balandžiai burkuoja, aižėja tošys.
Brolis šypso kramtydamas
alksnio žievę.
Kirvio ašmenys kanda baltą medieną.
Lekia skiedros ir paukščiai.
Paukščiai ir debesų šešėliai

plaukia kalvom
Dainavos.

* * *

Upė dabar
mudviejų mylimoji.
Upė laukia mirgėdama
gluosnių tankmėj.
Upė laukia baltų beržinių irklų
ir lengvo, glitaus
mūsų luoto liemenio.
Upė laukia, lanku
apjuosusi pilį
kaip žvilgantis žalias žaltys.

Dar para, ir išplauksime.
Dar tiktai vienas saulėleidis,
ir mes raumeningom rankom
ieškosime, vingis po vingio,
brasta po brastos,
lygaus, smėlėto kranto,
žuvingų, tamsių sietuvų,
merginų, velėjančių žlugta,
sielininkų dainos
ir laužo ugnies.

* * *

Pavasaris mudviem kaip brolis.
Pavasaris jaunas, laimingas,
nerūpestingas šaipokas,
švilpaujās laivininkas,
kantrus ir gudrus medžiotojas.

Pavasaris mudviejų brolis:
midaus ir dainų bičiulis,
sakalo plunksnom iškaišęs
dangų ir upę.

* * *

Skaptuojam iš klevo luotą.
Plauksim ieškoti
kitų pilių.
Plati ir saulėta šalis
Dainava.

BROLIAI

* * *

Stovi broliai ratu, klausinėja kelio.
Dulka vasarų vieškeliai.
Basos, nudegusios kojos.
Garbanoti šviesūs plaukai.

Aukštai, minkštų debesų pusnyuose, tyli
poetai iš Dievo malonės,
priekaištingom akim matuoja
mano brolių šešėlių.

Būkit jauni ir drąsūs,
šaukite savo tiesą,
tegul upė užverda krauju,
teskyla akmuo!

Aukštai, debesų pavėsyje, ilsisi
dievų išrinktieji,
laurų vėduoklėm prisidengia
lepias ausis.

Būkit jauni ir šaukit
pilna burna.
Išvaikščiokit kojom basom
visą juodą žemę.

* * *

Neišsiskirkim, broliai,
būkim kartu —
tegul ateina naktis visiems iš karto:
tirpsta veidai, siluetai, žodžiai migloj...
Dreba epušės lapai.

Nepalikime, broliai, vieni kitų —
baltas rūkas ateina,
balta migla.

Palieskime rankom lengvą
lininį audeklą —
dar sekundė viena,
vienas atsidūsėjimas —
girdėsime tik aitvaro nykų
plasnojimą gluosnių šešėlyje.

* * *

Niekas nematė aitvaro,
aitvaras gimė nakčia
kartu su paparčio žiedu
ir rytmečiu.

Neišplaukėm, broliai, ieškoti
naujų šalių
nei naujo žemyno.
Neprakirtom pro tankmę naujų takų.
Mūsų kojos ir pirštai susmigo į smėlį,
į molį, į juodžemį.
Mitom šaknim.
Likom linguoti
ant aukšto kranto

kartu su beržais.
Likom drebėti
su epušėm.

Likom —
linguojam
vėjuje. Vysta
vijokliai po kojom.
Debesys plaukia aukštai
virš galvų.

* * *

Aitvaro brolio neišdaviau. Sudegė kaimai.
Pusto karštais pelenais.
Pasakų paukščio plunksnos baltesnės už sniegą,
akys žydresnės už vandenį.

Brolio neužsigyniau. Lūpos suakmenėjo.
Lyja žarijų lietum.
Pasakų paukščio plunksnos baltesnės už piena,
akys žydresnės už liną.

Aitvaro nepalikau. Mano kojos, kaip medžio
šaknys, dirvožemyj liks.
Pasakų paukščio plunksnos baltesnės už tošį,
akys žydresnės už vėją.

Aitvaro brolio neišdaviau. Sudegė žemė.
Pusto pilkais pelenais.
Pasakų paukščio plunksnos lengvesnės už plėnis,
akys šaltesnės už ledą.

DEDIKACIJA

Tiems, kurie buvo...

Buvo kaip sodai, giria, beržynai šiaurėj
ankstyvą pavasarį, sniegui tirpstant.

Buvo kaip paukščiai, paukščiai vėjuje ir debesyse.

Buvo kaip smėlis, grūdai. Kaip kadugio dūmai.

Žydinčio riešuto šakos ir žalio rugio želmuo.

Buvo tyla.

Buvo žingsniai ir juokas, ir saulėn pakeltos akys.

Rasa ant blakstienų.

Tiems, kurie buvo vienatvė, skambinanti senu klavesinu Vilniuj.

Jauno kareivio daina. Strėlė ir lankas. Poetų paguoda.

Tiems, kurie buvo kaip mes, kaip visi, kaip kiekvienas:

liekni siluetai ant smėlio, ant sniego, ant vandens.

Motinių sapnas. Šešėliai ant kieto grindinio.

Tiems, kurie buvo kiekvienas skirtingas,

kaip snaigės kristalas, kriauklės ant kranto, paukščių pėdos.

Tiems, kurie buvo kaip žemė — kantri, švari ir laiminga.

Tiems, kurių niekad daugiau, niekados nebebus.

Niekados — liūdniausias žodis lūpose ir žodynuose.

Niekad — mirties, nebūties sesuo, tuštuma už žvaigždžių,
šaltas siaubas vidurnaktį, krečiantis žmogų minioj
ir drėgnam požeminio traukinio tunelyj.
Niekad — šalmas žolėj.
Niekados — amžinybės, kurios nepažįstame, bendraveidis.
Niekad — tiems, kurie buvo, vienintelis kapo akmuo.

Tiems, kurie buvo žemė, vanduo ir ugnis.

Tiems, kurie buvo, atėjo žiema:

Žiūri pro ledo langą i mus paliktieji.
Sniego balandžiai plazda šerkšno plaukuos.
Baltos berniuko rankos laiko gitarą ant kelių.
Miega pusnynuose jo nebaigta daina.
Žiūri į jūrą didmiesčio aklos akys.

Tiems, kurie buvo,
šerkšno plaukais užklojo akis ir veidus
žiema.

NEIŠSIŪSTI LAIŠKAI IR NEPASAKYTI ŽODŽIAI DRAUGAMS, KURIE NIEKAD NAMO NEBEGRĮŠ

Nepasislėpsi — jie viską matė,
nepabėgsi — jų daug — tu vienas —
nepasislėpsi ir nepabėgsi.
Kostas Ostrauskas. Pypkė

Mudu ejome kelis žingsnius. Mirusioji su
gyvuoju. Tikrame pasaulyje. Tai buvo stebuklas.
Antanas Škėma. Šventoji Inga

*

Keista, niekas šitam mieste nesustojo tą valandą:
ūkė laivai ir upė tekėjo, gatvės šaukė, dainavo vaikai,
lėktuvai skrido pro žvaigždes ir medžiai po mano langais
šlamėjo kaip visados. Ir žemė miegojo rami ir bejausmė.
Mano draugo knygose visos raidės tos pačios — šalti,
sukrekėję spaustuvių dažai ant išbalusio popieriaus,
žodžiai tebeskamba lygiai taip pat, kaip vakar,
Inga žiūri liūdnai į bėgius — visi traukiniai
nebegrižo atgal.

Ar sutikom svetimšalę rudenio slėnyj? Ar jos šešėlis
krito kartu su mūsų šešėliais, ar ji tylėjo
kartu su mumis tarp vienos dainos ir kitos,
tarp juoko ir juoko, tarp mūsų alsavimo,
trumpoj tylumos akimirkoj, tarp žingsnių, tarp aido,
ar palietė jos ranka mūsų ranką, kai skyrėsi pirštai,
aną paskutinį kartą?

Niekas šitam mieste nesustojo. Upė ir medžiai šniokščia.
Ūkia laivai ir gatvės ūžia kaip visados.

Ar girdėjot jos žingsnius rugsėjo rasoje?

*

Paliko veidai ir žodžiai. Kiekviena detalė liko
sąmonėn įrėžta skaudžiai visam gyvenimui.
Niekas nebesugrįžta, o visa liko liko lygiai taip pat:
lūpų virpėjimas, antakių lankas, akys,
žingsniai žolėj ir balsai
geltono žiburio prieblandoje...
Visa liko kaip vakar:
ugnies atšvaitai ant smėlio,
ant tykiai tekančio vandens,
milžiniški mūsų šešėliai
ant lietaus nuplautų, pilkų
daržinės sienų.

*

Niekas šitam mieste nesustojo tą valandą:
rytmečio rūkas kėlėsi, laikrodžiai mušė, tramvajai riedėjo,
vėliau dainavo vaikai.
Mergaitės juokėsi kaip visados.
Mano draugo knygoje visos raidės tos pačios.
Už tolimo kelio, už sodo, slėnio gelmėj
tebeteka upė. Ir šviečia geltona šviesa
ant smėlio ir ant žolės. Mūsų pėdos liko.
Daina ir šešėliai lietaus nulytoj daržinėj.

Negirdėjom svetimšalės — žemė tokia lengva —
negirdėjome žingsnių — vėjai vaikščiojo sode —
nematėm šešėlio vidunaktį —
kelio smėlis geltonas kaip vaškas —
nežinom ar lietėm jos ranką, kai skyrėsi pirštai
po paskutinio liūdno sudie...

Niekas negrįžta, bet liko viskas:
žodžiai, žingsniai, veidai.

Tik žemė tapo tuštesnė tą valandą.

*

Ir vėl sugrįžta visa, lyg praeities nebūtų,
lyg atsigėrei iš skaidraus šaltinio
ir vėl gali gyventi niūrią kasdienybę,
ir vėl gali gyvent
dainom prie blėstančios ugnies, kurias dainuoja
mergaitės ir jauni draugai,
ir daina apie gluosnį,
eilėm, kurias parašė tau vienam poetai,
ilgais pasikalbėjimais apie gyvenimą ir mirtį,
apie svetimšalę, kuri kartu tylėjo,
ir vėl gali ieškoti kelio
atgal tarp jų visų, kurie sugrįžo,
ir tų, kurie nebesugrįš jau niekada.

Ir vėl, kai susirinksime visi —
bus pasikeitę visa:
bus kiekviena diena ir valanda tikresnė,
bus kelio smėlis suplaktas į kietą žemę
ir amžinybė nebebus tiktai
į knygas surašyti žodžiai.

BALTA DROBULĖ

Mano broliai kelionėj pavargo. Žemė kieta.
Akių mėlynumas išbluko. Paukščių sparnai suledėjo.
Prie balto kelio sutrupintos aukso vežėčios.
Prie balto kelio miega Didysis Molnas.

Gėrėm tą patį žalio šaltinio vandenį
Laikėme rankose mėlyno paukščio šešėlį
Plovėme veidus rugsėjo rasa ir vėju
Gėrėm tą patį užsimiršimo vandenį

Mano brolio rankos atšalo. Atėjo žiema.
Ir laukė, akis prisidengusi šerkšno plaukais,
kur kelias staiga sustoja nakties pakraštyj
ir kvepia kadugio dūmais ir atkastu smėliu.

Gėrėm tą patį juodo šaltinio vandenį
Dengėme rankom tą pačią blėstančią ugnį
Klausėmės žingsnių ant temstančio rudenio grindinio
Gėrėm tą patį kartų užsimiršimo vandenį

Mano brolio lūpos nutilo. Kelio gale
saulė sustojo. Ir laukia bežadėj tyloj.
Praskrenda paukščiai be garso. Praeina vaikai
priemiesčio gatvėmis, mėlyną tylą alsuodami.

Gėrėm tą patį drumsto šaltinio vandenį
Glostėme plaukus ir žolę miglą ir akmenį
Glostėme molį ir smėlį ir medžio šakas
Gėrėm tą patį šaltą užsimiršimo vandenį

Mano brolio akys nemato. Lino marška
uždengė veidą. Sniegas ir pelenai.
Prie kelio sutrupintos guli aukso vežėčios.
Miega prie balto kelio brolis tylus.

Gėrėm tą patį ledinį žemės vandenį
Pūtė į veidus naktim šalta tuštuma
Glostėme rasą ir vėją plaukus ir grindinį
Gėrėm tą patį užsimiršimo vandenį
Vyną ir tulžį vienos paaukotos kartos.

ELEGIJA ALGIMANTUI

Dabar tiktai dabar
kai krinta pirmas rudenėjančio sekmadienio
ir šiaurėj sniegas

pro nuogo nulapojusio Kanados miško
šakas į mėlyną ir šaltą ežerą
dabar tiktai dabar žinau
tikiu prisiverčiu tikėti
tavęs nebėra mūsų žemėje ir mūsų tarpe.

Laiškai nebeateis
nebegirdėsiu tavo balso
ir tavo knygos visos parašytos
ir tavo rankos paspaudimas paskutinis
pro kylančių lėktuvų ūžesį minios murmėjimą
ir buvo paskutinis rankos paspaudimas
ir buvo paskutinis.

Abudu nešėm purvinam tramvajuje
tą pačią baimę
kad galbūt jau rytoj
palaidoję draugus
draugystę ir ilgus nakties pasikalbėjimus
kad gal mažytėj smuklėj
prie mirusių koplyčios
kartus degtinės stiklas
bus paskutinis mudviejų
sudie.

Lietingą vakarą
apleisto priemiesčio gatve
tekės asfaltu upė
kaip šiaurėje
viena rami bejausmė.

Dabar tiktai dabar kai krinta
pro nuogą nulapojusį Kanados mišką
toks tirštas baltas lėtas pirmas sniegas
žinau
dar vieno mano draugo žingsniai
praėjo debesim pilkais
nei žemės nei dangaus neliesdami.

Dabar tiktai dabar
kai krinta pirmas sniegas
į tuščią ežerą ir nuogą mišką
žinau
ir tu esi su mano broliais
baltaisiais aitvarais.

Dabar kai krinta sniegas šiaurėje
ir tirpsta
ant lūpų ir plaukų ir veido
žinau kad mūsų upė
tebegyva.

ANTROJI ELEGIJA AUGINTINIAM SŪNUI

Augintinio dalia kaip bado duona
sprangi. Augintinio namų

langai užžėlę dilgėm ir erškėčiais.
Augintinio sūnaus tėvai prieš aušrą
draugai prieš saulės patekėjimą
trisdešimt kartų užsigynė.

Augintini sūnau tau liko vienas takas
kuriuo nuėjo Efa sakytojo anūkas
ir Jurekas su Dovydo žvaigžde
senoj senamiesčio gatvelėj
į dujų kamerą ar po mačetės ašmenim kada
romėniškame amfiteatre
minia dainuodama
ilgėjosi gražaus mirties spektaklio.

Augintini sūnau
nužemintųjų drauge
visų praradusiųjų veidą vardą rasę
brolau tikėjęs tikrąjį
vienatinį prisikėlimą.

Tik tavo
malda sutrupino granitą.
Tik tavo
malda parklupdė fariziejus.
Tik tavo vieno
malda beviltiškai per amžių amžius
vis beldėsi ir beldėsi
į Dievą.

Tavęs vienintelio nebegalėjo išklaudyti
nei Dievas nei dievai nes lygiai
nes lygiai
išrinktąją valandą
mirties spektaklio naujo išsiilgę
jie paaukojo sūnų
augintinį
ant gatvės ešafoto.

VAIKYSTĖ

Vienos vaikystės negana:
ištirpo sniego senis
prie Rotušės, kai saulė degdama
senamiesčio gatvelėmis sroveno
į didelį ir platų Nemuną.

Vienos vaikystės mums gana:
ištirpo sniego seniai
prie Rotušės, kur topolius pleveno
viena vienintelė diena:

kreivom, siaurom gatvelėm
prabėgo vėjai, juoką nešdami,
vaikai laimingi ir linksmi,
dainuodami pavasario dainelę
mums, grįžusiems iš ilgo kelio,

gimtam name numirt.

RUGSĖJO ELEGIJA

Netikėjom nei vienu žodžiu — žydi upėj akmuo —
o kalbėjome visą naktį, kol atėjo ruduo
ir ūkanom uždengė sodą — kiekvienas skiemuo
dar aidi žolėj vakarykštėj ir krenta vanduo
į slėnį ir nuneša tavo ir mano veidą.

Žinojome — laimės nėra: tirpsta sniego balandžiai.
O abu pražiūrėjom akis, kol atėjo ruduo
ir sutrupino tinklą stiklinį — už jo tebesklando
erškėčiuose paukščių šešėliai ir krenta vanduo
į slėnį ir nuneša tavo ir mano vardą.

Žinojom — diena trumpa. Tik naktis begalinė.
O gyvenome lyg nemirtingi, kol atėjo ruduo
ir sudegino pasakų miestą — karietą auksinę
užklojo pilki pelenai ir krenta vanduo
į slėnį, nunešdamas tavo ir mano žodžius.

Dabar tikime žodžiu kiekvienu — sutrupėjo akmuo —
tavo veidą pamečiau, plaukus, akis, nes atėjo ruduo
ir ūkanom uždengė viską — kiekvienas skiemuo
dar aidi žolėj vakarykštėj ir gailiai aidi vanduo,
plaudamas šaltą ir tuščią slėnį.

UŽDANGA

Dievo rūstybė sudegino
kadugio krūmą.
Išganytojo smilkinius veria
erškėčių vainiko dygliai.
Dievo rykštė padėta
ant Dievo delno.
Angelai trimituoja Paskutiniojo Teismo spektakliui.

Rytmečio miglą kloja ant ilgo išbalusio greitkelio
mėlynais kombinezonais aprengti išsipildymo angelai.
Fone, tolumoj — miškai, lygumos, ūžiantis
jūros režis, dumblota upė. Keliai ir keliai. Ir tylą.
Tyla, kurios negirdi ir negirdėjo niekas.

Už tylos, už miglos, už blykstančio rytmečio
laukia didmiestis:
garuojantis, šniokščiantis, kvatojantis ir kūkčiojantis
gigantas. Pabaisa. Grizlis. Nemiga sergantis gyvulys.

Į šitą milžiną miestą artinasi
žmonės ir mašina. Mažytis taškas
neaprėpiamoj panoramoj.
Mažytis smėlio grūdas didžiuliam delne.
Mažytė dėmė ant milžiniško radaro.

Be Tavo valios nekrinta nei plaukas.

Be Tavo valios nemiršta musė voratinklyje.
Be Tavo valios nesutirpsta snaigė,
nesutrūpa smėlio kruopelė.
Be Tavo valios nesustoja laikrodžiai.

Tu esi Didysis Režisierius.
Maestro. Džiunglių būgnininkas.
Šokantis ir dainuojantis magas
dramblio kaulo šalyj.

Mano broliams liko tik vienas vingis
pro miglą,
pro rytmečio miglą,
tik vienas vingis,
vienas rankos mostas,
viena sekundė prieš ištarmę...
Ir po jos nebeliko nieko —
tiktai tylą.
Tik šalto, negyvo metalo riksmas
ir po to...
tylą.

Šventoji Inga ir traukinys, sustingęs laukuos,
begalinėj tyloj.
Dekoracijos liko. Liko rytmetis.
Didmiestis liko drebančioj tolumoj.
Liko visi, kurie laukė,
sustingę, suakmenėję,
kaip mūsų vaikystės pasakoj.

Liko kadugio lengvi pelenai.
Liko
ant ilgo juodo greitkelio,
apkaišyto beržais,
rudeninėm gėlėm ir voratinkliais,
tuštuma.
Grįžo tiktai karstai ir atsiminimai
ir siaubas tų, kurie liko.
Kurių neištiko Dievo rūstybė.

Didysis maestro,
Magas,
Medical Man,
Didysis Režisierius
gali ramiai užmigti:
Itc, comoedia finita est.

RAUDA

Saulės neatlaikiau:
rankos pavargo.
Teką upės ir gatvės
raudonos ir tirstos
į naktį.

Neištesėjau žodžio:

lūpos apkarto.
Kalba akmenys,
šaukia
mūrai šalti.

Neišėjau kartu:
žemė žydėjo.
Driekiasi ilgas
vieškelis
tuščias naktin.

EILĖRAŠČIAI APIE ŠIAURĘ

I

Kai sugrįžta žiema,
suledėja saulė
ir paukščių sparnai.
Tarp lango ir girios
vėjas permatomas
kaip ledas.
Bėgalinėj, baltoj tylumoj
viešpatauja žiema.

Tu stovi prie lango ir lauki
praskrendančių paukščių,
rogių,
palinkusio pakeleivio,
laukinio žvėries
arba
tik sutemos.

Sniegas užgulęs stogus,
užgulęs upes,
kelius
ir širdį.
Sniegas užgulęs beržynus
ir atsiskyrėlę eglę
tavo žemės ir tavo
dangaus pakraštįj.

Kai sugrįžta žiema,
tu stovi prie lango
ir lauki
pavasario.

II

Šiaurė yra žiemkentis grūdas.
Po sniegu tekanti upė.
Banguojantis ežeras
po stora ledo danga.
Eskimo žingsniai.
Indėno strėlė.
Harpūnas. Elnias. Suomio akys.
Legenda. Baladė. Švarus

ir permatomas sonetas.

Šiaurė yra visų poetų namai.
Visų medkirčių. Vargdienių. Ir
atsiskyrėlių. Plėšikų,
kurie
iš turtingųjų ėmė ir vargšams dalijo.

Šiaurė yra
balta ir skaudi
tyla.
Ir baltas riksmas.

Šiaurė: erškėčių krūmas
ir laužo ugnis. Tavo
ir mano namai.

III

Elnias prabėga pusnynais.
Skamba eskimų dainos.
Ruonių kraujas
kaip spanguolių uogos
pabertos ant sniego.
Kaip vaikiški karoliukai.
Dūžta varvekliai.
Gailiai aidi oras.

Pralekia vėjai lygiu ledu.
Palšas dangus atsispindi ant kieto
įlankos veidrodžio.
Už Beringo sąsiaurio žiūri
įstrižos akys
iš Azijos.

Prisimenu seną suomį, kalbėjusį sūnui:
Žiūrėk, sūnau,
tenai,
horizonte,
kaip šaltos akys
švininis dangus.
Ten,
už akmenynų,
Azija.
Čia, už tavo nugaros, Europa.

Stovėk, sūnau,
kaip uola,
kaip granitas,
uždenk
savo kūnu
Europą.

IV

Šiaurė yra platuma
be galo ir be pradžios.

Balta ir skaisti kaip Dievo mintis
pačią pirmą kūrimo valandą.

Šiaurė yra balta kaip popieriaus lakštas,
drobė, nepaliesta teptuko.
Akmuo, nekapotas nei kūjo, nei kalto,
jaunos moters šypsena,
pirmas vaiko žodis,
meilė — nežinoma ir neišpažinta.

Šiaurė yra mirtis ir gyvybė iščiose.
Niekieno žemė, kur gyvena
vėjai ir angelai ir
kareivių vėlės.
Vienišo traperio sapnas.
Pašauto elnio riksmas.
Upėtakio šuolis kriokliu aukštyn.
Sakalo sklandymas.
Žvėris, sustingęs staiga, prieš pavojų.

Šiaurė yra mano tikrieji namai.
Motina ir moteris.
Mylimoji ir brolis.
Sesers šypsena ir
plaukai ir amžinas miegas.

V

Vėjai plevena kaip lengvo lino užuolaidos.
Spindi žvaigždės pro juos ir apledėję miškai.
Lygiu ledu užklotos įlankos, fiordai,
aštrios uolos ir ramios sodybos žvejų.
Vikingų dukterys taiso tinklus lig vidurnakčio.
Loja į blyškų mėnulį vienišas šuo.
Vaikšto žiema amžinos nakties gamtovaizdyje —
liekna ir grakšti ir balta
kaip Solveiga.

VI

Išmyniau sniege raides:
palikit vieną mane.
Palikit mane su savim,
kad galėčiau kalbėti
sniego ir vėjų kalba.
Būti vienas rąstų namelyje
prie linksmos ir traškios ugnies,
klausyti savo širdies plakimo
ir pūgos į lango stiklą.

Klausyti eglių šniokštimo,
durų klabenimo ir,
po vidurnakčio,
žvaigždėjančios tylumos.
Matyti savo veidą vandens ašotyje.

Teateina pavasaris man vienam:

lėtais lašais ir upelių gurgėjimu,
praskleidęs pirmą žiedą
atokaitoj.

Tada sugrįšiu pas jus,
nusiprausęs girių šaltinio
vandeniu ir švilpiniuodamas
kaip Tomas Nipernadis.

Išmyniau sniege raides ir laukiu pavasario,
kad ištirpdytų motina saulė atsiskyrėlio raštą.

VII

Laukiu pavasario. Kai pradės kalbėti
sidabrinėm burnom upeliai po sniegu.
Kai lieknos lazdynų rykštės pradės raudonuoti
pirmais pumpurais.
Vėlyvą gegužį pirmas paukštis nutupia
ant juostančio žemės gūbrio atokaitoj.
Seni žvejai ant upių kranto klausosi
pleišėjančio ledo.

Laukiu pavasario. Kai vėjas gairvus
ir šiltas dvelkia į veidus.
Kai į geltoną mūrą senų karčemų
atsirėmę raukšlėti indėnai žydriom ir bejausmėm akim
seka baltus debesis.
Laukiu pavasario. Žemė
drebėdama kenčia
prisikėlimo skausmą.

VIII

Miškus nukapojo šiaurės jauni medkirčiai.
Nukapojo ir nudainavo dumblinu vieškeliu.
Ežere atsispindi kelmai ir sausi stagarai
pernykščios aštrios žolės.
Brendam kirtimais. Iriamės tyru, garuojančiu
vandeniu. Laukiam, sumerkę meškeres.
Didžiulių žuvų šešėliai vingiuoja gelmėj.
Dvelkia drėgnas rytmečio vėjas.
Miškus nukapojo barzdoti vyrai.
Rąstus nuplukdė dainuodami sielininkai.
Dangaus pakraštyje auga nauji miškai.

IX

Šiaurė mano namai. Neringos smėlis
užpustė žvejų sodybas: Tegul ilsis ramybėje
aisčių žvejai.
Liko žuvėdros ir marių vandenys.
Liko
žemė, sūraus lietaus
plaunama.
Šiaurės pašvaistė šviečia į mano brolių
ir mano

veidą
skaisčia,
nemirtinga
ugnim.

PRISIJAUKINSIU SAKALĄ

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
aitvaro brolių,
išdidų, pilką paukštį...
Iš rinkinio „Broliai balti aitvarai“

After a time, all losses are the same.
One more thing lost is one thing less to lose;
And we go stripped at last the way we came.
Catherine Davis

Sei allem Abschied voran, als wäre er hinter
dir, wie der Winter, der eben geht.
Denn unter Wintern ist einer so endlos Winter,
dass, überwinternd, dein Herz überhaupt übersteht.
Rainer Maria Rilke

PRISIJAUKINSIU SAKALĄ

Ant tėvelio dvaro
sakalai krypavo...
tarp kuplių kvepiančių liepų,
prie almančios Ašvos,
tėvo tėvo tėvo sapne.

Tylūs, pilki žemdirbiai —
žemėti — kaip žemė — žemaičiai,
medpadžiais mindę
sniegą ir molį.

Senelį kalvį baudžiaumetyj
išmainė į dešimt
miklių medžioklinių šunų...
Tasgaties —
prisijaukinsiu
margą sakalą
čia, nesvetingoj šiaurėj,
kad krypuotų
ant mano —
žemaičio sūnaus bežemio —
peties.

* * *

Niekad neparduok savęs. Tegu
išrinktieji ieško išrinktųjų.
Tu palik tarp paprastų ir tarp pilkųjų,
būk pažemintųjų broliu ir draugu.

Dalią jų ir duoną jų priimk.
Neišsižadėk jų lig paskutinišios.
Ir kalbėk tik jiems ir tik už juosius.
Būki nebylio burna ir neregio akim.

Būki dulke dulkėse ir pelenu tarp pelenų.
Vienišų viltim ir paliktų paguoda.
Tuo, kurs nieko neima ir viską atiduoda:
nuolat alkanu tarp nuolat alkanų.

ŠIAURĖ

Šiaurėje miega mano miškų medkirčiai
po pusnyčių puriais patalais.
Pūgos ūbauja jiems lopšinę nakčia.

Šiaurėje miega mano marių žvejai
po skaidria kaip stiklas ledo pluta.
Plazda jiems akinanti burių drobė danguje.

Šiaurėje miega mano žemės artojai
po kietu kaip suomių titnagas gruodu.
Šnara kruša kaip grūdai pilami į aruodą.

Šiaurėj su savo svajonėm, žvaigždėm ir vėjais
miega mano seserys, broliai poetai.
Miega ir klausosi amžino žemės kraujo tekėjimo.

Šiaurėje miega visų eilėraščių žodžiai
ir pirmo pavasario potvynio laukia,
kad galėtų pabust ir pakilti kartu su paukščiais.

ARKTIKA

Vien tiktai sniegą,
sniegą ir sniegą ir sniegą matau.
Ligi akiračio akinančio
begalybė balta. Tiktai kartais prabėga
tolumoj, kur ledinis dangus liečia sniegą,
briedžių bandos ledu
ir nusineša anta šakotų, aštrių ragu
didžiulę, paliegusią
Arktikos saulę.

Ir vėl liekame vienu du:
aš ir jos — neužmatomos platumos mano sniego pasaulio.

MANO SAKALAS

Esu skraidęs kadais tik sapne.
Nepažįstu to svaigulio keisto,
kada vėją skrodžia sparnai
ir kraujas užkaista: —

po tavim tyvuliuoja putoti
vandenys, lygumos vaiskios,
virš tavęs tik erdvi platuma —
begalinė žydrynė. Tu man
dangaus dovanotas.

Tu grįžti atgal nuolatos
ir, aštriais nagais man į odą
įsikirtęs, romiai ir vienodai
žvelgi į mano akis.

Kaip diena ir naktis.
Kaip gyvastva ir mirtis.
Kaip žiemą žydinti rykštė —
nuostabiausia išliks
žmogaus
ir paukščio
draugystė.

* * *

Neišsižadėkite manęs.
Neišsižadėkite jauniausio savo brolio.
Neišmokau glostyti nei vėjo, nei akmens.
Indo mano pelenams neišžiedė iš gimto molio.

Nepalikite manęs.
Nepalikite prieš paskutinę ilgąją kelionę.
Neišmokau nei dangaus, nei žemės nešt.
Mirė sakalai, ir sužiedėjo mano duona.

Neišsižadėkite manęs.
Neišsižadėkite jauniausiojo ketvirto brolio.
Mirtis myli tris. O kas mane užbers žeme?
Mano miegui kas atkas sukepusį raudoną molį?

Neišsižadėkite ir nepalikite manęs.

* * *

Manom mirtį pažįstame. Tiktai gyvenimo
mįslių nemokam įmint.
Tiltą po tilto sudeginę,
nei atgal, nei pirmyn
neberandame kelio.
Einam ir grįžtame,
klumpam ir keliam,
kol pagaliau apsibrantame su vienintele
ir paskutine mintim:
ir mirties nepažįstame.

* * *

Atskrenda sakalėlis

per žalia, žalia girelę...
Atsimušė sparnus mano paukštis
į eglę, sausą eglelę.

Už jūrų, už marių sūnūs
ir dukterys. Lūžta keteros.
Vandenys gailūs ir sūrūs
plauna eglę kaip ašaros.

Nebežaliuos giria: aštrios šakos — ašakos.
Duona kieta ir gori.
Pasiimsim tiktai su savim karčią pasaką
apie našlaitę, kuri
laukė pralaukė jauniausiojo brolio
(brolių pakorė miške), kai namolio
pasikelsime grįžt.

Nebežaliuosi, eglele:
sukrekę moliai
ir kaulai brolio
kiekvieną šaknį užgoš...
Nebežaliuosi, eglele, ne.
Tiktai pačioj viršūnėlėj, kasnakt,
vėlai
sakalai
linguos.

* * *

Išmaldos neprašiau. Valgiau duoną juodą,
pūslėtom protėvių rankom pasėta,
pro suskirdusius pirštus supiltą aruodan.
Valgiau savo vargo duoną — gaižią ir kietą.

Kojom basom išvaikščiojau tėviškės smėlį.
Mindžiau raudoną kaip kraują rudenio molį
ir godų juodžemį. Mano senolių
medžiuose tebemiega jų baltos vėlės.

Išmaldos neprašau: sugrįšiu namolei
ne sūnus palaidūnas, bet šeiminkas
(kas žemės — žemei, kas brolio — broliui),
savo dalies paliktos atsiimti.

Pasiimti nuosavą mirtį, kuri kalasi
kartu su žaliais želmenim už gimtojo sodo
kiekvieną ankstyvą Žemaičių pavasarį
pro juodą, pro trupantį šiaurės gruodą.

GINTARAS

*Debesys drengia dangų,
Vėtra artėja.*
Į baltą Baltiją brenda,
per smėlį ir vėją,

tūkstantamečiai pušynai.

Priėję

pakrantę, krenta
šniokšdami į devintąją bangą
ir giliai gelmėn paskandina,
šakų ir šaknų raizgyne,
smėlį, žaibus ir vėją
ir gintarą

* * *

Ko taip baugščiai,
taip greitai
plaka prijaukinto
sakalo mano
širdis?

Vaikystėj svajojau: pagaučiau
pavasario šiltą, saulėtą
ir didelį vėją:
galėtų
skraidyti kartu su manaisiais
margais aitvarais...

Dūdelė —
molinis paukščiukas — kažkada dovanota tėvo tėviškės turguje:
kaip greit sutrupėjo tarp pirštų...
Nemoka
jokia ranka laikyti
nei paukščio, nei vėjo.

* * *

Nebuvo pavasario:
po žiemos atėjo
žiema.

Kaip pasakoje,
kaip sapne.

Keista:

ledai kai užklojo
dangų, veidą ir ežerą —

nepastebėjau:

nebuvo vasaros

nei rudens:

po žiemos atėjo

žiema.

VASARA

Glostau drėgną ir tankią žolę:
plaukus jaunos moters.
Nieko nepasiliko: prapuolė
vasara, vandenys vakarais
plaus ir plaus
tuščią aikštę.

Vėjai lediniai vaikščios.
Nieko nebegaliu sugražinti.
Nieko nebelaikau savo saujose.
Nieko.
Nuplovė liūtys įmintas
pėdas žolėj ir smilty.
Palieka
ant mano delno
tiktai švelnus
drėgnos žolės
ir tavo
varinių plaukų
žerėjimas.

* * *

Lėk, sakalėli,
mano paukšti,
lėk, lėk, lėk...
Aštrūs akuotai.
Žila žolė.
Verkia vargo varteliai.

Lėk, sakalėli,
greitais sparnais,
aštriais sparnais
sukapoki:
vargą varteliuose,
vargą varteliuose,
vargą varteliuose
verkiantį.

PAVASARĖJANT

*

Iš Arktikos pučia létai
šiltėjantis vėjas.
Ledo lytys
plaukia pavandeniui:
bokštai balti
po vandeniui.
Baltos Arktikos meškos
taškosi saulėje.

Vakar pasėjau saulėgražas.
Užkūriau laužą.

Klausausi vėjo
eglių viršūnėse.
Pleišėja ledas.
Properšoj plukioja
linksma ir raudona
plūdė.
Pumpuruose

poška
pavasaris.

* *

Pradedu gyventi atsiminimais.
Dėlioju vakarais
kai nebekimba žuvys,
pageltusias nuotraukas.
Skaitau senus laiškus.

Naktim bandau atrasti
kadaisė pažintus žvaigždynus.
Sakau pusbalsiu
ne savo eiles.

Rytmečiais
piešiu
žilvičio šaka
juokingus veidus
ant vandens.

Ir gailiuos
taškuoto negyvo upėtakio,
gulinčio šalia manęs,
ant paparčio lapų.

* * *

Gražiai dainavo vaikai
prie laužo,
sutemus.
Pabudęs
paukštis
surinka.
Gurga šaltiniai.
Šiuena nendrės.
Basos kojos dunksi
ant kieto tako.
Vienos žvaigždės
vidurnaktį
spindi ir spindi.
Mano sakalas
kartas nuo karto
susiurena
per miegą
sparnais.

RAUDA

Apkabinkime rankomis saulę —
teneateina žiema.
Teneateina naktis
Teneateina gruodu,
palaidojusi visą gentį
smėlio kalne.

Teneateina Arktikos sąsiaurio
amžinuoju ledu.
Teneužgriūva, kartu su Sibiro vėju,
tamsioji tyla.

Apkabinkime rankomis saulę,
apkabinkim saulėtekį,
tegul būna ir būna ir būna
diena.

VIENU DU

Tarp penkių baltų beržų
(jie auga kaip broliai iš vieno kamieno),
plačioj karūnoj, kur šiaurės vėjai ūžia,
tave užaugino lengvi ir permatomi debesys.
Sūpavo šiltos vasarų vėjo rankos.
Dainavo lopšinę ežero vandenys.
Geltono smėlio spalva nudažė saulė. akis.

Kai varinėm kalvom ėmė lėkti pikti
rudeniai vėjai, kai išskrido gailiai gagendamos
prieš pirmąjį sniegą laukinės Kanados žąsys,
tu laikeisi, aštriais nagais įsikirtęs į šaltą tošį,
aukštai, tarp lekiančių lapų. Tada
tau vardą daviau. Pavadinau tave savo sakalu.
Pilką vienišą paukštį. Atsiskyrėlio brolių.
Vienintelę išsipildžiusią savo svajonę.

Žiūrėjai bejausmėm akim į mano ištiestą ranką.
Nelietei maisto. Buvai svetimšalis. Savo vienatvę
gyvenai išdidus. Nenorėjai vergauti niekam. Nei man.
Kentei savo badą ir laukei savo mirties.
Ant penkių baltų beržų užaugino vėjai tave.
Tau dainavo skaidrūs šiaurės vandenys.

Kai pirmoji pūga maišė žemę su dangumi, tik tada
prarijai pirmą kąsnį iš mano rankos. Jaučiau,
koks skaudžiai sprangus
buvo tasai
nelaisvės maistas.

Brendu pusnynais. Eglių šakos lūžta po sniego našta.
Mudu medžiojam kartu: aš žemėj,
tu aukštai ledinėj erdvėj.

PAVASARIO FUGA

*

Nebekalbėkim daugiau
nei vieno žodžio —
žodžių gana.
Tegul skardena

tarp garuojančio
gruodo ir tarp dangaus
tiktai vyturėlio daina.

* *

Ledai išėję.
Vėją
dabar gali
apglėbti saujomis
kaip mažą,
bejėgį paukštį,
iškritusį
iš lizdo
ir ieškantį
tik tavo rankų
ir tavo kraujo
šilumos.

* * *

Ant mano delnų — paukščių šešėliai,
žydi pavasario debesys. Dauboj —
putoja vanduo,
dainuoja
akmenys srovėje.
Šiaurėj, toli,
tegul kyla
iš žemės baltų delnų
mano sakalas
į pilką putojantį dangų —
žėrintis
kaip išskalautas į krantą
gintaras.

TEGUL

Neleisk man nieko pamiršti:
tegul pasilieka visa, kas buvo
dovanota ir atimta:
tegul auga, didėja, gilėja
kaip ženkilai, įrėžti į beržo kamieną,
kas metai auga kartu su medžiu
ir sunkiasi su balandžio sula
į medieną, į šerdį...

Palik man tą niekad
nenykstantį randą:
tegul auga, didėja, gilėja.

ŠVENTĖ

Dabar dovanas dalinu:
didžiulę degančią saulę balandžio danguj,

putojantį krioklį po pumpurais,
žydintį krūmą, pilną paukščių
ir debesų šešėlių,
atokaitoje tylintį seną tiltą
samanotų, drėgnų akmenų,
alpų vėjo alsavimą
ant užmerktų blakstienų,
vakarykščio sniego garuojančias pėdas
po eglynų šakom
ir į slėnį saulėtą létai
nuvingiuojantį šilto, šnarančio
žvyro taką.

Duokit dabar dovanų:
delnai į jus ištiesti,
mano lūpos ir akys atvertos:
šiaurėje ežerai
taip atanka atokaitoje,
pasiilgę pavasario potvynių,
parlekiančių paukščių
ir plaukiančių debesų.

Duokit dabar mano baltą
Arktikos sakalą
gintarinėm akim.
Atiduokite man
balandžio saulę,
putojantį krioklį,
apsvaigusį krūmą
ir alpų vėjo alsavimą
slėnyje ant tilto drėgnų akmenų.

TIEK

Visą savo turtą surinkau —
išdėliojau saulėje ir vėjuje:
nėra nieko auksu lieto nei sunkaus,
nieko žėrinčio ir nieko sudūlėjusio.

Tiek ir tiek tiktai, tiek teturiu,
bet pakako ir užtenka visko:
beržo tošies, paukščio plunksnų keturių,
vasarų, pavasarių kelių atsiminimų,
blėstančių ir nebesugražinamų,
dovanotų mano balto tuščio šiaurės miško.

PASAKŲ SAKALAS

Norėčiau sakalo. Balto
kaip Arktikos sniegas.
Tojo — nykstančios giminės
Kanados šiaurėje. Kuriuos vagia
ir veža slapta į arabų
didikų rūmus. Ir miršta jie
ilgesingai ir skaudžiai,

nebematę daugiau nei šiaurės
pašvaisčių, nei sniego.

Arba tebūna jisai
tasai raibas paukštis,
dainose krypavęs
ant tėvelio dvaro,
kur nors Žemaitijoje
arba Vilniaus žemėj,
gėręs gurgiantį ir geliančiai šaltą
verdenių vandenį girių gelmėj,
sklandęs šimtmečius
virš pilių ir virš kuorų,
nusileisdamas kartais ant sakalininko
tvirtos ir ramios rankos.

Arba galėtų jis būti
senelės pasakų sakalas,
kurio — kaip aitvaro — nėra niekas matęs.
Tiktai aklas raganius,
kuris pakelės karčemoje pasakoja
apie didelį ir neregėtą
paukštį, kaip sakalą,
plasnojantį pilnatyj,
visą dangų užklojantį
žaižaruojančiais savo sparnais...

Norėčiau sakalo. Balto
kaip pasakų sniegas.

UMBRA TACITA

Tarp saulės
ir tarp manęs
tėra tiktai tavo sparnų šešėlis.
Ant nedažytų grindų,
ant kaladėlių beraidžių,
ant nebeūžiančių sraigės kiautų
ir nuskalauto vaikystės pajūrio.

Tiktai tavo šešėlis,
paskutinė žvaigždė,
ant mano rankų rusena
vasaros
vakaro
vėsuma.

TESTAMENTAS

Nudažykite mano plaukus juodai prieš mirtį,
kad galėtų naktis ramiai miegoti šalia.
Kad nepajėgtų niekas niekad atskirti,
kur yra jos, kur mano sapnai ir dalia.

Nudažykite mano veidą žaliai prieš mirtį,

kad galėtų giria ramiai žaliuot virš manęs.
Kad nepajėgtų niekad niekas atskirti,
kur yra medžiai, kur samanos ir kur aš.

IKARAS

Ryto žara užgesino
žvaigždyną
Gulbę. Prie tavo pečių
dievai prirakino
sparnus. Vandenynei
garuoja. Ir žvilga
priberta žuvėdrų žydrynė.
Vėjai varo vilnis
tarp putojančių akmenų.
Prarajos bedugnės šiltas
alsavimas taršo tau plaukus.
Tu lauki.
Prieš šuolį į saulę
svaigsta galva.
Pasilenki,
užmerki akis
ir kaip paukštis krenti —
akmeniu —
į raibuliuojančią mėlyną mėlyną įlanką.

GEORG TRAKL

Šiaurės beržo sula
lašą ant šilto žvyro.
Kaimiečių kelio į Solbad Hall,
kur viduramžių liekni vyskupai
stikliniuos karstuos įmūryti
į storą katedrų sieną.

Pučia alpus Alpių vėjas ir aikštę
užlieja juodu vandeniu.

Pavasario paukščiai skrenda
virš miesto mūrų.

Pučia varinį trimitą angelas
surūdijusiom rankom
prie Gasthaus zum goldenen Engel.
Kriaušių degtinė karti
ir degina žodžius ir lūpas.
Riešutynai, alyvos, vijokliai,
skurdi žaluma.

Akmeniniam gatvių karste,
ant tramvajų bėgių,
miega visi Tirolio šventieji,
valkatos, kekšės ir laukia
paskutiniojo Teismo trimito.

Gasthaus zum goldenen Engel
pučia pavargęs angelas
ilgą varinį trimitą.
Gaili gaida
skrodžia pavasario naktį
ligi žvaigždžių,
trupina Alpių akmenį.

Už aklo skersgatvio Tave
pasitiko tavo paties šešėlis,
už rankų paėmė ir nusivedė
duobėtu grindiniu į Solbad Hall.

Pusiaukelyj,
pašoj priemiesčio sutemoj,
stovi tylūs, vienplaukiai
keturi duobkasiai.

* * *

Tavo lediniai pirštai, žiema,
man akis išsvilino.
Tu saulę pasiėmei,
kai jinai
vakare, ilgai kraujuodama,
drebėjo erškėtyje.

Argi ir tenai, žemėj
begruodėje,
nebėra saulėtekių?

* * *

Nebijok tylumos. Žiūrėk
kaip žemė žiemą žiemoja:
tyli ir kantri.
Užpustytoj paežerėj,
po ledu ir po gruodu,
miega šaknys, sapnuodamos
atodrėkį.
Saulės laukia sula.

Nebijok tylėti. Tyla —
visų pavasarių motina.
Aplėbk ir priklausk
išnešiotiną
žodį.
Ir lauk.

Leisk žodžiams augt.
Tegul sotina
ir juos, kaip medį ir želmenį,
neišmatuojami gelmenys...
Leisk žodžiui nokti.
Tylėk —

ir lauk.

TĖVAS

Tėvas dabar ilgai sėdi
nejudėdamas
ir žiūri pro langą.
Persodintas Kanados beržas linguoja
tarp Ilinojaus vasarų kaitroje
sudegusių smilgų.
Gluosnių ilgi plaukai plaikstosi paukščių pilni.
Tolimam horizonte — Čikagos dūmai.

Ar jo pavargusios akys
mato dabar
gimtojo kaimo spindinčią biržę,
jaunystės draugus, besitaškančius Vaidmino sietuvoj,
Dargio malūno liepų plačias viršūnes
žaliuojančio Žemaičių dangaus pakrašty?

Netikėjom, tėve,
kad taip abudu,
tylūs kaip akmenys,
numesti už tūkstančio mylių,
žiūrėsime
į tą patį
svetimą
gamtovaizdį
ir matysime:
tu — savo tolimą šiaurės kaimą,
aš — savo niekad neatskrendantį
baltą Arktikos sakalą.

MOTINA

Tu niekad nemiegi.
Tu lauki kiekvieno
mūsų.
Tavo lango žiburys pamiršo
kaip užgesti.
Tave žemė masina.
Tu norėtumei visą ją
apsėti, išglostyti, nuravėti.
Tu kalbini ją, sodindama
viską: gėles, daržoves, medžius.
Judvi seserys.
Kraujo seserys.
Judvi nuolat auginat.
Judvi neapkenčiat
speigų ir sausrų,
vėtrų, krušos.
Tu bėgi ir bėgi,
tarytum turėtum
paliesti kas dieną kojom basom
visą smėlį ir juodžemį

nuo Liepojos ežero
ligi Lemonto laukų.
Tu esi kaip paukštė, kuri
nuolat sugrįžta į savo lizdą,
suktą gilioj žolėj,
prie šiltos ir juodos
žemės: taip arti,
kad judviejų širdies plakimo
nebegali
atskirti
vieno nuo kito.
Žemės ir motinos.
Motinos žemės.

SESUO

Tu taip arti, kad net skauda.
Ir vis tiek
vaikštau su savo svajonių
sakalu ant rankos
ir nepažįstu tavo
erškėčių žemės.
Kažkas nudažė
mudviem akis
ta pačia spalva.
Iš to paties molio išdegino
kermošinius švilpukus:
molines paukštes.
Tu padėjai savąjį ant ugniakuro:
vėjui švilpauti.
(Manąjį sudaužė piktas piemuo
Skuodo žvyrduobėj.)
Tu vis tebeieškai
niekieno žemėje,
skubėdama, nervingais pirštais,
paskutinės nuolaužos,
kuri užbaigtų ąsotį
ir vanduo su debesimis
rastų jame namus.
Vaikštom kartu,
taip arti, net skaudu,
ieškodami stebuklingo žodžio,
kuris padėtų mudviem išspręsti
molio ir paukščio mįslę.
O erškėčiai keroja tavo sode.
O sakalas mano dar neužgimęs.

LAUKIU PAVASARIO

Tylioje ir saulėtoje popietės klasėje
vaikai, pasilenkę virš popieriaus, rašo
rašinį: „Laukiu pavasario...“
Pro nuogą, šakotą klevą, už lango,
matau debesim išmargintą dangų;
rasotu stiklu kaip ašaros

teka tirpstančio kovo ledas. Pavasario
laukiu ir aš. Kai pro gaudų gruodą
kalasi pirmas želmuo. Kai balandžiai burkuodami
braido balutėse ant garuojančio grindinio.
Kai visagalė ir spindinti
saulė užlieja visą miestą ugnim...

Kai dainuodamos šoka mokyklos kieme mergaitės
ir vaikai akim žydrom ir laimingom
seka aukštai iškilusį mirgantį margą aitvarą.
Kai apsvaigęs varnėnas švilpauja nerūpestingą
savo dainelę, plazdėdamas sparnais mėlynais.

Čeža popierius. Vaikai
retkarčiais pakelia galvas. Pasižiūri į mano veidą.
Nusišypso. Ir vėl, prikandę lūpas, tiesiom didelėm raidėm
rašo: Laukiu pavasario...

Ir pro rūškaną laiko ūkaną vėl matau pilkoj pakelėj,
toli, virš vaikystės pievų, čirenantį
linksma vuturį tarp debesų baltų ir balotos žemės...
Užmerkiu akis. Ir laikiu. Ir laikiu vėl,
laukiu savo pavasario.

* * *

Gerai, kad tik akimirksnį,
ir ne ilgiau,
galėjau savo rankoje laikyti —
sapną ir pasaką ir paukštį.

Jeigu ateitų man dabar naktis —
būtų vis tiek,
nes savo rankoje laikiau,
kad ir akimirksnį,
bet taip arti:
stebuklą, sakalą, svajonę.

SAKALŲ VALANDA

Nesvarbu kada
ir kur — nesvarbu,
bet turėsiu raibų
sakalų; ir tada
jie sklandys ir skraidys,
saulę, dangų uždengs,
kris ūmai, lyg rudens
naktimis krenta žvaigždės namo:
iš neužmatomos aukštumos —
kaip apsvaigę žaibai, kaip akmuo —
sakalų, mano paukščių, lietus.

Nežinau,
kada bus,
ir kur nežinia,

mano paukščių raibų
padangė pilna.

Nesvarbu
nei kur, nei kada,
bet išmuš
man dar
sakalų valanda.

* * *

Neberašau laiškų.
Sapnuoju:
pačiam žiedų žydėjime
renka sesuo
lapus raudonus.
Motina skina
tarp belapių šakų
žieminius obuolius.
Kiekvieną dieną seku:
skrenda, gailiai gegendamos,
Kanados žąsys į tolimą
atogrąžų žemę...

Vakare
sesuo ir motina semia
saujomis ežero vandenį...

Neberašau laiškų.

AINIS

Kaip mano senoliai urviniai
bijau visko:
tviskančio
žaibo, griaustinio,
tamsos ir miško
gūdzios glūdumos,
mirties ir kraujo.
Laikau talismaną saujoj,
amuletus namuos,
kad apsaugotų mane
nuo piktos akies,
nuo žvėrių ir angies
įkandimų; barstau pelenais
slenkstį,
kad Didysis Brolis
mano lemties
nesutrupintų kaip molio
grumsto, įsėlinęs vogčia.

Kaip mano urviniai senoliai
bijau visko: kūrenu nakčia
didžiulį laužą, kad atitolintų

nuo manęs ir mano genties
juodąją vėsumą amžinosios nakties.

ŽODIS

Gyvenau
tiktai tau.
Nieko kito netroškau
tiktai,
kad išmokčiau
tave kaip motinos
vardą, vaikystėj kartotą;
kad kvėpuočiau tavimi kaip oru;
kad tekėtum ir šniokštum
kaip kovo upokšniai atokaitoj,
po sniego danga; kad noktum
kupėdamas kaip javai; kad tu
mane užplūstumei kaip lietus,
kaip nenumaldomas potvynis.

METEMORFOZĖ

Nepasakyti žodžiai lyg
akmenys sietuvų gelmėje.
Nei žuvų šešėliai žali,
nei jauna liauna lelėja
nepabudina jų iš miego.
Tiktai žiemų naktim,
kai ant ledėjančio vandens
krenta iš lėto sniegas,
visa, kas nebeatrandama,
visa, kas nepasakyta,
nemirtingoje šiaurėje skamba
ir švyti.

STEBUKLAS

Nebuvau, kai žuvim ir duona minią penėjo.
Nepažinau žvejų, kurie paliko tinklus,
valtis, vaikus, vilnis ir vėją
ir sekė Mokytoją. Tačiau tikiu
tais, kurie visko, visko atsižadėjo.

Neaplankysiu, žinau, Šventosios Žemės
(man yra žemė visur šventa),
bet nepamiršiu, ik mirsiu, į gimtąjį namą
kelio beržynais baltais ir brasta.

Dar vis bandau prakalbinti žemę,
vandenį, vėją. Tikiu, sakalai kai kam
meta sidabro plunksną, kaip sakoma senio
pasakoje, sudėtojų poetams tiktai ir vaikams.

Niekas niekad mums nebedaugins duonos:

Dievo duona dera dienom, naktim.
Niekad nebesulauksime stebuklingos žvejonės;
Dievo sietuvos žvilga žuvim.

KARO DIENORAŠTIS

Hallesches Tor: Komunija

Virš konvulsijom trūkčiojančio milžino mirštančio miesto,
grimzdama į garą ir dūmus, saulėlydžio saulė kraujuoja ir blėsta.
Neatvėsę griuvėsiai dar rėkia žmogaus balsu
iš gilaus užgriautų rūsių
pragaro.
Vakaro
tirštai raudona žara žėruoja
plieniniai sargybinių veidai, šalmai ir durtuvai.
Išbadėję Badoglio belaisviai,
dulkėti, pusiau apkurę,
mėto iš rankų rankosna karštus plytgalius ir dusliai dainuoja:
O mare mia... Verfluchte Italiener!

Kai vidurnaktį vėl ima staugti sirenos
ir lyja
fosforu ir minų sproginiai
drebbina degantį dangų, — ant Hallesches Tor požeminio
traukinio purvino perono sėdime dvylika
nepažįstamų. Tryliktasai — išblyškę
Badoglio belaisvis — laužydamas dalina
paskutinį
savo suplėkusios duonos gabalą.
Ir vėliau,
kai susukęs drebančiom ir sutinusiom
rankom suktinę —
trupančio sauso tabako —
paleidžia ratu: — kiekvienas ryjame dūmą
(giliai į save, užsimerkę) vyno saldumo.

Heroica: Danzig

Kai nebeliko nieko daugiau,
tiktai siauras režis
drėgno smėlio,
skalaujamas
sūraus
vandens ir kraujo,
nuklotas
žmonių, žuvėdrų, arklių lavonais;
ir priepilauka,
naktim, dienom,
be žado, plakama,
patrankų kanonados;
ir kai tu pagaliau pajuodusiom
nuo parako ir plieno rankom

į uosto vandenį raudoną,
nuplėšęs sau nuo kaklo,
trenkei
dulkėtą
geležinį
riterio
kryžių:
buvai dar vienas kareivis,
kauliukais
nelošęs
dėl Kristaus, Žydų
Karaliaus,
kruvino
rūbo.

Frau Pannwitz: Vater Unser

Achtung, Achtung... dreba dienovidžio dangus,
išraižytas tūkstančiais baltų linijų.
Unter den Linden — jokio žmogaus. Tik spengia
priešlėktuvinių patrankų salvės ir dreba žalvariniai
žirgai, nuo tolimų duslių dunksėjimų, viršum Berlyno
pergalės vartų arkos... Frau Pannwitz savo namo langus
užkamšė skudurais. Mes bėgam begaliniais laiptais
į dvokiantį ir tamsų rūšį... Vater unser...
Frau Pannwitz — pusaklė, sulinkusi, tarytum neštų
žuvusio vyro ir sūnų lavonus, nuolat šnabžda
ir šnabžda tą pačią maldą: Vater
unser, der Du bist im Himmel...
O dangų seniai mums atėmė sudrėkę rūšio skliautai
ir baugiai mirkčiojančios ant linguojančių vielų
lemputės. Skaičiuojame minutes, sekundes,— didelio
ir merdėjančio miesto pulsą...
Frau Pannwitz degančiam Berlyne
šnabžda už mus visus:
Vater unser...

PASMERKTIEJI

*

Artėja audra. Pikto vėjo
genami nuodingi debesys
gožia niunkantį dangų.
Prie kalėjimo mūrų atėję
per tuščią, sudegusį
miestą, girdim patrankų
duslų dunksėjimą.
Sunkūs vartai iš lėto,
girgždėdami surūdijusia geležim,
atsiveria. Pro žliaugiantį lietu
čeža mirtininkų medinės
klumpės ant kieto kiemo grindinio.

* *

Taip tylu tamsioj, drėgnoj vienutėj:
trenkia prakaitu, pelėšiais, pelenais.
Laša, monotoniškai skaičiuodami minutes,
nuo žemų lubų lašai. Šaltais delnais
pridengiu akis ir laukiu — amžinybę —
žingsnių ir artėjančio žvangėjimo grandinių.

* * *

Po nakties,
po nakčiausios nakties,
švininis rytas švito.
Šalia mano mirties,
iš anapus gyvenimo,
sekundei vienai
vaikystės
vėjo plazdenimas
nutūpė man ant peties.
Sakalas mano.

NIRVANA

Viską atiduok. Nepasilik
nieko sau. Išdrįšk tą vieną kartą
kaip akmuo, kaip paukštis pasinerti
visas visiškai ir atmerktom akim: krisk,
krisk į atsivėrusią svaiginančią žydrynę,
tegul vėjai ir vanduo tave pasiima ir paskandina
mėlynojo nirvanoje užsimiršimo...

Nebijok nebūti. Tik tada,
atiduodamas save, save atrasi.
Kaip Tibeto užsimūrįjęs šventasis
atsiskyrėlis kalbėsiesi su visata
ir suvoksi, kad esi tiktai mažytė, nereikšminga
dulkė Paukščių Tako, snaižė sniegui sningant,
suledėjusios miglos kristalo atšvaita,
kuri vos pradėjusi žerėt jau dingo.

Visą atiduok save. Visai. Ir būk laimingas.

CREDO

Žodį tik ištark, ir būsim išganyti.
Prisiliesk žaizdų — mirties nebus.
Beriam saują gintaro. Karstai atidaryti.
Vartai atverti visi ir veda į kapus.

Tavo žemė. Ir dangus. Ir visata.
Ir duobė juoduoja atkasta.

Nieko nebeduok. Nei vandenio. Nei vyno.
Saulę užgesink — tebus tamsu.
Mes Tau kryžių sukalėm ir triskart užsigynėm.
Akmenim užritome angas olų visų.

Visa Tavo. Tu davei ir Tu atimt gali.
Ir juoduoja Tavo žemė kaip duobė gili.

* * *

Visą gyvenimą
ieškojau tavęs —
savo paukščio.
Dabar ant aukšto
nulapojusio klevo,
tarp sunkių ir lietingų
lapkričio debesų,
tupi vienas ir svetimas
mano sakalas:
mieguistom akim,
tarytum sapnuodamas,
žiūri jisai
į tolimą tolimą —
ir nemato žemės,
ir nemato manęs.

REQUIEM

Paskutiniai vėjai pakyla,
ir atsidūsta miškai.
Kadugynuose
pagaliau atradau tave.
Kvepia eglių sakais.
Tavo plunksnas nudažė
vakaras pelenų spalva.
Bežadė, kurčia kalva
Į tuščią erdvę kyla...

Ir tyliausia tyla nutyla,
kai rankoje šaltą ir pilką
sakalą savo laikai.